Dzisiaj 14 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu. św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 272

Poznań, piątek dnia 17 czerwca 1932

Rok XXVII

Za żadną cenę

Powiedzieliśmy przed dwoma tygodniami na tem miejscu, że polityka zagraniczna oraz przysposobienie narodu do obrony na wypadek wojny to dwie dziedziny, w których społeczeństwo — mimo różnic politycznych — z rządem, jakiekolwiek jest jego miano, współpracować powinno, że jednak każdy rząd ma obowiązek w dziedzinach tych postępować tak, by społeczeństwo z rządem współpracować mogło.

Czytelnicy sądzili niewątpliwie, że zasadnicze to postawienie sprawy, niezależne od chwili, niezależne od tego, kto się znajduje u władzy, nie może podlegać zakwestjonowaniu. Innego zdania jest „sanacyjny" „Dzień Pomorski", względnie jego naczelny redaktor. poseł B. B. p. A. Birkenmayer, którego artykuły uprzednie spowodowały nasze rozważania. „Dzień Pomorski" jest naszem stanowiskiem zgorszony. My jednakowoż mimo jego zgorszenia podtrzymujemy swoje stanowisko w całej pełni.

Jeżeli chodzi o polską politykę zagraniczną, zarzucamy jej ponownie, że w sprawie niemieckiej grzeszy ślepotą i niemocą i jest wskutek tego w wysokiej mierze szkodliwa dla najżywotniejszych naszych interesów narodowo - państwowych, tak, że obóz narodowy nietylko jej żyrować i popierać nie może, ale musi jej się stanowczo przeciwstawiać, co też czyni konsekwentnie.

W dniu 1 czerwca pisaliśmy w artykule „Nasza granica zachodnia a polska polityka zagraniczna":

„Wychodzimy z założenia, że cały naród polski stoi ławą za Pomorzem, za naszą granicą zachodnią i nie chce dopuścić do jej naruszenia, choćby na skrawku dziesięciu metrów. Jeżeli tak jest, jakżeż ocenić wartość naszej polityki zagranicznej, przykładając do niej miarę owoców, jakie ona dała nietylko we wrogich Niemczech, ale częściowo nawet w opinji sojuszniczej Francji? Dokądżeż doszliśmy w ostatnich latach? Jaką jest odpowiedzialność sterników i obrońców naszej polityki zagranicznej wobec narodu i jego przyszłości?"

Na to odpowiada „Dzień Pomorski":

„Dokąd doszliśmy? — Dogmat ten nietylko nie drgnął ani na jeden milimetr, ale został zadokumentowany zdecydowanemi enuncjacjami ze strony najwyższych czynników w państwie".

I przytacza „Dzień Pomorski" jako dowód „niedwuznaczne stwierdzenie" Prezydenta Rzeczypospolitej w swoim czasie w Toruniu, że „ziemia pomorska nigdy nie będzie objektem żadnych dyskusyj ani przetargów międzynarodowych".

Więc my podnosimy zarzut przeciwko polityce zagranicznej rządu polskiego, że, o ile chodzi o stosunek narodu niemieckiego do Polski, była i jest ślepa i bezwładna, przykładamy do polityki tej miarę fatalnych owoców, jakie ona dała nietylko we wrogich Niemczech, ale częściowo nawet w opinji sojuszniczej Francji, stwierdzamy, że do takich rezultatów doszliśmy wskutek fałszywej polityki zagranicznej, — a „Dzień Pomorski" odpowiada nam: Co? polska polityka zagraniczna jest zła? Przecież nietykalność Pomorza jest dla polityki polskiej dogmatem i dogmat ten „nietylko nie drgnął ani na jeden milimetr", ale został nawet „zadokumentowany niedwuznacznem stwierdzeniem" Prezydenta Rzeczypospolitej...

Przepraszamy, ale naszem zdaniem „Dzień Pomorski" dopuścił się ciężkiej obrazy rządu polskiego, a przedewszystkiem Prezydenta Rzeczypospolitej, podkreślając jako ważki argument na rzecz obecnej polskiej polityki zagranicznej, jak gdyby jaką rzecz nadzwyczajną, że „nietylko" w umyśle Prezydenta i rządu zasada nietykalności granic polskich „nie drgnęła", ale Prezydent wystąpił w tej sprawie z „niedwuznacznem stwierdzeniem". Wszelka „dwuznaczność" pod tym względem nietylko Prezydenta, ale jakiegokolwiek Polaka byłaby zbrodnią wobec narodu i państwa polskiego, a Polak, w którymby „drgnął" dogmat nietykalności naszych granic, np. Pomorza, winien wisieć na latarni.

Cóż to za dyskusja między Polakami? Czy nie są to rzeczy samo się przez się rozumiejące? Czy nie powiedzieliśmy wyraźnie, że „wychodzimy z założenia, że cały naród polski stoi ławą za Pomorzem, za naszą granicą zachodnią"? Ale to nie znaczy, że rząd polski prowadzi w tej sprawie mądrą, odważną i skuteczną politykę zagraniczną. Jest niestety przeciwnie, o czem pisaliśmy:

„Przypominamy, że, gdy trzeźwe, przewidujące polskie czynniki polityczne używały w parlamencie i w prasie wszelkich argumentów, ażeby otworzyć oczy rządowi i obozowi rządowemu na linję rozwojową polityki niemieckiej, na to, dokąd to wszystko zmierza, — że wówczas przedstawiciele rządu i obozu rządowego przez lat kilka lekceważyli perswazje te, przekonywania, prośby, błagania, drwiąc z nich, jakoby dowodziły one zupełnego braku zmysłu orjentowania się w „pacyfistycznym postępie" Europy, Niemiec nie wykluczając. Czem to było?

„Przypominamy dalej, że, gdy wypróbowani przyjaciele nasi we Francji domagali się od Brianda energiczniejszej postawy wobec Niemiec w kwestji polskiej, — że wówczas Briand mógł im usta zamknąć oświadczeniem: „Czegóż wy chcecie odemnie? Toć polski minister spraw zagranicznych p. Zaleski wyraża mi stale pełne swoje zadowolenie z mojej polityki względem Niemiec!" Co o tem sądzić?

„Przypominamy ostatecznie, że, gdy całe Niemcy, włącznie swych przedstawicieli rządowych, głosiły manifestacyjnie, iż nie uznają granicy polsko - niemieckiej i nie spoczną, póki nie będzie ona zmieniona, póki przedewszystkiem nie opadnie mur pomorski, — że wówczas rząd polski i obóz rządowy umową likwidacyjną utrwalały u nas dzieło b. pruskiej Komisji Kolonizacyjnej, a zarazem tysiące placówek odwetowo-szpiegowskich i dziesiątki tysięcy urodzonych ich agentów na eksponowanych ziemiach zachodnich. Jak to nazwać?"

Na pierwsze dwa z tych ciężkich konkretnych zarzutów nie otrzymaliśmy żadnej odpowiedzi, trzeciemu przeciwstawia „Dzień Pomorski" — obronę umowy likwidacyjnej i w związku z tem zarzut pod adresem obozu narodowego, że to — on nie rozumie najżywotniejszych polskich interesów państwowych, bo uchwalenie umowy likwidacyjnej było konieczne, ażeby świat przekonać o dobrej roli polskiej a złej woli niemieckiej.

Naiwny ten argument był wygrywany w swoim czasie, gdy chodziło o uchwalenie w Sejmie i Senacie ratyfikacji umowy likwidacyjnej i gdy jej obrońcom — wobec przekonywującej siły kontrargumentów przedstawicieli obozu narodowego — brakło już poprostu tchu. Ale, żeby takie rzeczy powtarzać dzisiaj, po tylu bolesnych ze strony Niemiec doświadczeniach, godzących w naszą egzystencję państwową, po nieratyfikowaniu przez Rzeszę nawet umowy handlowej z Polską, to już istotnie nieco za wiele. To najlepsza ilustracja obecnej polskiej polityki zagranicznej i metod jej obrony.

Byli tacy „sanatorzy", nawet posłowie B. B., którzy się umowy likwidacyjnej od samego początku wstydzili, tak, jak się wogóle odnoszą krytycznie do polityki rządu obecnego w sprawie niemieckiej; ale na Pomorzu, w które zachłanność niemiecka godzi przedewszystkiem, i gdzie „sanacja" najwięcej krzyczy o konieczności „zgodnego frontu antyniemieckiego", dziś jeszcze naczelny organ obozu rządowego piórem posła B. B. broni umowy likwidacyjnej, mocą której Polska dobrowolnie zaniechała dokonania likwidacji mienia niemieckiego na ziemiach zachodnich i własną, polską dłonią utwierdziła na nich dzieło b. pruskiej Komisji Kolonizacyjnej, a zarazem tysiące placówek odwetowo - szpiegowskich i dziesiątki tysięcy ich agentów.

Zaprawdę, trzeba dużo przewrotności, żeby „sanacja" mimo to wszystko śmiała jeszcze odzywać się w imię „sumienia" narodowego czy państwowego, żeby miała smutną odwagę żądać od innych, a przedewszystkiem od obozu narodowego współdziałania z taką polityką zagraniczną i żeby miała czoło oskarżania ze stanowiska interesów narodowo-państwowych tych, którzy takiej polityce się przeciwstawiają i zwalczają ją z najgłębszego przekonania. Ale tej chwili „sanacja" nie doczeka się, by społeczeństwo ziem zachodnich i wogóle zdrowa, czujna opinja publiczna w całej Polsce pozwoliła się przewrotnością i tupetem „sanacji" steroryzować i poszła za polityką zagraniczną, która tak wielkie wyrządziła szkody naszemu państwu i ponosi współodpowiedzialność za zuchwałe rozpanoszenie się na terenie międzynarodwym niemieckich dążeń odwetowych, godzących w Polskę.

Wszyscy trzeźwo myślący rozumieją dobrze, że teraz „sanacja" na wiecach i w prasie swojej jeździ na koniku antyniemieckim, — jak w swoim czasie w okresie wyborów, by sobie tanim kosztem zyskać względy ludności, ale że przy pierwszej lepszej sposobności, gdy w Warszawie zatrąbi się na odwrót i każe się uchwalać umowy, oddające Niemcom duże walory narodowe, ta sama nasza „sanacja" postąpi tak samo, jak w swoim czasie żyrując a dziś jeszcze nawet broniąc umowy likwidacyjnej. Dlatego jej obóz narodowy nie poda ręki za żadną cenę.

Obrady konferencji lozańskiej

Wspólne oświadczenie Belgji, Francji, Japonji, Wielkiej Brytanji i Włoch o konieczności zwołania ogólnej konferencji gospodarczej

Lozanna, 17. 6. (Tel. wł.). Dzisiejsze posiedzenie konferencji odbyło się wbrew wszelkiemu oczekiwaniu publicznie.

Po zagajeniu obrad przewodniczący Mac Donald odczytał oświadczenie podpisane przez przedstawicieli Wielkiej Brytanji, Francji, Włoch, Belgji i Japonji.

Rządy wyżej wymienione, głęboko przeświadczone o rosnącej powadze niebezpieczeństw ekonomicznych i finansowych, które grożą światu, i o pilności problemów, których zbadanie jest misją konferencji, — głęboko przekonane, że problemy te wymagają rozwiązania końcowego, dokładnego i zmierzającego do poprawy warunków w Europie i że rozwiązanie to powinno być szukane bez zwłoki i bez przerwy, aby mogło być zrealizowane w ramach załatwienia uniwersalnego, — stwierdzając, że pewne płatności reparacji długów wojennych przypadają począwszy od 1 lipca b. r. — są zdania celem umożliwienia kontynuowania bez przerwy prac konferencji, że, nie przesądzając rozwiązań, które mogą być później osiągnięte, przeprowadzenie spłat należnych rządom uczestniczącym w konferencji z tytułu odszkodowań albo długów wojennych winno być wstrzymane na czas konferencji, która zgodnie z wolą rządów niżej podpisanych musi osiągnąć rezultat w możliwie najkrótszym okresie czasu.

Rozumie się, że decyzja powyższa nie dotyczy serwisu pożyczek emitowanych na rynkach. Rządy podpisane oświadczają, że o ile o nie chodzi, gotowe są działać zgodnie z powyższym układem i wzywają inne rządy wierzycielskie, uczestniczące w konferencji, do zajęcia tego samego stanowiska".

Odpowiedź von Papena i jego programowa deklaracja

Lozanna, 17. 6. (Tel. wł.). Natychmiast po oświadczeniu Mac Donalda zabrał głos kanclerz Papen, witając z zadowoleniem deklarację pięciu państw oraz wyrażając zarazem przekonanie, że można to uważać za pierwszy objaw niezłomnej woli zainteresowanych państw doprowadzenia do konkretnych uchwał, jakich wymaga chwila obecna.

Przed południem kanclerz Papen zabrał po raz drugi głos, by złożyć programowe oświadczenie. Nawiązał na wstępie do wczorajszych wywodów Mac Donalda, aby stwierdzić, że nie chodzi tu o problem prawniczy ponieważ umowy haskie zostały podpisane i prawomocności tych umów nikt nie kwestjonuje. Rozchodzi się wyłącznie o rozpatrzenie dzisiejszego położenia i wyciągnięcie z niego wniosków.

Rozwodząc się nad sytuacją ekonomiczną świata i Niemiec, kanclerz w zakończeniu swej mowy stwierdził, że wszystkie dotychczasowe układy zawiodły, okazały się niemożliwe, a nawet szkodliwe. Doświadczenie nie pozwala na nowe eksperymentowanie w tym kierunku, które w rezultacie musiałoby przynieść dalsze niepowodzenia. Poprawa nastąpi jedynie przez uwolnienie gospodarki świata od tego podobnych spłat. Reparacje, które w swem założeniu były przeznaczone na odbudowę zniszczonych terenów, nie odbudowują, lecz niszczą. Czasy półśrodków, nabierania tchu i odroczeń, bezpowrotnie minęły.

„Niema politycznego pokoju bez pokoju gospodarczego, lecz nie może być również pokoju gospodarczego bez pokoju politycznego"

Lozanna, 17. 6. (PAT.) Na poufnem posiedzeniu po kanclerzu Papenie zabrał głos premjer francuski Herriot.

(Ciąg dalszy na str. 3.).

Francusko-angielskie nastroje

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Paryż, w czerwcu.

Rozmowy paryskie, odbyte pomiędzy premjerami Herriotem i Mac Donaldem, stanowiły niezawodnie ważny etap przedwstępny do międzynarodowych konferencyj w Genewie i Lozannie. Powiedzmy jednak odrazu, iż nie wywołały one wielkiego entuzjazmu. W optymizm nie bawią się nawet organy rządowe. Tutejsze narodowe środowiska polityczne są głęboko przeświadczone, że „ententa" francusko-angielska — w dawnem pojęciu — stanowi warunek sine qua non utrzymania pokoju, skonsolidowania Europy i Ligi Narodów; że jej osłabienie jest zasadniczą przyczyną obecnego chaosu, z którego w pierwszej linji korzysta Berlin. Ale... cała przeszłość Mac Donalda, otwartego germanofila w czasie wojny, nie pozwala nawet na przypuszczenie, by człowiek ten mógł obecnie pracować nad wznowieniem przyjaźni pomiędzy Francją a Wielką Brytanją. Czyż zresztą nie zostało wyraźnie zaznaczone w wilję jego przybycia do Paryża, iż teraz chodzi jedynie o „détachement amical" (przyjazne rozstanie)?

Rozmowy dwóch premjerów odbywały się niezawodnie pod znakiem owego przyjaznego rozstania. Nikt też tutaj nie brał na serjo twierdzenia, iż w Lozannie może być mowa o ostatecznem załatwieniu kwestji odszkodowań. Wobec tego jak przedstawia się w ogólnych zarysach wynik rozmowy pomiędzy dwoma premjerami? Dosyć mglisto. W sprawie rozbrojenia była podobna mowa o zredukowaniu budżetów obrony narodowej od 5 do 10 procent. Co do odszkodowań, to p. Mac Donald jest, jak wiadomo, zwolennikiem przekreślenia ich, łudząc się, iż podobny gest pociągnie za sobą zrzeczenie się przez Amerykę długów europejskich. P. Herriot natomiast był, zdaje się, zdania, iż należy utrzymać zasadę wierzytelności Niemiec. Niemniej, ani Francja, ani Anglja nie wierzą, w wypłacalność dłużnika niemieckiego. Ten punkt zdaje się być rzeczywiście wspólnym — jedynym zresztą — zarówno dla p. Herriota, jak i dla p. Mac Donalda. Jeden, jak i drugi wiedzą doskonale, iż w obecnej chwili nie posiadają żadnego sposobu wywarcia nacisku na opornym Berlinie. Wobec tego najprawdopodobniejszem jest, iż moratorjum zostanie przedłużone. Wypłaty względem Ameryki mają być dokonane dnia 16 grudnia rb. Przedtem jednak odbędzie się wybór nowego prezydenta republiki Stanów Zjednoczonych. A niektórzy łudzą się, iż mogłaby wówczas nastąpić zmiana stanowiska Ameryki względem swych europejskich dłużników.

Trzecie zagadnienie, omawiane przez dwóch premjerów, miało odnosić się co do udzielenia pomocy Austrji. Tutaj opinja francuska protestuje energicznie. Według bowiem krążących pogłosek, jedynie na Francję spadłby ciężar udzielenia tej nowej pożyczki Wiedniowi. Pp. Herriot i Germain-Martin mieli jednak zaznaczyć, iż tego rodzaju akcja nie mogłaby być jedynie ograniczona do Austrji, ale powinnaby objąć i inne państwa Europy środkowej i wschodniej. Pozatem pomoc, udzielona Austrji, musiałaby być podporządkowana nietylko reformom finansowym, ale również i wyrzeczeniu się idei „Anschlussu"...

Podobno p. Mac Donald, jak pisze Pertinax, nosił się zrazu z zamiarem wymożenia na Rzeszy oświadczenia co do ich planów pacyfistycznych względem... Polski. Widocznie jednak po zastanowieniu się doszedł do przekonania, że to oświadczenie będzie mu odmówione. Wobec czego postanowił zadowolnić się ogólną deklaracją delegacyj w Lozannie, która byłaby w rzeczywistości nowem wydaniem manifestu Kellogga, t. j. nowem potępieniem wojny...

W świetle powyższych posunięć, zrozumiałem jest, iż względem p. Mac Donalda panuje we Francji duży sceptycyzmem. „Journal des Débats" pisze wyraźnie: „Chodzi przedewszystkiem o operację, zmierzającą do wymuszenia na Francji, żeby przyjęła tezę niemiecką co do odszkodowań, rozbrojenia, a może później i co do rewizji terytorjalnej, powierzając jej przytem za zadanie wypełnianie pustych kas różnych państw".

Plany te znajdą w Lozannie, jak i w Genewie sprzyjający „klimat międzynarodowy". Cały aparat będzie tam nastawiany, by wymóc na reprezentancie rządu francuskiego nowe koncesje. Opinja tutejsza odnosi się dlatego z nadzwyczajnym sceptycyzmem do rezultatu obrad szwajcarskich. Uważa ona słusznie, iż „konferencje dają jedynie wrażenie materjalnej współpracy; pod względem moralnym natomiast zakończyły się niemal zawsze koalicją interesów innych, wymierzoną przeciw interesom Francji".

Nietylko zresztą koła narodowe przestrzegają, by nie oddawać się optymizmowi, ale także lewicowy organ „La Volonté" wyraźnie powiada: „W obecnej chwili, nad jeziorem lemańskiem można jedynie pracować nad „zbliżeniami", będącemi preludjum do przyszłych, całkowitych i zadawalniających rozstrzygnięć zagadnień europejskich; nie należy też spodziewać się żadnego cudu na konferencjach lozańskiej i genewskiej".

Socjaliści natomiast zdwajają kampanję na rzecz Niemiec, domagając się albo równości zbrojeń Rzeszy, albo też ogólnego rozbrojenia. Gdyby bowiem to ostatnie nie zostało przeprowadzone w Genewie, to zdaniem tutejszej międzynarodówki, Niemcom przysługiwałaby równość zbrojeń. Nie po raz pierwszy adwokat ich pan Blum broni sprawy wielkich Niemiec z gorliwością, godną prawdziwego pangermanisty.

I. BRIARES.

Wyjazd do zdrojowisk w 1932 roku kieruje się do zdrojowiska Piszczany! Tani tryb życia, sport i atrakcje, nauka dla osób towarzyszących. Informacje: Biuro Piszczany, Poznań, ul. Rzeczypospolitej 3, tel 18-95.

Tw 1 173

Uprawnienia władzy i jej przedstawicieli

Według nowej ustawy o zgromadzeniach

Bodaj że największe zmiany w województwach zachodnich wprowadza ustawa o zgromadzeniach w zakresie uprawnień władz i jej przedstawicieli. Przedewszystkiem należy zaznaczyć, iż zupełnie upada dotychczasowa kompetencja miejscowej władzy policyjnej (wójta, burmistrza), która w sprawach, dotyczących zgromadzeń, niema już żadnej ingerencji. Zasadniczo władzą, sprawującą nadzór nad zgromadzeniami i zebraniami, jest powiatowa władza administracji ogólnej (starosta powiatowy). W miastach, stanowiących osobne powiaty dla celów administracji rządowej (na zachodzie: Bydgoszcz, Gniezno, Grudziądz, Inowrocław, Poznań i Toruń), w których funkcje powiatowej władzy administracji ogólnej sprawują prezydenci miast, powołani są do nadzoru nad zgromadzeniami i zebraniami starostowie grodzcy, którym sprawy zgromadzeń i stowarzyszeń zostały przekazane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1932 r.*)

Wyjątek od tej zasady stanowią niektóre zjazdy, jednak tylko, o ile chodzi o zgłoszenie względnie udzielenie zezwolenia. Przy zjazdach, mających charakter zgromadzeń publicznych, przyjmuje zgłoszenie względnie udziela zezwolenia powiatowa władza administracji ogólnej tylko w tych wypadkach, jeżeli na zjazd przybywają delegaci z obszaru jednego powiatu. Dla wszystkich innych zjazdów, w których uczestniczą delegaci z kilku powiatów względnie z kilku województw lub z całej Rzeczypospolitej, przyjmuje zgłoszenia względnie udziela na nie zezwolenia wojewódzka władza administracji ogólnej, t. j. wojewoda, a w Warszawie komisarz rządowy. O właściwości terytorjalnej decyduje miejsce zjazdu.

Dla zjazdów międzynarodowych, zwoływanych przez organizację zagraniczną, lub też dla zjazdów, zwoływanych przez organizację krajową, na które przybywają delegaci organizacyj zagranicznych z prawami reprezentowania ich i uczestniczenia w podejmowaniu rezolucyj i uchwał, zezwolenie wydaje minister spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem spraw zagranicznych. Zjazdy międzynarodowe wymagają zawsze zezwolenia, ustawa traktuje je jako zgromadzenia publiczne nawet w tych wypadkach, gdyby miały charakter zebrań.

O konieczności zgromadzeń uzyskania zezwolenia wojewódzkiej władzy administracji ogólnej na zgromadzenia pod gołem niebem w promieniu pół km. od objektów wojskowych wspomniano już poprzednio.

Przy zgromadzeniach, zwołanych do lokalu, przysługuje władzy prawo zakazu odbycia zgromadzenia. Jest to u nas nowością, gdyż dotychcas władza nie miała prawa zakazania odbycia zgromadzenia publicznego na podstawie niemieckiej ustawy o stowarzyszeniach. Władza nie ma jednakże prawa zakazania odbycia zgromadzenia według swobodnej zupełnie oceny. Ustawa o zgromadzeniach przewiduje prawo zakazu odbycia zgromadzenia w lokalu tylko wówczas, jeżeli odbycie zgromadzenia sprzeciwia się przepisom ustawy o zgromadzeniach lub ustaw karnych, albo, jeżeliby zagrażało bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu. Władza ma obowiązek podać zakaz na piśmie z uzasadnieniem do wiadomości zgłaszającego, nie później jak w przeddzień zgromadzenia.

Mamy tu wypadek t. zw. względnej swobody oceny, gdyż ustawa określa zgóry granice swobodnej oceny. Według przepisów o postępowaniu administracyjnem powinien przeto taki zakaz zawierać prawne i faktyczne uzasadnienie. W razie zakazu zgromadzenia w lokalu nie wystarczy więc, ażeby władza zakaz uzasadniła ogólnikowo, iż zakazuje odbycie zgromadzenia z powodu zagrożenia bezpieczeństwa publicznego. Uzasadnienie musi być również faktyczne, a więc zawierać conajmniej wskazanie tych faktów i okoliczności, które powodują zagrożenie bezpieczeństwa publicznego. Bliższego uzasadnienia może władza zaniechać tylko wówczas, jeżeli przeciwko takiemu uzasadnieniu przemawia ważny interes państwa.

Termin, w którym zawiadomi się zgłaszającego zgromadzenie o zakazie jego odbycia, a mianowicie termin nie późniejszy, jak przeddzień zgromadzenia, ma charakter terminu porządkowego, który obowiązuje władzę. Jeżeli władza zawiadomi zgłaszającego o zakazie odbycia zgromadzenia w dzień zgromadzenia, to zakaz pomimo spóźnionego terminu nie traci swej ważności, a osoba zwołująca zgromadzenie musi się do zakazu dostosować. Opóźnienie doręczenia zakazu może stanowić tylko powód do zażalenia na postępowanie władzy.

Odbycie zgromadzeń pod gołem niebem, pochodów, manifestacyj publicznych i przejazdów manifestacyjnych uzależnione jest od zezwolenia władzy. — Władza ma prawo odmówienia zezwolenia tylko w tych samych wypadkach, w których może wydać zakaz odbycia zgromadzenia w lokalu. Niemiecka ustawa o stowarzyszeniach uzależniała zgromadzenia pod gołem niebem i pochody również bez zezwolenia władzy, jednakże powody odmowy zezwolenia nie były tak szeroko ujęte jak w nowej ustawie.

Przy odmowie zezwolenia nie może władza postępować dowolnie, a pod tym względem obowiązują władze te same przepisy prawne, co przy zakazie odbycia zgromadzenia w lokalu, gdyż przy zgromadzeniach pod gołem niebem przewiduje ustawa również tylko względną swobodę oceny. Pomimo, że ustawa o zgromadzeniach nie zawiera osobnego przepisu w tym sensie, że zezwolenia na odbycie zgromadzenia pod gołem niebem i t. d. należy udzielić na piśmie, a tak samo w razie odmowy władza obowiązana jest do wydania pisemnej uzasadnionej decyzji osobie, która złożyła podanie o odbycie zgromadzenia pod gołem niebem, obowiązek ten władzy wynika z odnośnych przepisów postępowania administracyjnego.

Przy udzielaniu zezwolenia względnie jego odmowy nie obowiązuje władzy żaden specjalny w ustawie określony termin; ale w myśl ogólnych przepisów o postępowaniu administracyjnem winna władza załatwić podanie w takim czasie, ażeby uprawnione interesy osób prywatnych nie ucierpiały. Ponieważ urządzanie zgromadzeń pod gołem niebem, pochodów i t. d. należy według konstytucji do uprawnionych interesów obywateli, winna władza wydać decyzję bez niepotrzebnej zwłoki przed odbyciem zgromadzenia pod gołem niebem, gdyż bez uzyskania zezwolenia nie wolno odbyć tego rodzaju zgromadzeń.

Ustawa o zgromadzeniach nie wymienia, jaki środek prawny przysługuje przeciwko zakazowi odbycia zgromadzenia w lokalu względnie odmowie udzielenia zezwolenia na urządzenie zgromadzenia pod gołem niebem, pochodu i t. d. Wobec tego należy stosować przepisy postępowania administracyjnego, według których istnieje prawo odwołania się do wyższej instancji w przeciągu 14 dni po doręczeniu decyzji, t. j. przeciwko zakazowi lub odmowie zezwolenia starosty powiatowego (grodzkiego) do urzędu wojewódzkiego, a, jeżeli decyzja została wydana w pierwszej instancji przez urząd wojewódzki do ministerstwa spraw wewnętrznych.

(C. d. n.).

*) W miastach, w których jeszcze nie ustalono starosty grodzkiego, jak np. w Poznaniu, prezydent miasta pełni jego funkcje tylko tymczasowo.

Nauczycielstwo przeciw „Tajnemu Detektywowi"

Wiceprzewodniczący Zw. Nauczycielstwa Polskiego w Sosnowcu, pan Kwiatkowski, powołując się na referat p. Strączyńskiej na zjeździe dyrektorów szkół w Krakowie — o czem pisaliśmy — przypomina w oświadczeniu, że już kilka miesięcy temu oddział w Sosnowcu Związku Nauczycielstwa Polskiego, „uchwalił energiczny protest, domagający się od władz państwowych energicznego przeciwdziałania zgubnym skutkom tego wydawnictwa.

„Umotywowany wniosek nauczycielstwa w Sosnowcu — powiada dalej p. Kwiatkowski w drodze organizacyjnej uchwalony został na zjeździe powiatowym w Sosnowcu, oraz ostatnio na zjeździe okręgowym woj. kieleckiego w Radomiu.

„Jeszcze w bieżącym miesiącu wniosek powyższy znajdzie się na zjeździe walnym w Warszawie.

„Niezależnie od powyższego Z. N. P. w Sosnowcu w miarę rozporządzalnych środków zwracał się do poszczególnych gron nauczycielskich w szkołach, aby w zdecydowany sposób uświadamiały wychowanków i rodziców o skutkach, jakie pociąga za sobą tego rodzaju lektura.

„Jak wynika z tego nauczycielstwo, zdając sobie sprawę z odpowiedzialności, jaka ciąży na nim z tytułu konieczności wychowania zdrowego typu obywatela, z właściwą sobie energją ustosunkowało się do zła, jakie zwłaszcza na terenie m. Sosnowca, szerzył „Tajny Detektyw".

„Pozostał jeszcze apel do społeczeństwa, aby zachciało ze swej strony, możliwie jak najusilniej otoczyć opieką młodzież, chroniąc ją od zgubnych wpływów niepożądanej lektury".

Na karę śmierci

Brześć n. B., 17. 6. (PAT). Grodzieński sąd okręgowy na sesjiwyjazdowej w Prożanie, rozpatrywał sprawę Jana Kota, oskarżonego o zamordowanie matki i brata, celem zawładnięcia ich majątkiem. Sąd skazał Kota na karę śmierci przez powieszenie.

Rzym, 17. 6. (PAT). W specjalnym trybunale ochrony państwa odbył się proces przeciwko Angelo Sbardellotto, oskarżonemu o usiłowanie dokonania zamachu na szefa rządu włoskiego. Sąd po wysłuchaniu przemówienia prokuratora skazał Sbardellotta na karę śmierci.

Komuniści w Finlandji

Helsingfors, 17. 6. (PAT.) Policja polityczna dokonała licznych aresztowań wśród działaczy komunistycznych.

W samym Helsingforsie aresztowano m. in. 7 agentek komunistycznych, które tworzyły specjalny oddział techniczny mający za zadanie rozpowszechnianie literatury komunistycznej. W Sordavala oraz północnej Karelji aresztowano również po kilkunastu agitatorów komunistycznych.

Wreszcie władze zatrzymały kilkudziesięciu komunistów, którzy usiłowali przedostać się na terytorjum Rosji Sowieckiej.

Obóz Wielkiej Polski Kobiet

Kurs kandydatek

rozpoczyna się w sobotę, dnia 18 czerwca, o godz. 20, w sali Stronnictwa Narodowego, św. Marcin 65, w podwórzu, prawo, I piętro.

Obecność kandydatek obowiązkowa.

Obrady konferencji lozańskiej

(Ciąg dalszy ze str. 1).

Oświadczył, że słuchał przemówienia Papena z dużem zainteresowaniem i może stwierdzić, że delegacja francuska mimo swego ściśle określonego zadania bronienia interesów Francji nie będzie obojętna na trudności innych państw.

Polemizując z wywodami przedmówcy, Herriot stwierdził, iż przyjmuje uwagę ,że trudności finansowe Niemiec przyczyniły się w pewnej mierze do ogólnoświatowych trudności kredytowych i że tylko wspólna akcja rządów może temu zaradzić. Premjer francuski wyraził radość z powodu uznania przez konferencję za niezaprzeczalną podstawę, że usunięcie trudności europejskich może nastąpić jedynie w ramach regulacji ogólnoświatowego położenia. Herriot miał tu niewątpliwie na myśli stanowisko Stanów Zjednoczonych w sprawie długów wojennych — (przyp. red.). Herriot oświadczył dalej, że według praw historji po bezprzykładnej depresji gospodarczej przychodzi rozkwit. Dlatego nie można pewnych zagadnień regulować ostatecznie w okresie rozwoju czy też ciężkiej depresji.

Zastosowanie moratorjum Hoovera tylko przez jeden rok przyniosło Francji 1800 miljonów franków deficytu w budżecie, który trzeba było wyrównać nieubłaganemi sposobami. Obciążenie kolei niemieckich 660 miljonami marek nie można uważać za wygórowane. Jeżeliby ciężary reparacyjne zniesiono w przyszłości, z tą chwilą koleje niemieckie byłyby obciążone tylko 10 miljonami franków, podczas gdy francuskie — 65 miljonami i angielskie — nawet 100 miljonami franków. To wyjątkowe stanowisko kolei niemieckich pozwoliło by im wydatnie obniżyć stawki przewozowe, przez co pewne towary niemieckie staniałyby o 15 do 20 proc.

Anulowanie reparacyj wyrządziłoby Francji krzywdę. Problem reparacyj nie dotyczy tylko wyłącznie Francji i Niemiec, lecz całego szeregu innych państw. Nawet Niemcy według zdania ekspertów bazylejskich nie mogłyby istnieć, gdyby państwa sąsiednie się załamywały.

Błędem jest — kończył Herriot, przypuszczać, że przez radykalne usunięcie reparacyj sprowadzi się równowagę świata. Do tego potrzebna jest poprawa bezpieczeństwa.

„Niema politycznego pokoju bez pokoju gospodarczego, lecz nie może nie być również pokoju gospodarczego bez pokoju politycznego". To musi być myślą przewodnią konferencji.

Po zniesieniu zakazu hitlerowskich bojówek

Narodowi socjaliści wywołali awantury w sejmie bawarskim
Rząd utrzymał w mocy zakaz na obszarze Bawarji

Berlin, 17. 6. (Tel. wł.) Na dzisiejsze posiedzenie sejmu bawarskiego w Monachjum przybyli posłowie narodowo socjalistyczni w mundurach partyjnych. Przewodniczący sejmu Stang zwrócił uwagę, że uważa noszenie w sejmie takich mundurów za zakłócenie porządku i zagroził hitlerowcom wydaleniem ich z sali.

Po tych słowach przewodniczącego wszedł na mównicę znany pisarz poseł hitlerowski Esser, który wniósł na cześć Hitlera trzykrotne „Heil" powtórzone przy podniesieniu ręki przez wszystkich posłów hitlerowskich i większość publiczności w trybunach. Powstał nieopisany tumult w czasie którego Esser zwrócony w stronę ław rządowych wołał: „precz z rządem"! Następnie hitlerowcy i publiczność zaczęli śpiewać pieśni hitlerowskie, wobec czego przewodniczący przerwał obrady.

Prezydent ministrów dr. Held przez cały czas stał w ławie rządowej i milcząco obserwował zajście.

Po godzinnej przerwie przewodniczący otworzył ponownie obrady, komunikując, że hitlerowcy w myśl regulaminu automatycznie wykluczyli się na ośm dni i wezwał ich do opuszczenia sali. Powstała ponowna wrzawa i przewodniczący po raz drugi musiał przerwać obrady. Hitlerowcy sali nie opuścili.

Berlin, 17. 6. (Tel. wł.) We wczesnych godzinach popołudniowych nadeszła z Monachjum urzędowa wiadomość, iż rząd bawarski po dzisiejszych awanturach w sejmie musiał zabronić noszenia mundurów partyjnych na terenie całej Bawarji do 30 września włącznie.

W komunikacie urzędowym rząd podaje, że prezydent Rzeszy zawieszając swój zakaz wychodził z założenia, iż obecnie walka polityczna w Niemczech przyjmie mniej ostre formy i nie będzie dochodziło do starć. Rząd bawarski już wówczas nie mógł podzielić tego punktu widzenia Dzisiejsze zajścia w sejmie, noszące wyraźne znamiona demonstracji przeciw prawomocnym ustawom i konstytucji zmuszają rząd do wydania zakazu noszenia mundurów partyjnych.

Manifest Hitlera — Badenja również nie chce hitlerowskich szturmówek

Berlin, 17. 6. (Tel. wł.) W dzisiejszym „Voelkischer Beobachter" znajduje się na naczelnem miejscu manifest Adolfa Hitlera, który rozkazuje swemu szefowi sztabu Roehmowi ponowne powołanie do życia organizacyj S. A.

Kierownicy poszczególnych okręgów obejmują tymczasowo swoje urzędowanie. Organizacje S. S. ma tworzyć Himmler, N. S. K. K. i organizację młodzieży hitlerowskiej powołują byli ich kierownicy.

Berlin, 17. 6. (Tel. wł.) Zakaz noszenia uniformów partyjnych w Badenji wywołał wśród hitlerowców wielkie oburzenie.

Hitlerowski poseł do Reichstagu Rupp zwrócił się telegraficznie do ministra spraw wewnętrznych Rzeszy z prośbą o natychmiastowe wkroczenie, określając stanowisko Badenji jako frondę przeciwko całości Rzeszy.

Kandydaci na prezydenta Stanów Zjednoczonych

Chicago, 17. 6. (PAT.) Po przemówieniu kandydackiem prezydent Hoover został wybrany kandydatem stronnictwa republikańskiego 1,126 głosami na 1,154 delegatów. Nieznaczna część wstrzymała się od głosowania.

Po głosowaniu wielka hala, w której odbywały się wybory, przybrała wygląd budy jarmarcznej. Wśród delegatów zapanował entuzjazm. Pod sufit puszczono 5.000 różnokolorowych baloników. Wyborcy wyciągnęli z kieszeni świstawki i dziecinne trąbki i wśród straszliwego hałasu tańczyli dookoła sali. Dźwięki organów od czasu do czasu zagłuszały krzyki i gwizdy rozbawionych wyborców.

Chicago, 17. 6. (PAT.) Kandydatem stronnictwa republikańskiego na stanowisko wiceprezydenta Stanów Zjednoczonych wybrano Cutrisa. Na tem obrady konwencji zakończono.

Niesłychane prowokacje hitlerowców gdańskich

Gdańsk, 17. 6. (Tel. wł.) Na wczorajszem posiedzeniu sejmiku gdańskiego, o którem już częściowo referowaliśmy, doszło do niesłychanych zajść.

Oto w czasie przemówienia posła polskiego Czarneckiego, który protestował przeciw prześladowaniu Polaków gdańskich, hitlerowiec Greisser krzyknął:

„Skończymy z temi polskiemi pretensjami! Dojdzie jeszcze do czwartego rozbioru Polski!"

Na okrzyk ten przewodniczący Philipson (niem.-narod.) wcale nie reagował.

Wśród ludności polskiej w Gdańsku panuje ogromne wzburzenie.

Rewolucja w Chile

St. Jago de Chili, 17. 6. (PAT.) Przeciwko juncie rządowej wybuchło powstanie wojskowe. Kontrrewolucjoniści pod wodzą gen. Saenza są panami położenia.

Przewodniczący juty Grove wpadł w ręce wojsk gen. Saenza, który ogłosił się nowym naczelnikiem kraju, zaznaczając, iż wszystkie garnizony zgodziły się popierać ustrój antykomunistyczny.

Nieudany strajk

Warszawa, 17. 6. (Tel. wł.) Robotnicze koła strajkowe, pozostające pod wpływami komunistów, wobec załamania się proklamowanego przez nich strajku w czwartek, bronią się nadzieją, że po wypłacie tygodniówek w sobotę wzmocni się akcja strajkowa.

Międzyzwiązkowa komisja robotnicza, która całkowicie uchyliła się od odpowiedzialności za strajk, oświadczyła, że o ile komitet strajkowy podda się pod jej dyrektywy, ona weźmie odpowiedzialność za całą akcję. (w)

Krewki śpiewak

Paryż, 17. 6. (PAT). W teatrze „Opera Comiqué" podczes przedstawienia „Mozarta i Salieri", miał miejsce jedyny w swoim rodzaju incydent.

Oto występujący w tej operze Szaliapin rozdrażniony omyłką w takcie popełnioną przez partnera jego Poziemkowskiego, obrzucił go podczas przedstawienia obelgami w języku rosyjskim a następnie również w języku rosyjskim zwrócił się w ostrych słowach do dyrygenta Michała Steimana. Dyrygent mocno zirytowany złamał batutę nie przerywając jednak dyrygowania.

Po skończonem przedstawieniu Steiman podał się do dymisji.

Żywcem pogrzebani

Essen, 17. 6. (PAT). W Wattenscheid na kopalni Holland usunęła się skała zasypując trzech górników. Jeden z nich poniósł śmierć na miejscu, dwóch innych, ciężko rannych, zdołano wydobyć.

Niedzielna manifestacja

W związku z uroczystością rozdania nagród i zakończeniem wiosennego święta sprawności w. f. i p. w. odbędzie się w dniu 19 czerwca wielka manifestacja pogotowia obronnego społeczeństwa miasta Poznania, na której przemawiać będzie prezydent miasta Poznania, Cyryl Ratajski.

Przemówienie to wygłoszone o godzinie 11.30 będzie transmitowane przez radio.

Miejski komitet w. f. i p. w.

Przepowiednia pogody na sobotę: Przy dalszem ochłodzeniu pochmurno z przelotnemi deszczami.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 17. 6 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg. (121 f. w. h.); 2) żyta pomorskiego 69.95 kg. (119,1 f. w. h.); 3) pszenicy poznańskiej 74,8 kg. (127,1 f. w. h.); 4) pszenicy pom. 74,35 kg. (126,4 f. w. h.); 5) jęczmienia pozn. i pom.: a) 64 do 66 kg., b) 68 kg.; 6) owsa pozn. i pom. 43,55 kg. (74,1 f. w. h.).

Ceny orjentacyjne

Żyto	22,50— 23,00
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	23,00— 24,00
Usposobienie niejednolite.	
Jęczmień 64—66 kg.	19,50— 20,50
Jęczmień 68 kg.	20,50— 21,50
Usposobienie słabe.	
Owies	20,00— 20,50
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% wł. work.	37,00— 38,00
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł work.	40.00— 42,00
żyta 180 tonn, pszenicy 15 tonn.	
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	14,00— 14.25
Otręby pszenne	12,25— 13,25
Otręby pszenne (grube)	13.50— 14,50
Łubin niebieski	11,00— 12,00
Łubin żółty	14,00— 15,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach:

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.89½ zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.89 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 210.45 zł., gotówką 208.50 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 174.06 do 174.32 zł., gotówką 173.72 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 17. 6. 1932 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna, — obroty były minimalne.

Z pożyczek państwowych notowano jedynie 5 proc. Poż. konwers., która zyskała w kursie i notowała 33.50 w płaceniu przy wielkim braku materjału.

Z obligacyj komunalnych robiono tranzakcje 8 proc. obl. m. Poznania z r 1929 — po 92 proc. Z papierów lokacyjnych PZK. handlowano 8 proc. listami dol staremi po 56½ proc. w płaceniu oraz 4 proc. listami zast. konwert. po 25.— również w płaceniu. 6 proc. listy żytnie — bez notowania; małą tranzakcję zawierano po 11¾.

Z akcyj bankowych w poszukiwaniu Bank Polski po 70.— bez oddawców. — W obrotach nieoficjalnych poszukiwano 3 proc. Poż. bud. po 33.—

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 33½% P.
8% oblig m. Poznania z 1929 r 92% +
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 56½ P.
4% listy zast. konw Pozn. Ziemstwa Kred. 25% P.

Tendencja spokojna.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe Sprawozdanie Targowe Komisji Notowania Cen

Poznań, 17. 6 1932 r.

Spędzono: wołów 4, buhajów 7, krów 17, świń 568, prosiąt 161, cieląt 526, owiec 58, razem 1071 zwierząt.

Wielkopolska Izba Rolnicza podaje: Świnie bekonowe loco stacja załadowania za 100 kg.: I kl. 84—88, II kl. 76—80.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 17. 6. 1932 r.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	124.20	124.51	123,89
Bukareszt	5,32	5,35	5,29
Holandja	360.90	361.80	360.00
Londyn	32.63	32.78	32,46
Nowy Jork czek	8,92	8,94	8,90
Nowy Jork kabel	8,925	8,945	8,905
Paryż	35.03	35,12	34,94
Praga	26,41	26,47	26,35
Sztokholm	168,25	169,09	167,41
Szwajcarja	173,90	174,33	173,47
Berlin	211.10		

Tendencja słabsza.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poż. inw.	88,70	88,60
4% poż. inw. szt. ser.	97,00	
5% poż konw	34,50	34,25
4% poż dolarowa	47,50	
6% poż dol.	50,00	
7% poż stabil.	44,63	44,33

Tendencja mocniejsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski	0,00—	70,00

Tendencja utrzymana.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 17. 6. 1932 r.

Pszenica march. 75—76 kg.	252,00—254,00
i sp. Tendencja mocna.	
Żyto march.	187,00—189,00
Tendencja stała.	
Żyto zagr. cif Berlin tr. i sp.	195,00
Tendencja stała.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	164,00—170,00
Tendencja spokojna.	
Owies march.	156,00—160,00
Tendencja stała.	
Mąka pszenna	31,00— 34,75
Tendencja utrzymana.	
Mąka żytnia 70%	25,25— 27,25
Tendencja utrzymana.	
Otręby pszenne	10,10— 10,65
Tendencja cicha.	
Otręby żytnie	10,00— 10,30
Tendencja utrzymana.	
Groch Victoria	17,00— 23,00
Groch drobny jadalny	21,00— 24,00
Groch pastewny	15,00— 17,00
Peluszka	16,00— 18,00
Bób	15,00— 17,00
Wyka	16,00— 18,00
Łubin niebieski	10,00— 11,00
Łubin żółty	14,50— 16,00
Kuchy lniane 37%	10,30— 10,40
Kuchy z orzecha ziemnego	10,60
Kuchy mielone (mączka)	10,80
Wytłoki suche paryt Berlin	8,70
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	10,00
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	10,90

Ogólna tendencja mocna.

Giełdy zbożowo - towarowe

Warszawa 16. 6. Żyto 27 — 28, pszenica jednolita 29.50 — 30, zbierana 28.50 do 29, owies jednolity 25.50 — 26.50, zbierany 23.50 — 24, jęczmień na kaszę 21.50 — 22. Tendencja zmniejszona.

Umiejętnie korzysta z kąpieli słonecznych

kto przed wystawieniem ciała na działanie promieni słonecznych natrze się starannie

KREMEM lub OLEJKIEM NIVEA

Jedynie te dwa środki zawierają EUCERYT, spokrewniony chemicznie z naturalnym tłuszczem skóry i dzięki temu działają jak gdyby „naturalne" środki do pielęgnowania skóry. Tak Krem jak i Olejek Nivea potęgują opalające własności promieni słonecznych i chronią skórę przed bolesnem oparzeniem słonecznem. — W dni upalne chłodzi pozatem Krem Nivea przyjemnie — Olejek Nivea zaś zapobiega w czasie niesprzyjającej pogody nagłemu ochłodzeniu ciała i chroni temsamem przed zaziębieniem. **Jedno należy przestrzegać:** Nigdy nie wystawiać mokrego ciała na działanie promieni słonecznych, lecz zawsze natrzeć przedtem Kremem Nivea lub też Olejkiem Nivea

Krem Nivea: od zł. 0,40 do 2,60 / Olejek Nivea: butelki zł. 1,00, 2,00 i 3,50

Wyrób krajowy firmy PEBECO, Sp. Akc. w Poznaniu

Pw 18 973-N 12.05

Ci, co deklamują o „obronie" Pomorza

Pelpliński „Pielgrzym" podaje niezwykłą wiadomość o wydzierżawieniu łąk państwowych w przyłączonym niedawno do powiatu tczewskiego powiecie gniewskim, a więc na samem pograniczu Prus Wschodnich, w ręce niemieckie. Oto szczegóły sprawy, podane przez to pismo:

W roku minionym za czasów starosty p. Weissa w Gniewie wszystkie łąki, znajdujące się w państwowym zarządzie, dostały się w ręce Polaków. Kontrakty dzierżawne były zrobione na sześć lat. Rzecz jednak dziwna, że przy likwidacji powiatu gniewskiego, kontraktów tych z niewiadomych powodów później nie zatwierdzono, lecz terminy ich zmniejszono do jednego roku, a obecnie podniesiono dość znacznie cenę dzierżawną. Wiadomo zaś, że rolnicy, zwłaszcza małorolni Polacy, znajdują się w położeniu bardzo ciężkiem, jak wogóle rolnictwo w całym kraju, Niemcy natomast nie odczuwają kryzysu w tym stopniu, co rolnicy polscy, bo korzystają z pomocy banków holenderskich, które są pod wpływami polityki niemieckiej. Niemcy gotowi są zapłacić każdą cenę, już to dlatego, że lepiej materjalnie stoją, już to ze względów politycznych.

To też, gdy przyszło tego roku do wydzierżawienia łąk, stała się rzecz niesłychana: Niemcy otrzymali dużą część łąk, które przedtem mieli rolnicy—Polacy. Ci ostatni, przeważnie małorolni gospodarze, nie mogli sobie pozwolić na płacenie podwyższonych czynszów, natomiast zrobili to bogaci Niemcy, z których ani jeden dziecka do szkoły polskiej nie posyła.

„Odpowiedzialność za to — czytamy w „Pielgrzymie" — że Niemcy otrzymali te łąki, ponosi p. starosta Stachowski. Wiadomo bowiem, że na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 lipca 1931 r., p. starosta „ma obowiązek i prawo uzgadniania działalności całej administracji w okręgu administracyjnym" jemu podległym, czyli ze wszystkiemi urzędami w powiecie. Nie bez winy jest tutaj i Państwowy Zarząd Dróg Wodnych, ale główną odpowiedzialność ponosi kierownik administracji, że w tej sprawie nie uczynił tego, co do niego należało, by nie dopuścić Niemców do posiadania łąk państwowych.

„Trzeba na miejscu posłuchać, jak o tym fakcie mówi ludność polska. Wpływanie na Niemców, teraz, by po wydzierżawieniu przez nich łąk państwowych, odstępowali je dobrowolnie Polakom najbardziej potrzebującym, już nie naprawi tego zła, które się stało, ale go jeszcze powiększa Okazuje się bowiem, że jeżeli ten lub ów Niemiec odstąpi Polakowi, to tłumaczy się na miejscu w ten sposób, że to Niemcy robią dobrodziejstwo ludności polskiej, uważającej się za skrzywdzoną przez władze państwowe. Nie wiemy dokładnie, jaką różnicę w sumie przyniosło Zarządowi Dróg Wodnych to, że odstąpiono łąki Niemcom, nie dając ich Polakom po takiej cenie, która byłaby dla nich możliwą. Nie będzie to jednak suma zbyt wielka. O jaką sumę tu może chodzić? — może o 5 tys. zł., a chociażby nawet więcej?

„Czyż dla takiej sumy należało dopuszczać do tego, by buta niemiecka panoszyła się na państwowych łąkach, a Polacy małorolni mieli się czuć pokrzywdzonymi i w sercu tłumić żal do własnych władz państwowych? Czy dobrze jest i z pożytkiem dla państwa, gdy się obecnie słyszy pomruki tego rodzaju: P. starosta dużo mówi o polskości Pomorza i o organizowaniu się przeciw Niemcom, kiedy czyny przeczą słowom".

Więcej miejsca poświęca p. Przymusiński listowi pasterskiemu ks. Prymasa Hlonda, przeciwstawiając mu się z całą stanowczością. Przedstawiciel Zw. Młodzieży Demokratycznej otwarcie nie uznaje głoszonych w liście pasterskim zasad, przyczem powtarza znane frazesy antyklerykalne, które były modne w ubiegłym stuleciu.

Swoje poglądy, wyraża „Życie Uniwersyteckie" w ten sposób:

„Państwo musi z istoty swej być bezwyznaniowe.

„Doktryna klerykalna Hlonda atakuje najsolidniejszą wartość państwowości.

„Bronimy wolności sumienia, najprymitywniejszego warunku rozwoju społeczności i rozwoju kultury.

„Urzeczywistnienie ideałów głoszonych przez pasterski „list" oznacza wyznaniowy monopol klerykalno-katolicki, nietolerancję religijną i prześladowanie sumienia...

„Abstrahując w tym artykule od masy innych czynników wstecznych, jakie współczesny klerykalizm polski i jego klasyczny reprezentant wnoszą w życie społeczne polskie, występujemy z tych wyżej wymienionych względów zasadniczych, przeciwko organicznemu czy nawet prawno-publicznemu wiązaniu państwa polskiego z jakąkolwiek organizacją religijną, jako mającą inne cele i inną misję, aniżeli państwo. Stąd nasz postulat rozdziału kościoła od państwa i rozwiązania konkordatu, wiążącego Polskę z Watykanem. Hasło to stało się w akcji naszej realniejsze po ostatniej politycznej wypowiedzi Prymasa.

„O ile powiększycie i polepszycie dusze Wasze, o tyle polepszycie prawa Wasze i powiększycie granice Wasze" (Mickiewicz).

„Niema takiej prawdziwie chrześcijańskiej idei w „Liście" prymasowskim, który odnowił doktrynę państwa teologicznego. — Przemawia w nim dumny książę Kościoła, który zmierza uparcie i natrętnie — mimo hiszpańskich (a ostatnio i chilijskich) doświadczeń — do całkowitego władania państwem, w którem mieszka".

Oto poglądy młodzieży „sanacyjnej". Nie wymagają one komentarzy.

Irlandja przeciw Anglji

Sprawa irlandzka utknęła na martwym punkcie. Z iście brytyjską elegancją wymienili wizyty członkowie obydwu rządów. Któżby pomyślał, że chodzi o odłączenie najbliższego sąsiada Anglji od Brytyjskiego Imperjum? Z pobłażliwością starszego, wyrozumiałego przyjaciela poczynili angielscy ministrowie pierwszy krok, udając się we trzech do Dublina. Ku wielkiemu przerażeniu irlandzkich niepodległościowców, De Valera rewizytował rząd angielski w Londynie. Dublin zaniepokoił się, przebąkiwano już o „zdradzie" de Valery, obawiano się ustępstw na punkcie przysięgi. Góra zrodziła mysz! O czem mówili angielscy ministrowie z de Valerą, dokładnie niewiadomo. Jedno tylko jest pewne: żadnego porozumienia nie osiągnięto.

Nieprzejednani sinn - feiniści nie kontentują się już odmową przysięgi; żądania ich sięgają dalej: jako warunek nieodłączania się od Imperjum miał de Valera zażądać przyłączenia północnej części Irlandji, Ulsteru, do wolnego państwa. Ulster protestancki, skolonizowany przez Anglików, nie wchodzi w skład wolnego państwa irlandzkiego i pozostał wierny swej macierzy. Postawienie dziś na porządku dziennym sprawy Ulsteru równa się rozpętaniu nowej burzy.

Czy Anglja nie mogłaby poradzić sobie z Irlandją siłą zbrojną? To nie ulega wątpliwości, ale skutki pyrrhusowych zwycięstw, począwszy od czasów Waszyngtona, a kończąc na wojnie z Boerami, w której wyniku wolni Boerzy dziś decydują poniekąd o losach Anglików — wieloletnia praktyka imperjalistyczna nauczyły synów Albionu, iż lepszy jest spokojny podstęp od zbrojnego starcia. Skoro więc Irlandja cieszy się niedwuznaczną sympatją Ameryki, skoro dziś wogóle nie czas na jakiekolwiek wojenne demonstracje, lepiej „rozsadzić" sinn-feinistów od środka.

Prasa angielska głosi urbi et orbi, że odmową przysięgi na rzecz króla wymaga rozpisania nowych wyborów. Jeśli obie izby nie mogą dojść do porozumienia w sprawie zasadniczej, niechaj decyduje wyborca. Trudno już obecnie stwierdzić, wiele jest prawdy w pogłoskach o tem, że de Valera poprowadzi wybory pod hasłem utworzenia wolnej i niepodległej republiki irlandzkiej. Nie jest to przy dzisiejszych nastrojach wykluczone, aczkolwiek przeciwnicy sinnfeinu kują z tego broń na korzyść anglofila Cosgrave'a. Starcie więc na Zielonej Wyspie haseł: „republika" i „przysięga na wierność królowi", w niemałym stopniu decydować będzie o całości Wielkiej Brytanji.

Ale że obecnie najlepiej przemawiają argumenty ekonomiczne, przeto Anglicy wyjmują z zanadrza najgroźniejszą zapowiedź: „chcecie być samodzielni, mówią do niepodległościowców, doskonale! Lecz jeśli nie będziecie należeli do Imperjum, to i was obowiązywać będą cła importowe!"

Zbyteczne dodawać, że rolnicza Irlandja utrzymuje się niemal wyłącznie z eksportu swej produkcji rolnej do Anglji. Wzniesienie muru celnego między Zieloną Wyspą a Anglją pogrążyłoby Irlandję w otchłani najgroźniejszego kryzysu. Czyż to nie jest najbardziej wymowny argument dla przeciętnego obywatela, który chciałby głosować za republiką, ale nie chce stracić odbiorcy?

Konferencja dominjów brytyjskich w Ottawie zbiera się wkrótce. Tam omówione zostaną sprawy wspólnych granic celnych i polityki wwozowej. De Valera jeszcze nie oświadczył, czy Irlandja weźmie w tej konferencji udział — i chciałby — i boi sie swych nieprzejednanych niepodległościowców. L. H.

Niepiękne metody

„Sanacyjny" „Dzień Pomorski" podał z wielkim hałasem wiadomość, jakoby jeden z członków O. W. P., wbrew głoszonej przez tę organizację zasadzie bojkotu handlu żydowskiego, nabył w żydowskiej firmie „Wygoda" w Toruniu parę butów za 35 złotych. Zaraz potem jednak okazało się, jak niepięknych metod używa „Dzień Pomorski" w swych wysiłkach, zmierzających do dyskredytowania obozu narodowego. Oto okazało się, że wspomniany fakt miał miejsce jeszcze w r. 1929, a więc trzy lata temu, kiedy młodzieniec, wymieniony przez „Dzień Pomorski", nie był jeszcze wogóle członkiem O. W. P. i z powodu swego bardzo młodego wieku mniej był uświadomiony pod względem społeczno-narodowym.

„Dzień Pomorski" datę tę celowo przemilcza i podaje całą wiadomość w tej postaci, jakgdyby chodziło o fakt zupełnie nowy.

Równocześnie dziennik ten atakuje Młodych, twierdząc, że napadają oni na Żydów, choć w rzeczywistości — jak już o tem donosiliśmy — jest wręcz odwrotnie. Wystąpienia „Dnia Pomorskiego" dowodzą, że pismo to pod względem żydofilstwa nie ustępuje zupełnie innym organom „sanacyjnym".

Manifestacja niemiecka w Tczewie

(Korespondencja własna).

Tczew, w czerwcu.

Po wyzwoleniu Pomorza, tutejsze niemieckie koła śpiewacze, osłabione wskutek wypadków wojennych i odpływu Niemców, przyłączyły się i oparły o związek kół śpiewaczych w Wielkopolsce. W ostatnich jednak latach, skonsolidowawszy się i uzupełniwszy swe szeregi, utworzyły w ubiegłym roku samodzielny związek niemieckich kół śpiewaczych na województwo pomorskie. Niemieckie koła śpiewacze istnieją niemal w wszystkich miastach i miasteczkach województwa, a nawet po wioskach. Tczew liczy dwie osobne drużyny śpiewacze. Siedzibą zarządu związku jest Grudziądz, a prezesem „Oberlehrer" Mielke profesor tamtejszego gimnazjum państwowego. W Niemczech nie byłoby do pomyślenia, ażeby urzędnik państwowy odważył się stanąć na czele organizacji polskiej. Nietylko, że zdegradowanoby „zuchwalca", ale poczułby on niewątpliwie na sobie brutalną pięść bojówkarzy hitlerowskich. Epilogiem sprawy byłby sąd i drakońskie wyroki sędziów pruskich.

Pierwszym przeglądem niemieckich drużyn śpiewaczych na Pomorzu, a właściwie całej niemczyzny tej dzielnicy, był dwudniowy zjazd związku, który odbył się ubiegłego tygodnia w Tczewie, na pograniczu Prus Wschodnich. Na festyn, który miał charakter manifestacji ogólnoniemieckiej, zjechało się przeszło 400 śpiewaków. W popisach brały udział prawie w komplecie chóry męskie i mieszane z Tczewa, Grudziądza, Starogardu, Wejherowa, Chojnic, Chełmna, Świecia, Gruczna i t. d Wśród obecnych zauważono m. in. senatora Hasbacha, członka niemieckiego klubu parlamentarnego w Warszawie, p. Kretschmera z Bydgoszczy, prezesa związku niemieckich kół śpiewaczych w Wielkopolsce, członków honorowych związku pomorskiego, oraz prezesa związku p. Mielkego z Grudziądza, który zjazdowi przewodniczył.

Że zjazd był narodową manifestacją niemiecką, wynika choćby z tego, że udział w nim brały wszystkie miejscowe towarzystwa i organizacje niemieckie oraz goście z Gdańska, wśród nich członkowie gdańskiego teatru miejskiego, którzy popisami swemi „upiększyli" zjazd, zakończony huczną zabawą.

Prasa niemiecka, opisując przebieg dwudniowego zjazdu, stwierdza z zadowoleniem, że udowodnił on żywotność i poważną pracę około pielęgnowania pieśni niemieckiej, a zwracając się z apelem do wszystkich poza kołami śpiewackiemi stojących Niemców, nawołuje ich, ażeby gremjalnie zgłaszali się na członków kół, ponieważ pielęgnowanie pieśni niemieckiej jest służbą dla sprawy narodowej. N.

Napaść na listy pasterskie

W n-rze 9 poznańskiego „Życna Uniwersyteckiego", organu radykalnej młodzieży „sanacyjnej", tak zwanego Związku Młodzieży Demokratycznej, ukazał się artykuł p. Przymusińskiego, który p. n. „Klerykalizm jako doktryna polityczna. — O niechrześcijańskich zasadach życia państwowego słów kilkoro", napada na ostatni list pasterski ks. kardynała Hlonda, jak również na list pasterski ks. biskupa Łukomskiego w sprawie wychowania gimnastycznego.

Jeśli chodzi o napaść na ks. biskupa Łukomskiego, to autor solidaryzuje się ze swoistym elaboratem p. Boya w „Wiadomościach Literackich", który ulżył swoim namiętnościom tym razem p. n. „Trykot i infuła".

Olbrzymi gejzer

Rzym, 17. 6. (PAT). W miejscowości Serrazzano, na terenie znanym z częstego wydobywania się pary, zawierającej kwas borny wybuchł nagle t. zw. „soffione", wydobywając się z niezwykłym impetem z głębokości 186 metrów.

Gejzer powoduje taki huk, że w promieniu kilometra nie można rozmawiać nawet podniesionym głosem. Huk ten przy sprzyjającym wietrze słychać w odległości 30 kilometrów.

Według prowizorycznych obliczeń nowy gejzer pary wyrzucany jest z siłą 150 tys. koni parowych na godzinę. Technicy mają nadzieję, że uda się wkrótce rozpocząć prace eksploatacyjne.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Drzazgi

„Dzień spółdzielczości“ czerwonym kooperatywom dał sposobność do wylania steku bzdurnych odezw propagandowych. Oto, na wstęp, mała próbka:

„Ustrój, oparty na własności indywidualnej, oparty na przestarzałych, egoistycznych prawach jednostki, musi ulec rewizji, ustrój prywatno - kapitalistyczny załamuje się“.

Zak z powyższego widzimy, przywódcy czerwonego ruchu spółdzielczego dobrze się zasługują około rozwoju bolszewizmu w Polsce. Przecież żaden komunista nie powstydziłby się np. takiej odezwy do „ludu pracującego miast i wsi“, wydanej przez Związek Spółdzielni Spożywców R. P., z której cytujemy następujące ustępy:

„Wszyscy jesteśmy jako niewolnicy. Zaprzedawać musimy naszą pracę za cenę, jaką nam podadzą i cenę, jakiej od nas zażądają, musimy płacić za potrzebne nam towary...

Pośrednik każe nam nabywać to, na czem on najwięcej zarabia, zwodzi nas reklamą i wpycha rzeczy liche, które prędko się niszczą. Nasza strata jest zyskiem pośrednika...

On (pośrednik) zmusza nas według swej woli do pracy, on według swej woli udziela nam towarów, naszą pracą zarobionych“.

Trudno sobie wyobrazić bardziej demagogiczną robotę komunistyczną! Nie potrzebujemy zapewne podkreślać, jak szkodliwe jest to szczucie „ludu pracującego“ na kupiectwo w Polsce, w której szerokie warstwy społeczeństwa są pod względem gospodarczym mało uświadomione. Tego rodzaju wyczyny demagogiczne nie są niczem innem, jak zbrodniczem igraniem z ogniem.

I pomyśleć, że czerwony ruch spółdzielczy korzysta z tych samych ulg i przywilejów, udostępnionych przez państwo spółdzielniom apolitycznym! Skandal!

* * *

Inna sprawa: jak wiadomo, zainteresowane koła gospodarcze uznały za konieczne dla rozwoju owczarstwa — powołanie do życia centrali skupu wełny krajowej. Potrzeba było na ten cel 200 tysięcy złotych. Połowę tej sumy miał wnieść przemysł włókienniczy, drugą zaś połowę organizacje rolnicze.

Łódź zadeklarowała gotowość natychmiastowego wpłacenia 100 tysięcy złotych do kasy mającej powstać centrali. Natomiast rolnictwo odmówiło partycypowania w projektowanej spółdzielni dla obrotu wełną, nawet wtedy, gdyby udziały członkowskie wynosiły tylko 100,— złotych. Zaś Państwowy Bank Rolny, na który rolnictwo liczyło, że sfinansuje tę imprezę, złożył oświadczenie, iż najmniejszych funduszów na te cele nie posiada i dać nie może.

Jeśli więc taki jest stosunek nietylko organizacyj rolniczych, ale nawet i ziemiańskich, reprezentujących największe posiadłości rolne, wydaje się, iż powoływanie do życia tak potrzebnych central zakupu surowców krajowych nie ma realnych widoków powodzenia.

* * *

Na zakończenie rzecz o przyjemniejszym posmaku:

Bank Związku Spółek Zarobkowych, w świeżo ogłoszonem sprawozdaniu za ubiegły rok obrachunkowy, podaje m. in. następujące zestawienie dywidend, jakie wypłacił po wojnie: 1919 r. — 10 proc., 1920 — 15 proc., 1921 — 30 proc., 1922 — 60 proc., 1923 — 10.000 (dziesięć tysięcy!) proc., 1924 — 3 proc. itd.

Możemy sobie wyobrazić, jak nasi potomkowie, z uśmiechem, patrzeć będą na ów skok z inflacji w stabilizację, wyrażający się w „spadku“ stopy dywidendy z 10.000 proc. na 3 proc.!

Krótkie informacje gospodarcze

— Wskutek kryzysu ½ handlowej floty niemieckiej jest unieruchomiona, co wynosi 393 okręty morskie o pojemności 1,3 miljona tonn. W stosunku do roku zeszłego, liczby te się podwoiły.

— W Londynie spodziewane jest ogłoszenie rozporządzenia min. skarbu, rozszerzającego listę towarów, zwolnionych przy przywozie do Anglji od cła.

— Paryska fabryka perfum Coty wykazuje za rok ub. czysty zysk w wysokości 2,2 milj. frs. wobec 34,8 milj. frs. w r. 1930. Towarzystwo za r. 1931 dywidendy nie wydziela. Dywidenda za rok poprzedni wynosiła 50 proc.

Kryzys spirytusowy

Powszechnie wiadomo, że gospodarstwo spirytusowe w Polsce przechodzi głęboki kryzys, którego skutki mogą być dla istnienia monopolu bardzo poważne. Rozmiary tego kryzysu, jego przyczyny i środki zaradcze podaje doskonały referat dyr. Wałukiewicza z Rady Naczelnej Gorzelń Rolniczych.

Przejawem kryzysu spirytusowego jest zmniejszenie się dochodów skarbu państwa w r. 1931/32 do 260 milj. zł (w 1928/29 r. — 433 milj.), tj. do poziomu z 1924 r., kiedy cena 1 hl wynosiła 600 zł, gdy obecnie wynosi 1.500 zł. Rok 1932/33 przyniesie około 160 milj. zł. Spadek dochodów stoi w ścisłej łączności z cofnięciem się spożycia spirytusu trunkowego, które w r. 1931 w porównaniu z r. 1930 zmalało o 43 proc., podczas gdy zmniejszenie spożycia tytoniu wyniosło 10 proc., soli 5 proc., cukru 11 proc. i t. p. Wskazuje to jednocześnie, że przyczyny spadku spożycia wynoszącego 0,6 litra wobec 2,6 lit. przed wojną na głowę ludności są głębsze, nie tylko konjunkturalne.

Podstawową przyczyną jest wysoka stawka podatku spirytusowego, która jest dwukrotnie wyższą od najwyższej w Europie przed wojną, jaką realizował monopol, oraz dwu lub trzykrotnie wyższą od obowiązującej becnie w innych krajach Europy. W rezultacie spożycie na głowę spirytusu trunkowego w ciągu ostatnich pięciu lat w krajach niskiego podatku albo spadło b niewiele albo nawet wzrosło mimo kryzysu, podczas gdy w Polsce spadło do połowy. Drugą równie doniosłą przyczyną spadku wpływów i spożycia jest wadliwa i kosztowna organizacja monopolu, albowiem wydatki monopolów rosyjskiego i polskiego (preliminarz na r. 1932/33) na 1 hl wynoszą w złotych:

	mon. rosyjski	mon. polski
wpływy	790	1587
wydatki	164	623
wpłata do skarbu	629	964
wpłata w % wpływów	79	61

Cyfry te mówią, że osiągamy na 1 litrze wpłatę o 3 zł większą, ale obciążamy konsumenta o 8 zł więcej. Z cen sprzedażnych podwójnie wyższych monopol nasz odprowadza do skarbu jedynie 65 proc. (obecnie 50 proc.), gdy monopol rosyjski osiągnął 79 proc. Gdy się zważy, że koszt na 1 hl wynosił w Rosji i w Polsce za przerób na wódki 17 i 97 zł a z tytułu kosztów sprzedaży 23 i 166 zł, to aż nadto będzie uzasadnione stwierdzenie, że monopol polski zawiódł w każdym razie jako monopol produkcji wódek i ich sprzedaży. Jeszcze bardziej potwierdza to okoliczność, że skarb państwa ma otrzymać w r. 1932/33 na 1 litr 100 proc. spirytusu: przy sprzedaży swoich wyrobów zł 9,64 a przy sprzedaży rektyfikatu fabrykom zł 10,75 (cena 13 zł bez kosztów surowcca i przerobu wynoszących zł 2,95), ponadto fabryka opłaca patent akcyzowy 31,5 gr. od 1 litra i podatek obrotowy 2,7 proc., wskutek czego przynosi ona skarbowi o zł 1,82 na litrze więcej podatku spirytusowego niż monopol państwowy.

Mimo takich kosztów gorzelnictwo polskie nie opłaca się. Produkcja spirytusu na jedną gorzelnię spada z 1 060 hl przed wojną i 600 hl w 1929/30 do 168 hl w r. 1932/33, t. j. do zupełnie nieopłacalnego zatrudnienia na 30—50 dni, podczas gdy gospodarstwo rolne winno mieć wywar przez miesiące zimowe t. j. przez około 150 dni. Utrzymując dotychczasową produkcję, musimy sobie zdać sprawę, że olbrzymia większość gorzelni musiałaby się zlikwidować.

Nadto trzeba dodać, że zbyt spirytusu na cele techniczne jest u nas w zaniedbaniu i wynosi na głowę 0,44 ltr., podczas gdy we Francji — 3,58, w Niemczech — 2,55 i w Czechosłowacji — 2,11 litr. Monopol nasz nie tylko nic w tej dziedzinie pozytywnego nie zrobił, a przeciwnie, szeregiem zarządzeń (sprzedaż denaturatu za kartkami, wysokie ceny) w latach konjunktury uniemożliwił rozwój zbytu niekonsumcyjnego.

Kiedy dzisiejszy stan grozi załamaniem się monopolu, który zdaniem fachowców spowoduje wydzierżawienie monopolu, rząd obniża ostatnio ceny na spirytus i nowelizuje ustawę o monopolu. Można jednak twierdzić, że przeprowadzona zniżka nie osiągnie celu. Przeciętna cena wyniesie po zniżce 1.487 zł za hl, a więc więcej niż w r. 1928/29, kiedy wynosiła zł 1.376. Nowelizacja przepisów prawnych również niczego nie rozwiązuje, to też wzamian niej powinno się obniżyć: 1) opłatę akcyzową do 6 zł, zamiast dotychczasowej zł 9,64, 2) koszty rozlewu o około 2 zł za 100 ltr. i 3) cenę spirytusu dla prywatnych fabryk wódek nieomal do ceny kalkulowanej dla wytwórni monopolowych Spowoduje to zniżkę niedostępnej ceny zł 14,83 za ltr. do 9 zł, przez co wyłącznie spożycie może wzrosnąć. Co się tyczy spirytusu niekonsumcyjnego, to obok wprowadzenia ustawowego przymusu mieszanek dla celów napędowych należy podjąć szerszą akcję zastosowania denaturatu do celów opałowych i oświetleniowych, tudzież zwiększenia przerobu przemysłowego, co jednak mogłaby wykonać organizacja prywatna, a nie urzędnicy monopolowi.

C. M.

OLEJ OLIWNY

jest nieodzownym czynnikiem współczesnego pielęgnowania urody

Teraz gr. 90

Wielkość rzeczywista 15 cm. probówka, zawierająca faktyczną ilość oleju oliwnego, jaka zużyta zostaje do wyrobu każdego 90 groszowego kawałka mydła Palmolive.

Napewno ocenia Pani olbrzymie znaczenie świeżej, pięknej cery dla kobiety, niewątpliwie też nie obcy jest Jej niezrównany wpływ oleju oliwnego na naskórek. Prosimy spojrzeć na tę probówkę. Zawiera ona dokładnie taką ilość oleju oliwnego, jaka zużyta zostaje do wyrobu każdego poszczególnego kawałka mydła Palmolive. Dalszymi jego składnikami są oleje palm, które miesza się z sobą według słynnej recepty Palmolive. Niech Pani też pielęgnuje cerę mydłem Palmolive, niech Pani pójdzie za przykładem najbardziej dbałych o utrzymanie swej urody kobiet na świecie.

Prosimy żądać zawsze prawdziwego mydła Palmolive, zwracając uwagę na jego charakterystyczne cechy: zielone opakowanie — czarną opaskę — złoty napis Palmolive.

nw 11 193

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Fundusz bezrobocia nie jest zakładem ubezpieczeniowym.** Centralny Związek Polskiego Przemysłu wystąpił swego czasu o obniżenie wysokości odsetek od zaległości składkowych na rzecz funduszu bezrobocia, który zasadniczo pobiera nadal odsetki zwłoki we wysokości 24 proc. rocznie, a obniża je jedynie na wniosek zakładu pracy w razie udowodnienia, że zaległość nie powstała z jego winy, podczas gdy wszystkie inne zekłady ubezpieczeń społecznych pobierają odsetki zwłoki wyłącznie tylko 12 proc. w stosunku rocznym. Min. pracy i opieki społecznej nie uwzględniło wniosku centralnego Związku, motywując to tem, że fundusz bezrobocia, istniejący na mocy ustawy o ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia z 18 lipca 1924 r. nie jest instytucją ubezpieczeń społecznych, dla których jedynie odsetki zwłoki zostały obniżone do 12 proc. Tłumaczenie takie ma charakter kazuistyczny, gdyż zakłady pracy i pracownicy opłacają składki na rzecz funduszu bezrobocia tak samo jak na rzecz innych ubezpieczeń, a charakter instytucji opieki społecznej można również upatrzyć w innych zakładach ubezpieczeń. To też stanowisko min. pracy i opieki społecznej wywołuje zastrzeżenia wśród zainteresowanych stron. (l)

Z KRAJU

(k) **Płace górników w Polsce.** Płace pobierane przez górnika polskiego są niezwykle niskie. Wskutek tego nawet robotnik, który ma pracę, jest w bardzo ciężkiej sytuacji gospodarczej. Poucza o tem zestawienie płac dziennych, pobieranych przez górników w różnych krajach (w markach): Stany Zjednoczone 36.54, Anglja 9,22, Niemcy 9,95, Francja 6,14, Czechosłowacja 6,52, Polska 4,10. Płaca polskiego górnika jest 9-krotnie niższa od płacy robotnika w Stanach Zjednoczonych, prawie 2½ razy mniejsza od płacy robotnika niemieckiego, a trzeba wziąć pod uwagę, że górnik należy w Polsce do robotników lepiej płatnych.

(k) **W sprawie firmy „Amada“.** Przed niespełna dwoma tygodniami podaliśmy za tygodnikiem „Nowa Epoka“ (nr. 6) wiadomość, jakoby dyrektor gdańskiej fabryki margaryny „Amada“, należącej do koncernu Tow. Schicht Lever, podarował Hitlerowi za pośrednictwem lotniczego związku akademickiego w Oliwie samolat. Otóż w następnym numerze (7) „Nowa Epoka“ wiadomość tę odwołała, tłumacząc, iż „wiadomość była spowodowana chęcią przeprowadzenia odpowiedniej reklamy przez umieszczenie nazwy firmy „Amada“ na skrzydłach samolotu“. Styl tego sprostowania nie jest bardzo jasny niemniej podajemy je do wiadomości czytelników.

Z ZAGRANICY

(z) **Polscy robotnicy przemysłowi we Francji przenoszeni są do robót rolnych.** Staraniem francuskiego Czerwonego Krzyża około 800 robotników polskich, pozbawionych pracy, zostało przeniesionych wraz z rodzinami z Lens do departamentu Jura w charakterze robotników rolnych. Jest to próba rozwiązania częściowego kwestji bezrobocia przez przesiedlanie pracowników przemysłowych na rolę.

(z) **Podwyższenie stawek celnych na drzewo w Niemczech.** Dziennik ustaw Rzeszy z 14 bm. ogłasza szereg podwyżek niemieckich stawek celnych na drzewo i wyroby drzewne, wchodzących w życie z 1 lipca rb. M. innemi stawki na pewne gatunki nieobrobionego drzewa miękkiego podniesione zostały z 12 na 40 fenigów za centnar metryczny, na pewne gatunki drzewa miękkiego poddanego wstępnej obróbce — z 50 fenigów na 1 markę, stawki na progi kolejowe z drzewa twardego podniesiono z 80 f. na 1 mk, na progi z drzewa miękkiego z 40 f. na 1 mk. Stawka na drzewo opałowe, które dotychczas było wolne od cła, wynosić będzie obecnie 40 f. od centnara metrycznego, stawka na węgiel drzewny podniesiona została z 2.50 na 4 mk., na trociny i wełnę drzewną — z 2.40 na 4 mk. Cło na forniery podniesione zostało z 15 na 18 mk., cło na meble niefornierowane z 10 na 15 mk., w stanie surowym, a wykończone z 16 na 20 mk.

Z RYNKÓW NABIAŁU

Ubiegły tydzień sprawozdawczy od 10 do 16. 6. 32 minął przy niewyjaśnionej sytuacji spokojnie i ostatecznie bez większych zmian.

Notowanie w Berlinie pozostało na dotychczasowym poziomie tj. mk. 106 za 50 kg. franco stacja odbiorcza za I gatunek, mk. 96 za 50 kg. za II gat., mk. 89 za 50 kg. za III gatunek przy bardzo spokojnej tendencji. Masło bałtyckie sprzedawano loco Berlin oclone po 106 — 112 mk. za 50 kg.

Na rynku angielskim dała sięodczuć pewna depresja cen. Masło polskie notowano 86 — 90 sh per cwt loco Londyn.

Rozliczeniowe notowanie w Kopenhadze pozostało w dniu 16 bm. bez zmiany na 142 koron za 100 kg.

Na rynku krajowym zauważyć się dało lekko zwiększone zapotrzebowanie, naogół jednak poziom cen krajowych nie przewyższał cen eksportowych.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Z powodu ciężkich zarzutów przeciw sędziemu

Proces o zniewagę sędziego Sądu Apelacyjnego p. Kossowskiego przeciw przemysłowcowi Hamerskiemu

Bardzo ciekawa rozprawa prywatno-karna o zniewagę toczyła się wczoraj w sądzie okręgowym w Poznaniu przeciwko przemysłowcowi Pawłowi Hamerskiemu z Rataj, jako echo procesu wytoczonego przez sędzinę Kossowską na tle cedowanej pretensji wekslowej,

Hamerski w całej tej sprawie procesowej, ciągnącej się od kilku lat, powziął podejrzenie wobec sędziego S. A. Kossowskiego i dnia 27 kwietnia 1931 roku zrobił doniesienie dyscyplinarne do prezesa Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, powołując się równocześnie na swoje porzednie doniesienia, które pozostały bez odpowiedzi. W doniesieniu wyszczególnia Hamerski cały szereg uchybień p. Kossowskiego jako sędziego, w szczególności twierdzi, że sędzia K. zakulisowo interesował się procesami Hamerskiego, zabiegając u różnych sądów, wchodził w kontakt z przeciwnikami Hamerskiego w tych procesach, i wykorzystywał swoje wpływy jako sędzia w celu szkodzenia Hamerskiemu na opinji w sferach sądowych. Dalej doniesienie zarzuca sędziemu K., że za kulisami dopomagał swej żonie, która prowadziła proces z Hamerskim. Sędzia Kossowski, jak mówi doniesienie, wnieść miał do tutejszej prokuratury o ściganie Hamerskiego za rzekomą zbrodnię fałszowania dokumentów i domagał się natychmiastowego aresztowania go. Epilogiem tej akcji sędziego K. był proces karny przeciwko Hamerskiemu, w czasie którego przewód sądowy nie wykazał jednakże winy p. H. Proces skończył się uniewinnieniem. Sędzia Kossowski nie chciał się z takim obrotem sprawy pogodzić — mówi doniesienie — lecz udał się razem z jednym z tutejszych adwokatów do naadprokuratora i spowodował wydanie polecenia, aby, mimo wszystko, inny podprokurator wniósł apelację. Wreszcie zarzucił Hamerski sędziemu K. cały szereg innych przewinien na tle nadużywania swoich wpływów sędziowskich z jego szkodą.

Tem wszystkiem począł się sędzia K. dotknięty i w lipcu ub. r. wniósł do sądu grodzkiego przeciwko Hamerskiemu oskarżenie prywatne o zniewagę. Sąd pierwszej instancji odmówił wnioskowi Hamerskiego o słuchanie świadków na dowód prawdy podniesionych zarzutów i zasądził go na 4 miesiące więzienia z zawieszeniem kary.

Przeciw temu wyrokowi wniósł Hamerski apelację, na skutek której w dniu 16 bm. rozpoczęła się rozprawa główna w sądzie okręgowym w Poznaniu. Na rozprawie przeprowadza Hamerski dowód prawdy na ciężkie zarzuty, jakie postawił sędziemu K.

Za stołem sędziowskim siedzi wiceprezes Sądu Apelacyjnego sędzia Zajączkowski, który pilnie notuje wyniki dowodu, jakkolwiek nie wchodzi w skład sądu orzekającego i prawdopodobnie jest delegowany przez władze przełożone sędziego Kossowskiego w charakterze obserwatora.

Świadkowie, przeważnie sędziowie apelacyjni i adwokaci, zeznają po kolei i każdy z nich rzuca ciekawe światło na stosunek sędziego K. do procesu jego żony z Hamerskim o pretensję wekslową, jak również do innych procesów Hamerskiego z osobami trzeciemi, głównie z firmą Hönsch i Ska na Ratajach.

W pierwszym dniu procesu słuchano adwokata dr. Frankowskiego, adw. dr. Ferstena, adw. dr. Majewskiego, adw. dr. W. Celichowskiego, dr. Hoppego, sędziów grodzkich Szuberta i Stryczyńskiego, Sędziów apelacyjnych dr. Weigla, Jankiewicza, Neybara, prezesa dr. Korczyńskiego, dr. Jareckiego z Grudziądza. Poza tem słuchano świadków Dziembowskiego i grafologa dr. Piaseckiego. Ciekawe zeznania tych świadków podamy przy sprawozdaniu z dalszego ciągu proecsu.

Z powodu późnej pory przerwano rozprawę do soboty, 18 bm. godz. 9 rano, w którymto dniu słuchani będą dalsi świadkowie Rozprawa odbędzie się w wielkiej sali nr. 67 i zapowiada się bardzo ciekawie.

Rozprawie przewodniczy sędzia Rohociński w asystencji sędziów Żmudzińskiego i Woltyńskiego. Zastępcami oskarżyciela prywatnego są adwokaci dr. Theobald i dr. Sawicki. Obronę oskarżonego prywatnego prowadzi dr. Frankowski. (z)

Unieszkodliwienie szajki włamywaczy

Do więzienia sądowego odstawiono Józefa Połczyńskiego, Marjana Politowicza i Łukasza Sroczyńskiego wszystkich bez stałego mieszkania. Udowodniono im 8 kradzieży z włamaniem, a mianowicie: u p. Almy Clemens na Wałach Królowej Jadwigi 3 a, p. Katarzyny Leitgeber na Łąkowej 12, p. Anieli Kobylskiej przy Wałach Jagiełły 18, w Związku Towarzystw Dobroczynności „Caritas" przy Długiej 4, u p. Uznańskiego przy Strzałowej 7, u p. Mikołaja Szafrańskiego przy ul. Seweryna Mielżyńskiego 22, wreszcie u p. Woźniaka Półwiejska 23 i p. Marji Tyrańczyk ul. Mickiewicza 22.

Dzięki unieszkodliwieniu całej trójki włamywaczy wyświetlono liczne kradzieże. U przestępców znaleziono dużą część rzeczy, które wrócono właścicielom. Z tych kradzieży znajdują się w komisarjacie I przedmioty, znalezione w domu Olejniczaków ul. Czajcza 12 podczas rewizji. Między innemi jest tam metalowy zegarek firmy „Lanco U. S. A." i alpakowe etui do papierosów z monogramem „M. G." (kl.)

Święto sprawności fizycznej

W programie święta sprawności fizycznej w Poznaniu, o którym donieśliśmy wczoraj, zaszła pomyłka. Msza św. odbędzie się dnia 19 b. m. nie o godzinie 10, jak nam mylnie podano, lecz o godz. 9 na pl. św. Marka na terenie Powsz. Wystawy Krajowej.

Zbiórka organizacyj ze sztandarami tamże o godz. 8,30 rano.

Sprawa Stawniaka w instancji apelacyjnej

Dziś na godz. 12 wyznaczony został w Sądzie Apelacyjnym w Poznaniu proces przeciwko głośnemu mordercy śp. Moniki Andrzejewskiej z Gniezna Konstantemu Stawniakowi i jego wspólniczce Klarze Jareckiej.

W pierwszej instancji w sądzie okręgowym w Gnieźnie Stawniak zasądzony został na karę śmierci przez powieszenie, a Jarecka na 2 lata ciężkiego więzienia. Na skutek wniesionej apelacji, sprawa ponownie stała się przedmiotem rozważań sądu. (z)

Wielki kiermasz

Otrzymujemy następ. komunikat: Cały Poznań mówi o wielkim kiermaszu, który odbędzie się staraniem Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo przy parafji św. Wojciecha już jutro w sobotę, 18 czerwca br. w Ogrodzie Zoologicznym. Początek o godz. 3 po poł. Atrakcja dotąd niebywała. Moc pięknych fantów i niespodzianek. Koncert orkiestry 7 pułku Strzelców Konnych. O godzinie 1 w poł. przejedzie ulicami miasta barwny korowód: krasnoludki, rusałki, boginki leśne, czerwony kapturek i postacie z bajki 1001 nocy. Wszyscy w sobotę po południu do Zoologu. Wstępne dla dzieci 25 groszy — dla dorosłych 75 groszy. Czysty dochód dla biednych i bezrobotnych więc: Kto ma serce dla biednych, niech spieszy w sobotę do Zoologu.

KALENDARZYK

Piątek, 17 czerwca 1932.

Słońce: wschód 3.29; — zachód 20.18; — długość dnia 16 godz 49 min.

Księżyc: wschód 20,01; — zachód 1,40; — przed pełnią

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw Pozn.: Piątek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza niska plus 14 st. Cels. Pochmurno. Wiatr północno-zach. Ciśnienie atmosferyczne wysokie 756 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 19 st. Cels., najniższa plus 6 st. Cels.

Kal. rzk.: Adolf; jutro Marek i Marc.

Kal. słow.: Drogomysł; jutro Długosław.

OSOBISTE

— * **Z Uniwersytetu Poznańskiego.** Dyplom magistra filozofji uzyskali pp.: Józef Tymoszczuk z Kołomyi i Halina Maurerowa z Czerska (Pomorze) w zakresie matematyki, a Kazimierz Konkol z Chicago (St. Zjednoczone Ameryki Półn.) w zakresie historji.

Dyplom lekarza uzyskali pp.: Olga Pakowska z d Kowalska z Odessy i Witold Jerzy Wasilewski ze Sosnowca.

Dyplom i tytuł magistra nauk ekonomiczno-politycznych uzyskał p. Wiktor Maszner z Kielpin w wojew. pozn.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Stow. Składaczy Maszynowych w Poznaniu.** Zebranie miesięczne odbędzie się w sobotę, 18 bm o godz 7 w lokalu Koła Senjorów, Al. Marcinkowskiego 26

— * **Plenarne zebranie Związku Misyjnego Polek** odbędzie się w niedzielę 19 bm. o godz. 7 wieczorem w sali Szkoły Społecznej przy ul Podgórnej nr. 12b. Wykład misyjny wygłosi p. Kahlówna.

— * **Zebranie Sekcji Eucharystycznej Sodalicji Pań Miejskich** odbędzie się dziś w piątek, o godz. 17 w sali Bibljoteki Uniwersyteckiej przy ul. Franciszka Ratajczaka. Na porządku obrad wykład ks. prałata Żychlińskiego na temat: „Eucharystja a postęp duszy".

— * **Zjazd śpiewaków w Urbanowie.** Zjazd kół śpiewackich Okręgu II Wielkp. Zw. K. Śp., który się odbędzie w niedzielę, 19 bm., w ogrodzie „Urbanowo" na Winiarach zapowiada się jako jeden z największych dotąd zjazdów. Zgłosiły swój udział mimo bardzo trudnych warunków ekonomicznych, prawie wszystkie koła. W II. kat. śpiewać będzie 5 kół, zaś w III. 15. Zawody rozpoczynają się o godz. 14. Wszystkie chóry są bardzo sumiennie przygotowane, tak, że trzeba liczyć na bardzo zaciętą walkę o miano mistrza okręgu. Wkoncercie chórów o godz. 17,30 usłyszy publiczność dotąd na poznańskim terenie niewykonywane utwory à capella i z orkiestrą dętą tak chórów pojedyńczych jak i zbiorowych. Sądzić należy, że całe społeczeństwo poznańskie wydatnie poprze święto pieśni. Dojazd do ogrodu tramwajem nr. 9. Z przystanku koło apteki na ul. Mazowieckiej.

— * **Wydział Kół Przyj. Harcerstwa** przy Z. O. Wlkp Z. H. P. zwołuje na niedzielę 19 czer vca br. zjazd delegatów Kół Przyjaciół Harcerstwa. Zjazd odbędzie się na auli Seminarjum Nauczycielskiego ul. Franc. Ratajczak' °0. Początek Zjazdu o godz. 10. Porządek obrad obejmować będzie sprawy, związane z akcją letnią drużyn, a mianowicie sposób współdziałania w organizowaniu obozów i kolonij oraz opieka Kół Przyjaciół Harcerstwa nad niemi. Wyczerpujący referat na ten temat wygłosi dh. dyr. Antoni Dehmel. Wysłanie delegatów obowiązkowe.

— * **Wydział uczennic cechu krawieckiego damsk.** Zebranie odbędzie się w niedzielę, 19 b. m. o 10 przed poł. w salce cechowej, Romana Szymańskiego 10, part.

— * **Zebranie Sodalicji Zaw. Pielęgniarek i Higjenistek** odbędzie się w niedzielę 19 bm. o godz. 20 w Czytelni Sodalicyjnej.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Wielka tańcówka w Sołaczu.** Sekcja Kobieca przy L. O. P. P. urządza w niedzielę, dnia 19 czerwca, od godz. 17.20 wielką tańcówkę na Sołaczu. Wstęp do ogrodu i kawiarni wolny. Bilet dla tańczących tylko 50 groszy. Bilet upoważnia do wygrania pięknego materjału na letnią suknię. Spieszmy na Sołacz! Humor — zabawa — niespodzianka. Czysty dochód przeznaczony na budowę Szkoły Obrony Przeciwgazowej.

— * **Wycieczka do Wilna.** Jeszcze można zapisywać się na wycieczkę do Wilna, organizowaną przez Polskie Tow. Krajoznawcze Oddz. w Poznaniu. Wycieczka zatrzyma się przez półtora dnia w Białowieży, przez dwa dni zwiedzać będzie Wilno, jeden dzień okolice Wilna z Werkami i Trokami, a w drodze powrotnej zwiedzi Grodno i Warszawę. Bilet kolejowy III kl. pociągu posp. w obie strony kosztuje 45,30 zł. Rachunki za utrzymanie i noclegi uczestnicy wycieczki regulują sami. Ze względu na niskie koszty utrzymania na kresach wschodnich i przy korzystaniu ze schronisk noclegowych, całkowity koszt wycieczki nieznacznie przekroczy 100,— zł. Wyjazd nastąpi z Poznania 28 czerwca o godz. 15.10. Powrót do Poznania 5 lipca. Szczegóły ogłoszone będą w Radjo w piątek 17 bm. o godz. 19.45. Zgłoszenia przyjmuje Pol. Biuro Podróży „Orbis", plac Wolności 9.

— * **Bractwo Kurkowe m. Poznania** bierze gremjalny udział w wielkiej antyniemieckiej manifestacji, która odbędzie się w niedzielę 19 bm., na placu Wolności. Zbiórka umundurowanych braci o godz. 9,15 w Ogrodzie Zoologicznym, skąd nastąpi wymarsz na plac św. Marka.

— * **Parostatek do Radojewa** wyrusza w niedzielę, dnia 19 bm. o godz. 8 rano z przystani przy Tamie Garbarskiej. Bilety nabyć można na statku. Na miejscu obficie zaopatrzony tani bufet.

— * **Tow. Młodych Przemysłowców.** Wycieczka familijna dla członków (goście w towarzystwie członków mile widziani) odbędzie się w niedzielę dnia 19 bm. do ogrodu p. Kempfa w Starołęce. Zejście w ogrodzie o godz. 8. Na miejscu koncert, gry towarzyskie o cenne nagrody dla dorosłych i dzieci. Jaknajliczniejszy udział pożądany.

— * **Wycieczka śpiewaków do Radojewa.** Związek Chórów Kościelnych okr. poznański urządza w dniu 3 lipca wycieczkę parowcem do Radojewa. Przejazd i powrót statkiem „Wenus" Tow. Żeglugi Wielkopolskiej, kosztuje 1,— zł, dla dzieci poniżej 14 lat 50 groszy. Uprasza się członków chórów kościelnych o liczny udział z rodzinami. Bilety do nabycia w sekretarjacie Zw. Chórów Kościelnych (ul. Szkolna 18).

— * **Stowarzyszenie Kat. Służby Żeńskiej pod wezw. Matki Boskiej Różańcowej.** Projektowana wycieczka w niedzielę, 19 do Kórnika z powodów od zarządu niezależnych nie odbędzie się. Nowy termin wycieczki ogłosi się na zebraniu plenarnem 26 bm. o godz. 17 w Domu Królowej Jadwigi.

— * **Papieskie Dzieło Dziecięctwa Jezusowego par. farnej** urządza w niedzielę, 19 bm. wycieczkę do Parku Narodowego na Malcie. Wymarsz z Nowego Rynku o godz. 14 z orkiestrą.

— * **Baczność Hallerczycy.** W niedzielę,dnia 19 bm. obchodzi Miejski Komitet P. W. i W. F. doroczny swój dzień propagandowy, który jednocześnie ma być wielką manifestacją gotowości do obrony kraju. Jako byli obrońcy Państwa Polskiego nie możemy pozostać obojętnymi wobec rozgrywających się na terenie Rzeszy, jak i w. m. Gdańska wypadków. W tej myśli wzywa Zarząd wszystkich członków wraz z poczetem sztandarowym do gremjalnej zbiórki na dzień 19 bm. o godz. 8,30 rano przy pomniku Kościuszki, ulica Bukowska, celem przyłączenia się do zajęcia zdecydowanego i solidarnego stanowska.

— * **Zarząd Koła Poznań Stow. Chrz. Nar. Naucz. Szkół Powsz.** wzywa wszystkich członków do wzięcia udziału w manifestacji społeczeństwa poznańskiego w sprawie Gdańska w niedzielę na placu Wolności o godz. 11.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Z targu.** Dnia 17 bm. na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 2.60—2.80 zł; masła mleczarskiego 3,00—3,40 zł; twarogu 0,80—1,00 zł; mendel jaj 1.10—1.30 zł, litr śmietany 1.80—2.00 zł; litr mleka pełnego 22—26 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 1,80 do 2.00 zł; słoniny wędzonej 2.00 do 2.20 zł; wieprzowiny 1.40—2.00 zł; wołowiny 1.20 do 1.80 zł; cielęciny 1.20—1.80 zł; skopowiny 1.60—2.60 zł; koziny 0.90—1.40 zł; smalcu 2.60—2.80 zł; za drób: kura 2.50 do 4.00 zł; perlica 3.00—3.50 zł; kaczka 3.00 do 5 zł; gęś 7—11 zł; para gołębi 1.20 do 1.40 zł; królik 1.30 do 1.60 złotych: bażant 4,50 złotych; para kurcząt 3,00 złote; za ryby: 1 kilogram karpia 3.00 do 3,20 zł; lina 2,00—2,40 zł; okonia 1.20—1.60 zł; karasia 2.00—2.80 zł; białych ryb 0.80 do 1.60 zł; sandacza 4.00—4.60 zł; 1 kg leszcza 2.40 zł; 1 kg suma 3.60—4.00 zł; 1 kg. szczupaka 3.40—3.80 zł; 1 kg. węgorza 4.00—4.40 złotych; za ryby śnięte 60—80 gr; mniej. Płacono za jarzyny: 1 kg ziemniaków 8—10 gr; cebuli pęczek 10 groszy; szpinaku 40—60 gr; 1 kg. jarmużu 30—40 gr; 1 kg bobu 1.20 zł; 1 kg. marchwi 0.80—0.90 groszy; 1 kilogram selery 40—50 gr; pietruszki 30—50 gr; pory 40—30 gr; szczawiu 10—20 gr; owoce: 1 kilogram jabłek 2.00—2,80 złotych; owoców suszonych 0.80—2.00 zł; grzybów suszonych 4.00—8.00 zł; 1 kg rabarbaru 20—40 gr; 1 pęczek rzodkiewek 10—25 gr; główka zielonej sałaty 5—15 gr; 1 kg. szparagów 0.30—1.60 zł; 1 pęczek młodej marchewki 15—25 gr; kalarepy 10—25 gr; ogórek 0,60—1.00 zł; kalafior 0.40—2.00 zł; agrest 0.70—1.00 zł; truskawki 1.00—1.60 zł; 1 kg; czereśnie 1.40—1.80 zł; poziomki 2.40 zł; pomidory 6.40 zł za kg; kurki 1.40—1.60 zł; młode kartofle 0,20—0,40 gr; raki 1.00 do 1,50 mendel; groszek w strączkach 1 zł; główka kapusty zwykłej 0.50—0.60 gr; 1 L. czarnych jagód 1,00 zł. Ruch normalny. Ceny naogół bez znaczniejszych zmian. (zh)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Niewyjaśnione zaginięcie.** Pani Władysława Kmieciowa (Rybaki 22) zwróciła się do władz policyjnych z prośbą o wszczęcie poszukiwań za synem Henrykiem. Oddalił się on w dniu 30 kwietnia br. i nie wrócił dotychczas. Zaginiony Henryk Kmieć jest ciemnoblondyn o szarych oczach wzrostu 1,67 m. Był on ubrany w ciemną marynarkę i długie popielate spodnie w pasy. (kl)

Przy przeczuleniu, bólach głowy, bezsenności, ospałości, przygnębieniu, uczuciu strachu posiadamy w naturalnej wodzie gorzkiej **„Franciszka-Józefa"** niezawodny środek domowy do usunięcia wszelkich zaburzeń przewodu pokarmowego w każdym jego odcinku. nw 11206

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— * **Damasławek.** (Lustracja sprzętu przeciwpożarowego). Ostatnio przeprowadzono w naszej gminie lustrację sprzętu przeciwpożarowego. Lustracji dokonali członek zarządu wojewódzkiego straży pożarnych p. Bednarek i powiatowy naczelnik pożarnictwa p. Basiacki z Wągrowca.

— (Nowe przedsiębiorstwa). W lokalu p. Przyborskiego przy Rynku otworzył p. Wacław Badziński warsztat stolarski i skład gotowych mebli. Przy ul. Kcyńskiej otworzył p. Józef Zamorski skład węgla i drzewa.

— (Wyświetlenie filmów propagandowych). Wielkopolskie Towarzystwo Kółek Rolniczych wyświetliło w sali p. Mencla przy Rynku film propagandowy z dziedziny używania nawozów sztucznych. Udział członków miejscowego Kółka jak i niezrzeszonych rolników był liczny. Wyświetlone filmy przedstawiały sposób rozwijania się roślin jak również sposób tępienia chwastów w zbożu za pomocą azotniaku Na zakończenie wyświetlono film regjonalny p. t. „Wesele na Kujawach".

— (Kradzież roweru.) Uczniowi seminarjalnemu p Dobkowi z pobliskiej Tuszy skradziono rower, który w czasie nabożeństwa stał przed kościołem w Damasławku. Policja prowadzi śledztwo.

— (Z życia towarzystw). Kółko Rolnicze pod przewodnictwem p. Kowalińskiego obradowało w ub. niedzielę. Na porządku obrad były sprawy podatkowe, sprawa zwiedzenia gospodarstw Delegaci zdawali sprawozdanie ze zjazdu powiatowego w Wągrowcu. Udział członków w zebraniu był liczny. — Kółko włościanek na ostatniem swem posiedzeniu omawiało sprawy ściśle towarzyskie.

— * (Wizytacja Ks. Biskupa Laubitza). W czasie odbywania wizytacyj kościelnych Ks. Biskup Laubitz z Gniezna przybył także do pobliskiego Łekna i Kozielska, witany wszędzie bardzo serdecznie. W ub. środę przejeżdżał przez Damasławek, gdzie Go oczekiwała banderja konna i cyklistów S. M. P. z Srebrnejgóry, dokąd się Ks. Biskup udawał. Na przejazd dostojnego gościa czekało wiele obywatelstwa Damasławka, którzy przejeżdżającego Ks. Biskupa witali entuzjastycznie. (dk)

— * **Chodzież.** (Z życia towarzystw). W ubiegłą niedzielę tow śpiewu „Halka" urządziło wieczorek, na program którego złożyły się: występ chóru, który odśpiewał 14 pieśni i to Moniuszki „Polonez Weselny" z op. „Halka". „Precz z moich oczu" słowa A Mickiewicza muz. Chopin'a, „Nie mogę", i „Krakowiaka"; odegrano następnie sztukę dramatyczną w 1 akcie p. t.: „Łobzowianie" Anczyca. Na zakończenie wieczorka odbyła się zabawa taneczna.

— (Pożar). W dniu 13 bm. wybuchł pożar w zabudowaniach gospodarza Wiedebuscha w Podaninie. Pastwą płomieni padł chlew oraz kilka przybudówek. Przyczyną pożaru, jak się okazało była drewniana łopata, którą płonącą po wyrzuceniu ognia z pieca chlebowego rzucono nieostrożnie na słomę. Na miejsce pożaru przybyło 5 straży pożarnych.

— (Z S. M. P.) W ubiegłą niedzielę drużyny I i II piłki nożnej S. M. P. rozegrały dwa mecze piłki nożnej na stadjonie powiatowym i to I. drużyna S M P. z „Sokołem" z wynikiem 3.0; II. S. M P. „łuk" w stosunku 2:0. Obydwa zatem wyniki dodatnie dla drużyn S. M. P. (jm)

— * **Gniezno.** (Wieczornica czechosłowacka). Dnia 17 czerwca urządza Tow. Polsko - Czechosłowackie w Gnieźnie o godz 8 w auli gimnazjum męskiego wieczornicę ku czci 80 lecia śmierci Kollara. Program wieczornicy jest bardzo urozmaicony.

— (Z życia „Sokoła". W ubiegły poniedziałek odbyło się zebranie „Sokoła. któremu przewodniczył p. prezes Bykowski. Po odczytaniu protokółu z ostatniego zebrania, p. prezes zdał sprawozdanie ze zjazdu dzielnicowego Następnie wygłosił bardzo udatnie ujęty referat pod tytułem „Mrosław Tyrsz". twórca i organizator sokolstwa czeskiego" wiceprezes p. Stanisław Różakolski. Omawiano szeroko sprawę zlotu okręgowego, który odbędzie się w Gnieźnie dnia 7 sierpnia. Program zlotu jest już w zarysach opracowany i przewiduje w przeddzień jako w pierwszą rocznicę śmierci śp. dr Trepińskiego nabożeństwo żałobne, a wieczorem akademję z okazji 45-lecia tutejszego gniazda. Zorganizowano już komisję finansową, uroczystościową, propagandową, aprowizacyjną, które zajmią się całością w urządzeniu zlotu. (br)

— * **Inowrocław.** (Rozpoznanie zwłok zmasakrowanych przez pociąg). Znalezione w dniu 10 bm. na torze kolejowym Inowrocław-Toruń zwłoki rozpoznano w tych dniach Jest to 27-letni pomocnik handlowy Apolirary Brezchwa z Inowrocławia. Był on w ostatnim czasie bez pracy i to był prawdopodobnie powód zamachu samobójczego. W sprawie ustalenia przyczyny śmierci, prowadzi się dalsze dochodzenia. (kl)

— * **Jarocin.** (Nieszczęśliwy wypadek posterunkowego). W nocy z 11 na 12 bm. uległ nieszczęśliwemu wypadkowi Krychowski. posterunkowy P. P. z posterunku Jarocin Krychowski, pełniąc służbę na dworcu, udał się do ustępu, gdzie przy odpinaniu pasa upadł mu browning na kamienną posadzkę. Nastąpił wystrzał, który ciężko zranił Krychowskiego. Kula przebiła pachwinę, 4 kiszki i utkwiła we wnętrzu. Ostatniemi siłami dowlókł się K. do biletera. a ten zawezwał autodorożkę która przewiozła nieszczęśliwego do szpitala powiatowego w Jarocinie, w którym przeprowadzono natychmiastową operację. Stan K. jest bardzo groźny.

— (Krwawy finał rodzinnych porachunków). W rodzinie Dekubanowskich, zamieszkałej w Jarocinie, dochodziło często na tle spraw majątkowych do waśni i bójek, które wszczynał zawsze Roch D., odznaczający się szczególną zapalczywością w biciu i maltretowaniu ojca, niedawno zmarłego i sióstr We wtorek przybył z Koźmina najstarszy brat Wincenty, w celu załatwienia spraw majątkowych. Gdy wszedł na podwórze wraz ze swą siostrą napadł ich Roch D., zmuszając ich do opuszczenia podwórza. Wincenty D., widząc zuchwałą postawę brata, wyciągnął browning i strzelił na postrach. Roch D. napadł z furją na Wincentego. Ostatni w obronie własnej trzema strzałami zranił ciężko swego brata w nogę poniżej kolana, dwie kule przebiły kość a trzecia przestrzeliła mięśnię. Sprawca czynu udał się na posterunek policji, gdzie opowiedział całe zajście. Ofiarę wypadku odwieziono do szpitala powiatowego, grozi mu amputacja nogi.

— * **Kępno. (Matura).** Egzamin dojrzałości w tutejszem gimnazjum państwowem zdali następujący kandydaci: Adamski Ludwik, Bryłka Tadeusz, Fleiszerówna Natalja, Głogowski Kazimierz, Gułtowski Stefan, Helak Piotr, Konarski Edmund, Kopczyk Józef, Kowaliński Piotr, Lesiewicz Alfons, Maciejewski Maksymiljan, Maciejewski Stanisław. Mecner Roch, Nowak Sylwester, Palacz Ludwik, Przygodzki Marjan Rybak Alfons, Szlezinger Edward, Sierański Edmund, Słowikówna Stefanja, Skiba Wacław, Sobecki Izydor, Worsztynowicz Jarosław, Zaczyński Jerzy, Zalewski Witold, Zelkowiczówna Tauba, Boratyńska Marja. (op)

— * **Oborniki.** (Samobójstwo umysłowo chorego). W rzece Wełnie utopił się umysłowo chory Stanisław Jackowski z Wełny w pow. obornickim. Zwłoki wydobyto niebawem. (kl)

— * **Pniewy.** (Zakończenie IX. Tygodn. L. O. P. P.) Staraniem miejscowego koła L. O. P. P. urządzono w ub. niedzielę piękną uroczystość na rzecz L O. P. P. Uroczystą mszę św. odprawił ks. prob. Miśkiewicz. Po nabożeństwie przemówił na rynku p. burmistrz Śmierzchalski. O godzinie 14 przy dźwiękach orkiestry „Sokoła" ruszył pochód na Strzelnicę, gdzie odbyło się strzelanie o nagrody. Publiczności było niestety mało. Koncertował zespół orkiestry „Sokoła".

— (Zabawa dla dzieci). Jak w latach ubiegłych. tak i tego roku postanowiło obywatelstwo Pniew urządzić dla dziatwy szkolnej zabawę w lesie w poniedziałek, 20 czerwca. (Z)

— * **Sieraków.** (Podniosła uroczystość.) W dniu 15 bm odbyły się tutaj prymicje ks. Marjana Peika z Rogoźna. O godz. 9,45 wyruszyła procesja z plebanji do kościoła parafjalnego. W asyście ks. prymicjanta szli ks. prof. Tadeusz Peik, proboszcz parafji sierakowskiej i stryj prymicjanta, ks. dziekan Pomorski z Rogoźna oraz ks. wik. Gotowicz z Wągrowca. O godz. 10 ks. prymicjant odprawił swoją pierwszą mszę św. Świątynia była przepełniona. Uroczyste kazanie okolicznościowe wygłosił ks. dziekan Pomorski. Po mszy św. ks. prymicjant udzielił swej rodzinie i wszystkim wiernym błogosławieństwa.

— * **Września.** (Matura). W gimn. państw im. Sienkiewicza złożyli egzamin dojrzałości pp.: Barciszewski Mieczysław, Danecki Sylwester, Kędzierski Piotr, Kozakowski Bernard, Kwapiszewski Józef, Matuszewski Bogdan, Mazur Stanisław, Olbrych Edward. Przygoda Marjan Smaruj Unisław, Sobolewski Tadeusz, Staszak Feliks, Szablikowski Florjan i Szkudlarek Józef.

— (Z Tow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo). W roku bieżącym przystępuje do pierwszej Komunji św. wiele dzieci rodzin, będących od dłuższego czasu bez pracy i bez dochodów. W celu przyjścia tym ofiarom kryzysu z pomocą, stara się Tow. św Winc. a Paulo o zebranie w mieście i okolicy odpowiednich funduszy, aby ubrać do pierwszej Komunji św. jak największą ilość biednych dzieci. W tym celu podejmują się panie kwesty i wydają w niedzielę 19 bm. koncert w parku miejskim. Oby obywatelstwo poparło gorąco tą piękną akcję charytatywną. (y)

— * **Żerków.** (Primicje). 14 bm. obchodziła parafja Pogorzelicka niezwykle święto. Odbyły się tam prymicje ks. Antoniego Majchrzaka z Szczonowa. O godz. 10 w kościele parafjalnym w Pogorzelicy odprawił swą pierwszą mszę św. ks. Antoni Majchrzak w otoczeniu okolicznego duchowieństwa. Okolicznościowe bardzo podniosłe kazanie wygłosił ks. dziekan Chrzan z Żerkowa. Po ukończonem nabożeństwie udzielił młody kapłan błogosławieństwa swej rodzinie i wiernym. Podczas mszy św. śpiewał chór kościelny pod batutą nauczyciela p. Skowrońskiego z Komorza. Świątynia była pięknie ubrana zielenią i kwiatami i przepełniona wiernymi.

Dolsk

Agencję Kurjera Poznańskiego przyjęła p.

Rozalja Neymann

Dolsk

Zamówienia oraz przedpłatę na lipiec i dalsze miesiące prosimy uskuteczniać odtąd tylko u p. **Neymannowej.** — Powyższa agencja przyjmuje abonament i ogłoszenia po cenach oryginalnych bez żadnych dopłat.

Dostawa jeszcze tego samego dnia.

— (Zawody strażackie). Zarząd straży pożarnych na powiat jarociński wyznaczył na dzień 3 lipca br. w Żerkowie rejonowe zawody konkursowe ochotniczych straży pożarnych W dniu tym odbędą się zawody drużyn strażackich według następującego programu; O godz. 9 przyjmowanie drużyn i delegatów, o 9 30 zbiórka i wymarsz do kościoła na uroczyste nabożeństwo, po nabożeństwie defilada na rynku oraz zebranie okolicznościowe w lokalu zebrań. od 12 — 13 przerwa obiadowa. O godzinie 13.15 zbiórka drużyn do zawodów, o 13.30 początek zawodów. Po ukończeniu zawodów wymarsz do parku na koncert. O godz. 19 ogłoszenie wyników zawodów i rozdanie nagród. Wieczorem zabawa taneczna w starym zamku. (źl)

— * **Żnin.** (Samobójstwo nieuleczalnie chorego). W zakładzie dla starców w Tonowie pow. żnińskim powiesił się 68-letni mieszkaniec zakładu August Hampel. Powodem samobójstwa była nieuleczalna choroba gardła. (kl)

Z Pomorza

— * **Chełmno.** (Samobójstwo weterynarza). Lekarz weterynarji Wiktor Harasiewicz w Lisewie popełnił w swem mieszkaniu samobójstwo. Przyczyny rozpaczliwego kroku dotąd nie ustalono.

— (Matura). W tutejszem gimnazjum żeńskiem otrzymały wszystkie maturzystki w liczbie 21 świadectwo dojrzałości, a mianowicie: Bednarkówna Janina, Chalicka Aldona, Czochralska Celina, Czosnykowska Anna, Hołyńska Irena, Iżyńcówna Wanda, Krzywdzińska Czesława, Lipska Alma, Liedtkówna Irma, Łukinówna Elżbieta, Michalewska Ewa, Mikicińska Janina, Rogowska Marja, Rogozińska Władysława, Rozumska Sabina, Saksonówna Franciszka, Szlosowska Jadwiga, Szwedowska Marta, Wawrzyniakówna Irena, Wielińska Aleksandra i Zimnicka Aniela. x.

— * **Działdowo.** (Zbrodnia obłąkańca). W Wyszynach pod Mławą robotnik K. Wodzyński zadał nożem swej żonie kilka ciosów w klatkę piersiową, kładąc ją trupem na miejscu, poczem zbiegł z mieszkania. Morderca zdradzał od dłuższego czasu objawy choroby umysłowej. x.

— * **Starogard.** (Nieudany kurs instrukcyjny B. B.). Sekretarjat Rady Pow. B. B. W. R. rozesłał do zaufanych sanatorów okólnik. na mocy którego, miał się odbyć w ubiegłą niedzielę w Starogardzie wielki kurs instrukcyjny B B W. R. Kurs ten jednak nie udał się! Pomimo, że wysłano aż 150 zaproszeń, przybyło tylko kilkanaście osób, i to z obawy utraty posady. Komentarze zbyteczne!

— (Sołtys skazany za sprzeniewierzenie). Sołtys wsi Rywałd Fr. Koznik został przez Sąd Okręgowy w Starogardzie skazany na 6 miesięcy więzienia i utratę praw obywatelskich na 5 lat za sprzeniewierzenie 3 400 zł. (as)

— * **Świecie n. W.** (Egzamin dojrzałości w gimnazjum humanistycznem). W czasie od 8—10 bm. odbywał się egzamin dojrzałości w tut. państw. gimn. humanistyczne mmęskiem; komisji egzaminacyjnej przewodniczył dyr. gimn. Dr. Kuchanny. Egzamin zdali: pp. Górski Włodzimierz, Kierzkowski Edmund, Kowalski Mirosław, Mamkowski Stanisław, Plehn Dietrich, Sitkiewicz Bronisław, Sypniewski Stanisław. Wardziński Franciszek i Ledziński Roman — wszyscy ze Świecia, Grajewski Bronisław z Wiąga, Jaśman Jerzy z Pisarzewic, Jurkiewicz Cezary z Trępla, Kempiński Jan z Małociechowa, Kornowski Konrad z Przysierska, Kutowski Alfons z Gniewu, Kufel Jan z Terespola Kurek Jan z Frący, Osicki Ewald i Smeja Zygmunt z Osia Piechowski Konrad z Kościerzyny, Pisarek Stanisław z Branicy, Stolp Antoni ze Sulnówka Struś Jerzy i Struś Witold z Tokar powiat brzeski (Polesie), Szatkowski Kunibert z Tucholi.

— („Tydzień Lotniczy" i wiec protestacyjny. Miejski Komitet L. O. P. P. urządził 12 bm. obchód, z okazji Tygodnia Lotniczego. Łącznie z tym obchodem odbył się w godzinach południowych wielki wiec protestacyjny na Rynku przeciwko wybujałym wybrykom nacjonalizmu Gdańska. Stosowne przemówienie wygłosił p. dyr. Donarski, poczem uchwalono odpowiedniej treści rezolucję.

— (Tragiczny koniec wycieczki autobusowej. 13 bm. rano na szosie Laskowice-Świecie, obok majętności Sulewo, wydarzył się wypadek, który szczęśliwym trafem nie pociągnął za sobą ofiar w ludziach. Autobus p. Domkego z Grudziądza, kierowany przez jego szofera, wiózł wycieczkowiczów z Gdyni do Świecia. Nagle na wspomnianem miejscuwskutek defektu motoru nastąpiło zapalenie się motoru, a szofer przestraszony wyskoczył z samochodu, pozostawiając losowi licznych pasażerów. Autobus wpadł na przydrożne drzewo i zatrzymał się, gdyby nie to, potoczyłby się z wysokiego nasypu, co spowodowałoby straszne następstwa. Wśród pasażerów powstała panika: każdy usiłował wydobyć się z grożącego niebezpieczeństwa, przyczem niejeden odniósł obrażenia. Płonący motor niebawem ugaszono.

— (10-lecie „Sokoła" w Warlubiu). Najżywotniejsze gniazdo „Sokoła" Okręgu XI Dzielnicy pomorskiej Warlubie, obchodziło 12 bm. uroczystość 10-lecia swego istnienia, połączoną z okręgową próbą ćwiczeń zlotowych. Dzięki pogodzie przebieg uroczystości był wspaniały W pochodzie, nad którym łopotało aż 9 sztandarów, brały liczny udział towarzystwa miejscowe i okolicy oraz gniazda „Sokoła" ze Świecia, Nowego, Przechowa i Jeżewa. Uroczyste nabożeństwo odprawił i stosowne kazanie wygłosił w miejscowym kościele parafjalnym ks. proboszcz Kurowski. Po nabożeństwie, na sali p. Wesołowskiego odbyło się uroczyste zebranie przy licznym udziale przedstawicieli władz sokolich, gości i delegatów.

Z Kaliskiego

— * **Słupca.** (Pożar). 13 bm. nad wieczorem wybuchł w fol. Rozalin gm. Młodojewo pow. konińskiego pożar, spowodowany prawdopodobnie przez dzieci służby folwarcznej. Pożar zniszczył budynek mieszkalny zajmowany przez służbę, pozostawiając kilka rodzin bez dachu nad głową. Spalony doszczętnie budynek wartości 20 000 zł. ubezpieczony w Towarz. Ubezp. od ognia, stanowił własność p. Józefa Andrzejewskiego. W ratowaniu palącego się budynku, oraz w niedopuszczeniu przeniesienia się ognia na sąsiednie zabudowania brały udział straże pożarne słupecka i ze wsi Koszutyw gm. Młodojewo.

— (Wycieczka „Sokoła" do Gdyni). Towarzystwo gimn. „Sokół" w Słupcy organizuje wycieczkę na wielki zlot sokoli dzielnicy pomorskiej oraz innych dzielnic do Gdyni na dzień 10 lipca rb.

— (Brak lekarza weter. w Słupcy). Rolnicy m. Słupcy i okolicy odczuwają brak szybkiej pomocy ze strony lekarza weterynarji, w czasie powstałych u inwentarza chorób. Z pomocy należnej korzystali wówczas, kiedy w Słupcy do czasu likwidacji powiatu zamieszkiwał lekarz. Obecnie lekarz weter. na powiat koniński przyjeżdżać musi z miejscowości Ślesin — robiąc do 70 klm. drogi.

Kto rządzi powiatem jarocińskim?

Charakterystyczny proces przed sądem grodzkim w Jarocinie

Jarocin, 16 czerwca.

Przed tut. sądem grodzkim odbyła się wczoraj rozprawa przeciw p. Franciszkowi Szymańskiemu, sekretarzowi Związku Zawodowego Pracowników Rolnych i Leśnych, zamieszkałego w Jarocinie. Akt oskarżenia zarzuca p. Szymańskiemu, że na posiedzeniu sejmiku powiatowego w dniu 3 lutego 1932 roku w czasie dyskusji nad budżetem powiatu powiedział:

„Obecnie rządzą powiatem pp. Majerowicz (redaktor i wydawca „Gazety Jarocińskiej" — przyp. koresp.), Stein (pow. insp. szkolny — przyp. koresp.) i Walenty Lis, kupiec z Jarocina".

Oskarżenie opiera się na par. par. 185, 186, 187 i 200 k. k. Na rozprawie, na którą stawił się w charakterze oskarżyciela prywatnego starosta pan Libucha, oskarżony zaprzecza, jakoby użył inkryminowanych mu słów, przyznaje natomiast, że zwrócił się z zapytaniem do starosty, czy prawdą jest to, co opinja publiczna głosi, że wymienieni panowie rządzą powiatem. Kiedy p. starosta słowem honoru zaręczył, że on sam rządzi powiatem, wtenczas p. Szymański uznał zarzut za niesłuszny. Do stawienia takiego pytania miał nietylko prawo jako członek sejmiku, ale i obowiązek.

Na to, co opinja publiczna głosi o rządach wymienionych panów w powiecie, p. Szymański chce przeprowadzić dowód prawdy. W tym celu, sąd, przychylając się do wniosku oskarżonego odroczył rozprawę i polecił oskarżonemu podać w ciągu 4 tygodni nazwiska świadków.

Dalszego ciągu rozprawy, która ma wykazać, kto rządzi powiatem jarocińskim, oczekuje się tutaj z niecierpliwością. (ek)

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

W MUZYCZNYM POZNANIU

O CHOPINIE I FRANCUZACH

Ostatnie przedwakacyjne zebranie oddziału poznańskiego Towarzystwa Muzyki Współczesnej odbyte w środe w sali Konserwatorjum, było poświęcone Chopinowi, bo, jak zaznaczył na wstępie referent, prof. dr. Tadeusz Szeligowski, Chopin jest stale „zagadnieniem" i to zagadnieniem współczesnem. Zbliżają się do niego ciągle i wracają wybitni muzykolodzy i pisarze muzyczni na Zachodzie, w szczególności we Francji, jak np. ostatnio słynny literat Andre Gide, który wydaje „Notes sur Chopin". Książka ta zapowiada się niezmiernie interesująco już przez to, że Gide wchodzi w najdrobniejsze szczegóły twórczości Chopina i to od strony pianistyki (prawda że sam gra wybornie na fortepianie). Rzadko, w każdym razie, zdarza się dzieło literackie, w którem belletrysta wskazuje pianistom bez mała jak mają palce stawiać przy wykonywaniu tych czy innych dzieł Chopina. Takie zaś przepisy daje Gide już w tych urywkach, które ukazały się właśnie w „Revue Musicale". Ciekawie też zestawia Gide Chopina, jako artystę, z poetą Baudelairem.

Jak głęboko sięga „zagadnienie Chopina" w życie muzyczne zachodu, świadczy np. fakt, że Nadja Boulanger, najznakomitszy dzisiaj, chociaż kobiecy, pedagog muzyczny we Francji, profesorka Ecole Normale de la Musique, uczy harmonji na chorałach Bacha i na mazurkach Chopina. Właśnie na mazurkach, więc na Chopinie njbardziej narodowym. Taksamo Paul Dukas, autor „Ucznia czarnoksiężnika", mówiąc do uczniów tejże Ecole Normale o formie współczesnej i o jej zwięzłości, zaraz zwraca się do Chopina, a jego korekty prac uczniowskich, szczególnie gdy idzie o harmonję, są pełne przykładów z naszego mistrza. Taki znów pianista i nauczyciel jak Cortot buduje swój system gry fortepianowej na etiudach Chopina.

Rzecz ciekawa, że we Francji zaczęto się teraz szczegółowo zastanawiać nad tem, ile w duszy Chopina mogłoby być pierwiastków francuskich, które po ojcu winien był odziedziczyć. Zajmuje się tem zarówno Edward Ganche, tyle zasłużony entuzjasta Chopina, jak Cortot i André Gide. Z bystrych i głębokich ich spostrzeżeń jasno wynika, że Francuzi uważają Chopina za indywidualność psychiczną najrdzenniej polską, wykazując różnemi, nieraz uczonemi, argumentami, że nietylko po ojcu nic do swej psychiki nie odziedziczył, ale że i sam Mikołaj Chopin był, jako Francuz, zupełnie ekspatrjowany. Sympatje osobiste Chopina do Francji i Francuzów i jego sentyment w tym względzie, to sprawa zupełnie inna.

Na zakończenie zajął się prof. dr. Szeligowski napaścią — bo inaczej trudno ten typ pisania scharakteryzować — jakiej dopuścił się na Chopinie paryski krytyk muzyczny André Suarez. Wystąpił on w „Nouvelles Litteraires" z felietonem, w którym odmawia Chopinowi większego znaczenia, nazywa go chorowitym, płaczliwym, ograniczonym w zakresie twórczości itd. itd. Artykuł ten, dodajemy, sprawiał takie wrażenie, jakby autorowi szło o nic więcej, jak o narobienie „huczku", musiałby by być bowiem zupełnym ignorantem — którym nie jest — aby nie wiedzieć, jakie ma Chopin stanowisko w rozwoju muzyki europejskiej, który bez niego musiałby był pójść w niejednym zakresie zupełnie innym torem. Dr. Szeligowski wykazał płytkość feljetonowych zaczepek p. Suaresa na przykładach z historji muzyki. Odczyt był wysoce interesujący, a wynikała zeń zachęta, aby Polacy pogłębili u siebie znajomość Chopina, dotychczas jeszcze niezbyt wielką w istocie rzeczy.

Dla wykazania filiacyj między twórczością Chopina, a muzykami różnych narodowości, odegrała następnie prof. Nadzieja Padlewska utwory Debussyego, Skriabina i Szymanowskiego, zestawiając je z odpowiedniemi dziełami Chopina. Wpływ jest istotnie w wielu przypadkach uderzający i oczywisty. Licznie zebrani słuchacze ze sfer muzycznych i literackich wynieśli z tego wieczoru mnóstwo ciekawych informacyj i spostrzeżeń. (wn)

ŻYCIE KULTURALNE

W NAUKOWYM POZNANIU

Komisja Historyczna Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk odbędzie zebranie w sobotę, dnia 18 czerwca, o godzinie 20 w lokalu Seminarjum Historycznego w Zamku. Na porządku dziennym referat prof. dr. Z. Wojciechowskiego z prac pp. Zdz. Kaczmarczyka i J. Matuszewskiego o immunitecie kościelnym w Małopolsce do końca XIII wieku (ekonomicznym i sądowym). — Goście mile widziani.

Wileńskie Tow. Anatomiczno-Zoologiczne odbyło posiedzenie z referatami mgr. W. Adolpha nt. „Pory roku i rytm dobowy rozrodu Paramaecium" i doc. dr. S. Bagińskiego pt. „Histochemja tkanki tłuszczowej".

POLONICA FRANCUSKIE

„Idylla w Białym Dworku". Kilka lat temu pojawiła się w „Oeuvres Libres", miesięcznej publikacji firmy Fayard w Paryżu, obszerna nowela p. t. „Une Idylle au Dworek". Autorem jej był znany i ceniony na gruncie poznańskim p. Omer Neveu, dyrektor kursów francuskich i wydawca szkolnych tekstów francuskich o wielkiej wartości pedagogicznej i naukowej. Obecnie wyszedł jej przekład polski. Nowela ta była jedną z publikacyj francuskich o Polsce o zdecydowanie życzliwem nastawieniu. Bohaterem noweli jest Francuz René Martial, brat jeńca francuskiego z wielkiej wojny, zmarłego pod Gnieznem. René, dziennikarz, przyjechał odszukać grób swego brata, poznaje przy tej sposobności Anielkę Malinowską z Białego Dworku pod Gnieznem. Anielka przypadła młodemu dziennikarzowi do serca, zyskuje jej wzajemność i miłość tych obojga rozwija się mimo pewnych konfliktów (Fracuz! Polka!) Aby dać miłości czas skrystalizowania i ugruntowania się, młodzi na pewien czas się rozstają i spotykają się w Zakopanem, ale tam choroba płuc Anielki kładzie kres idylli. Anielka umiera. — Wdzięk tej nowelki polega nietyle na oryginalności tematu i konfliktach psychologicznych — ile na delikatnem cieniowaniu postaci dwojga kochanków. Książeczka ta ma serdeczny ton w odniesieniu do wszystkiego co polskie, zdecydowanie polski pogląd na kwestję litewską, (wówczas aktualną) rzut oka na malowniczy krajobraz polski, trafną i sprawiedliwą, choć nieraz ostrą charakterystyką Polaków (małpowanie francuzczyzny, płytkie sądy o Francji i Francuzach itp.) W sumie miła i ciekawa książeczka. Tłumaczenie p. Z. Chrzanowskiej (Wyd. „Eos" 1932) staranne, gładkie i wierne, pozwoli polskiemu czytelnikowi zapoznać się z nowelką, która w pełni na to zasługuje. (A. J.)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Kulturalne węzły Gdańska z Polską. W ostatnim zeszycie „Jlustracji Polskiej" znajdujemy ciekawy artykuł z zakresu kultury gdańskiej p. t. „Polska w zwierciadle dawnej sztuki gdańskiej" z podtytułem „Co warto przypomnieć niemieckiemu społeczeństwu Wolnego Miasta". W wiekach XVI, XVII i XVIII Gdańsk bardzo ściśle związany był z Polską interesami gospodarczemi i zawdzięczał jej rozwój swego dobrobytu, ale Polska mecenasowała również sztuce gdańskiej, a dzieła gdańskich artystów znajdowały poparcie i pokup w Polsce. Herman Hahn (1570—1628) chluba malarstwa gdańskiego tworzył dużo dla kościołów polskich, a jego obrazy znajdują się dotąd w katedrze pelplińskiej, w Pucku, w Kartuzach. Jan Krieg (1590—1645) autor m. in. obrazu „Powitanie św. Urszuli" w katedrze pelplińskiej i „Widoku Gdańska z r. 1610", pod koniec życia przeszedł na katolicyzm i wstąpił do klasztoru w Pelplinie. Liczne węzły łączą z Polską malarza dekoracyjnego Adolfa Boya (1612—1680), portrecistę Wilhelma Hondiusa (1597—1658), a dalej Bartłomieja Strobla, dwu Danielów Szultzów, którzy w XVII w. byli nadwornymi malarzami królów polskich, Andrzeja Stecha, Fryderyka Guertlera, Daniela Kleina, nadwornego malarza Stanisława Leszczyńskiego. Jeremjasz Falek (1609—1677) na pracach swych dodawał do nazwiska „Polonus". Ciekawy artykuł zdobią liczne reprodukcje dzieł malarzy gdańskich. (tk)

VARIA

Kryzys i nagrody warszawskie. Piszą nam z Warszawy: Miasto Warszawa wydawało co roku 60 000 złotych na nagrody kulturalne, mianowicie muzyczną, literacką, plastyczną i aukową. Na rok przyszły umniejszono te nagrody do 10.000 złotych każdą, czyli o 5000. Licząc się z dalszym szczupleniem budżetu miejskiego, postanowiono teraz, że statut nagród będzie zmieniony. Zamiast oznaczenia wysokości sumy, będzie wstawione postanowienie, iż nagrodę określa się przy uchwalaniu każdorocznego budżetu. W ten sposób zapowiada się niejako dalsze zmniejszanie nagród. Coraz cięższe czasy... (tw)

Jutro

JAK PRZEZ NOC POWSTAJE CAŁA LITERATURA....

przez

prof. Stanisława Wiechowicza.

CO PRZYWIOZŁA DO EUROPY KAWALERJA ARABSKĄ?

(Ze zjazdu historyków prawa w Paryżu).

O kulturze rzymskiej — Temat najbardziej pasjonujący — Rektor z Madrytu o jeźdźcach arabskich — Kawalerja, a piechota — Kawalerja i feudalizm — Arabi obalili podstawę państwa rzymskiego — Kryzys w skarbie Merowingów i co stąd wynikło? O Polsce — Kobieta w Egipcie.

Paryż, 13 czerwca.

Dużem zainteresowaniem cieszą się odbywane od lat perjodycznie zjazdy historyków prawa, skupiających się w towarzystwie historyczno-prawnem zorganizowanem przez uczonych francuskich. Zjazdy takie odbywają się mniejwięcej raz na dwa lata. Tegoroczny wypadł na początek czerwca i zgromadził licznych uczonych z przeróżnych krajów i części świata.

Dużą rolę zajęły w obradach zagadnienia prawa rzymskiego. Jest to już właściwością krajów kultury łacińskiej, że wiążą wiele zainteresowania z dziedziną prawa rzymskiego. Łączy się to oczywiście z rolą kultury rzymskiej dla późniejszej kultury francuskiej, włoskiej, czy hiszpańskiej. Kultura prawna tych krajów w okresie średniowiecza w dużej mierze musi być uważana za dalszy ciąg kultury prawnej rzymskiej. Są to oczywiście rzeczy znane, niemniej trzeba naocznie przekonać się ile emocyj i dyskusyj wywołują referaty z zakresu prawa rzymskiego, by w pełni uświadomić sobie szczególną rolę tej dziedziny wiedzy w krajach łacińskich. Brało wszak w zjeździe udział wielu znakomitych przedstawicieli mediewistyki, reforowali słynni znawcy zagadnień średniowiecznych, jak F. Lot i H. Pirenne, jednak żaden referat nie wywołał takiej dyskusji, nie wyzwolił tylu pasyj, jak referaty romanistów, jak prof. Visschera z Belgji, prof. Meylana z Lozanny, albo Anglika Bucklanda. Znakomity romanista francuski prof. Collinet przy każdym referacie posyłał swego asystenta po teksty, by przygważdżać przeciwnika „źródłami".

Podpisany, jako mediewista, z natury rzeczy interesował się więcej zagadnieniami swej specjalności, ale nie brakło i tu chwil „górnych". Szczególnie interesująco mówiono zwłaszcza o początkach feudalizmu.

I tak poruszył temat ten znakomity uczestnik, bo rektor Akademji madryckiej, p. Sanchez Albornoz, który zajął się zagadnieniem, o ile typ wojska arabskiego atakującego Europę przyczynił się do powstania feudalizmu? Niemiecki historyk prawa, Brunner, twierdził, że w najazdach Arabów nowością dla najeżdżanych była obecność wielkich mas kawalerji. Rzekomo też z tej przyczyny władcy frankońscy zmuszeni byli do tworzenia własnych oddziałów konnicy. Czyniono to zaś tak, że nadawano rycerstwu ziemię odjętą Kościołowi, by w ten sposób umożliwić rycerstwu pełnienie służby wojskowej konnej. W ten sposób miał powstać system beneficjalny, z którego później miał wyróść system lenny. W konsekwencji zatem należałoby uważać Arabów za — twórców systemu lennego w Europie.

Zdaniem Albornoza pogląd ten jest błędny, bo po zbadaniu zródeł arabskich okazało się, że w wojsku arabskiem konnica nietylko nie przeważała, lecz odgrywała cyfrowo rolę wręcz drugorzędną. Używano jej mianowicie do osłony flank, względnie jako straży drugorzędnej. Z upadkiem przesłanki, upadają więc i wnioski.

W dyskusji nad tem przemawiał najznakomitszy bodaj dziś znawca średniowiecza we Francji — prof. Ferdynand Lot. Zwrócił on uwagę, że nie należy niedoceniać roli kawalerji w średniowieczu, nawet jeżeli występuje ona cyfrowo jako słabsza od piechoty, jest ona bowiem tym czynnikiem, który przeprowadza atak. Piechota postępuje dopiero wyłomami poczynionemi przez kawalerję. Gdy u końca średniowiecza poczęto po raz pierwszy używać piechoty do ataku, zwyciężała ona momentalnie, ponieważ przeciwnik — nie zdolny sobie wyobrazić, by piechota była zdolna do ataku — zupełnie się do odparcia go nie gotował. Za to ujęcie roli kawalerji w średniowiecznej wojnie nazwano znakomitego mediewistę w kuluarach „generałem Lotem".

Do Arabów wrócił na zjeździe i inny znakomity znawca średniowiecza, prof. Henryk Pirenne z Belgji. Pirenne jest twórcą teorji naukowej, który przypisuje Arabom niezmiernie doniosłe znaczenie dla rozwoju Europy — z innej jednak przyczyny. A mianowicie zdaniem Pirenna dopiero Arabowie przez najazd swój zniszczyli koncepcję państwa rzymskiego, które było państwem okalającem Morze Śródziemne, tak od strony północnej, jak i południowej. Fala Arabów, zajmując północną Afrykę, wyodrębniła lądy położone na północ od Morza Śródziemnego i w ten sposób dała początek średniowiecznej Europie. Dopiero w XIX. wieku poczęła Europa nawracać do tradycyj rzymskich, zresztą w osobie dwu konkurentów, Francji i Włoch, które to państwa, każde zosobna, dąży do utworzenia imperjum okalającego Morze Śródziemne (polityka Francji w Algierze i Tunisie, Włoch w Trypolisie).

Zdaniem Pirenna najazdy Arabów były brzemienne w następstwa i dla tego, że zniszczywszy życie handlowe dawnego imperjum, podcięły dochody pieniężne państwa Merowingów i zmusiły tych ostatnich do wynagradzania za służbę urzędniczą, czy wojskową — ziemią. W ten sposób wraz z upadkiem gospodarki pieniężnej i uwypukleniem się dzięki temu rolnej-naturalnej wyrósł system feudalny. Pirenne wykazał, że z najazdem Arabów łączy się wielki kryzys skarbu królewskiego w okresie merowińskim, bo maleją jego dochody pieniężne, brak ich niepozwala panującemu na utrzymywanie płatnej druzyny wojskowej i zmusza go do przerzucenia utrzymania rycerstwa na własność ziemską. Dla ścisłości dodajemy, że teza ta napotyka w nauce na sprzeciwy (austrjacki historyk Dopsch), ale na zjeździe nikt się jej nie przeciwstawił.

Feudalizmem zajmował się i referat polski — oczywiście w odniesieniu do Polski. Był to jednak nie tyle referat o feudaliźmie w Polsce ile raczej o przyczynach, które nie pozwoliły na rozwinięcie się ustroju feodalnego w Polsce (wpływ staropolskiego ustroju rodowego).

Wspomnijmy jeszcze o nader ciekawym odczynie Pirenna-młodszego, który z przeglądu zabytków rzeźby staroegipskiej wyprowadzał wnioski o zmianie w stanowisku prawnym kobiety w kraju faraonów. Nader ciekawy ten referat odbywał się oczywiście przy ilustracji przeźroczami.

Dr. Z. Wojciechowski.

Pisma nadesłane

„Muzyka Kościelna" Nr. 5-6. Z. Latoszewski: „J. Haydn jako kompozytor religijny (w 200-ną roczn. urodz.)" — X. Dr. Jan Korzonkiewicz: „O liturgji Mszy świętej" — Z. L.: „Epoka chorału gregorjańskiego (z cyklu: Historja muzyki kościelnej)" — Uchwały Kongregacji XX. Dziekanów Archid. Pozn. w sprawie śpiewu kośc. — St. S.: „Elektryczne wentylatory do organów". — Kronika chóralna — Odezwa Zarządu Związku Chórów Kościelnych i Zw. Organistów w sprawie obchodu 60 rocznicy śmierci St. Moniuszki oraz program tego obchodu — Odezwa Zarządu Centralnego Kolegjum Polskich Organistów-Chórmistrzów — Ze Związku Organistów Archidiecezji Gnieźnieńsko-Poznańskiej — Ze Związku Chórów Kościelnych Archidiecezji Gnieźnieńsko-Poznańskiej — Ze Związku Organistów Diecezji Chełmińskiej. — Książki — Nuty. Adr. Red. Poznań, Szkolna 18.

„Tęcza". Nr. 6. Treść: S. Dąbrowski: „W przełomowej chwili". — E. Marshall: „ Katastrofa". — A. Jasieńczyk: „Wyspa świętych". — M. Schummer: „Posępny proces wśród huku dział". — Dr. M. Łączkowska: „Słońce wzmacnia i leczy". — J. Młodziejowski: „Byłek na Giewoncie" — H. Gordziałkowski: „Sen śmierci". — S. Jeleński: „ Krzyż i róża". — T. Kraszewski: „Trochę szczęścia". — J. D.: „Miasto tęsknoty". — S. M. Werner: „W siłach chciwości". — „Wyjście z kryzysu". — Najważniejsze sprawy miesiąca. — Adr. Red. Poznań, Al. Marcinkowskiego 22.

„Zet". Nr. 6. Treść: „Zagadnienie k'nkretne". — „Skarga Tytana". — K. Régamey: „Filozofja muzyki Wrońskiego". — J. Braun: „Deutschland erwache". — S. I. Witkiewicz: „Stosunek wzajemny nauki i filozofji". — P. Chomicz: „Moralność wojowników a kapłanów". — J. Janowski: „Życie teatru". — S. I. Witkiewicz: „Jeszcze parę wyjaśnień". — B. Miciński: „Jutro Np!" — J. Braun: „Sfinks podrobiony". — Przegląd prasy. — Adr. Red. Warszawa, Inżynierska 7, m. 30.

Modernizacja Wenecji

Życie nowoczesne, pozbawione wszelkiego sentymentalizmu, przenieubłaganie naprzód, nie oszczędzając nawet miejsc, gdzie przyroda i tysiącletnie tradycje wytworzyły atmosferę poezji i romantyzmu. Doświadczy tego na sobie niebawem perła Adrjatyku, Wenecja.

Wielka tama komunikacyjna, która pozbawi Wenecję charakteru wyspy, jest już prawie gotowa. Most poprzez lagunę o długości blisko 4 km. jest na ukończeniu, a wielki most na Canale Grande już jest gotowy. Most ten ma rozpiętość 150 m. i szerokość 20 m. W ten sposób umożliwiono samochodom dojazd do Wenecji, a kiedy wykończony będzie zupełnie cały most uliczny, wiodący z Mestre w głąb miasta, dotychczasowy obraz Wenecji szybko zacznie zanikać. — Skończy się romantyczne życie na kanałach, znikną gondole, zamilknie śpiew gondoljerów. Rozwoju tego nie powstrzyma troskliwość zarządu miasta, który dokłada wszelkich starań, by nowe budowle i urządzenia, umożliwiające ruch samochodowy do miasta, nie pozbawiły go dotychczasowego jego charakteru. Chcianoby zachować Wenecji cały jej urok romantyczny, który ściąga do niej turystów z całego świata. Czy to się powiedzie? Gondolę wyprze zapewne taksówka, a śpiew gondoljera zagłuszony zostanie przez ryk hupy samochodowej. Gondole przestaną być środkiem komunikacyjnym Wenecji, a nieliczne, które się ostoją, będą już tylko zabytkiem muzealnym, przypominającym dawną romantykę tego miasta.

Plac św. Marka, najsławniejszy cel wszystkich turystów, na razie zostanie jeszcze oszczędzony. Hałas samochodów nie będzie jeszcze płoszył gołębi i nie zakłóci błogiego skupienia katedry.

Inne dzielnice miasta natomiast napełnią się hałasem ruchu samochodowego, lecz nastąpi to z chwilą, kiedy wykończona będzie w wszystkich szczegółach tama przez lagunę. Jako termin oddania tych urządzeń do użytku ruchu kołowego przewidziany jest 15 październik rb. Z biegiem czasu ruch ten dotrze zapewne do placu św. Marka. Na wielkim moście do Mestre zaprowadzona będzie także komunikacja tramwajowa.

W ten sposób mechanizacja życia nowoczesnego tępi niemiłosiernie resztki romantyzmu i poezji, przekazanych ludzkości przez minione wieki.

W i P.

Sensacyjny proces o 30 milj. funtów szterl.

Przed sądem w Szanghaju rozpoczęła się w tych dniach sensacyjna sprawa o spadek, pozostały po zmarłym w r. ub multimiljonerze żydowskim Silas Aronie Haridoonie. Przedmiotem sprawy jest powództwo członków rodziny zmarłego, zaprzeczających legalności testamentu, w myśl którego Haridoon uczynił swoją małżonkę Chinkę Tschu-Lin (Elizę) jedyną swoją spadkobierczynią, wykonawczynią jego woli i zarządzającą całym spadkiem. Rodzina Haridoona twierdzi, że Chinka Tschu-Lin nigdy nie przeszła na wiarę mojżeszową, wobec czego też małżeństwo jej z Żydem było nielegalne.

Przedstawiciele gminy żydowskiej w Szanghaju, którzy w charakterze świadków wystąpili przed sądem, zeznali, że Eliza Haridoon jest wyznawczynią buddhyzmu i nigdy na judaizm nie przeszła. Rabinat bagdadzki (zmarły Haridoon pochodził z Bagdadu) nadesłał oświadczenie, w myśl którego małżeństwo Haridoona z buddhystką było nielegalne i należy je uważać za niebyłe. Przedstawiciel rządu Iraku występuje w charakterze rzecznika powodów. Oświadczył on, że Haridoon był obywatelem Iraku i nigdy obywatelstwa tego się nie zrzekł, wobec czego sprawa winna być rozpatrywana zgodnie z kodeksem mezopotamskim. Przypuszczalnie proces potrwa cały tydzień.

Silam Aran Haridoon zmarł w Szanghaju w lipcu 1931 w 84 roku życia. Pozostały po nim spadek oceniany jest na 30 miljonów funtów szterl. i uważany jest za największy majątek którejkolwiek jednostki na Dalekim Wschodzie.

Haridoon urodził się w Iraku jako syn bardzo poważanej rodziny żydowskiej. Wychowanie swe odebrał w Bombaju. W r. 1873 przybył do Hong-Kongu, gdzie przez szereg lat pracował w firmie bankowej Dawida Sassoona. W późniejszych latach był on wspólnikiem tego domu bankowego. W Szanghaju Haridoon żył 63 lata. W roku 1925 otrzymał on od rządu brytyjskiego specjalny przywilej, przyznający mu prawa obywatela brytyjskiego.

Haridoon założył towarzystwo, którego on był jedynym członkiem i za pośrednictwem którego ofiarował miljonowe sumy na chińskie cele filantropijne i oświatowe. Tysiące Chińczyków zawdzięczają wyszkolenie fundacjom wychowawczym Haridoona.

Aczkolwiek Haridoon poślubił Chinkę, która nigdy nie przestała być wyznawczynią buddhyzmu, to jednak Haridoon sam był przodującym członkiem gminy żydowskiej w Szanghaju. Został on też pochowany na cmentarzu żydowskim.

Krewni Haridoona w Szanghaju, Basra, Bombaju, Jerozolimie i w innych miejscowościach zdecydowani są, na wypadek odrzucenia ich powództwa przez sąd szanghajski, prowadzić sprawę we wszystkich instancjach aż do sądu najwyższego w Londynie, jeśli sąd szanghajski nie orzeknie przekazania sprawy sądowi Iraku. Zgodnie z przedstawionemi na procesie dokumentami, Haridoon był obywatelem Iraku, protegowanym przez rząd brytyjski. Swego obywatelstwa mezopotamskiego Haridoon nigdy się nie zrzekł.

Nieludzki czyn greckich marynarzy

Drastyczna scena niebywałej brutalności i zdziczenia rozegrała się niedawno na pokładzie greckiego parowca „Sapho", w pobliżu wybrzeża Algieru. Ten akt dramatyczny stanowi unikat nietylko z powodu swego okrucieństwa, lecz także i przypadkowego wprost cudownego ocalenia ofiary wypadku.

Przebieg wydarzenia był następujący: Na pokład statku udało się w chwili jego odjazdu dostać niepostrzeżenie bezrobotnemu, 26 lat liczącemu Jerzemu Manakrowiczowi, który będąc bez środków do życia, usiłował jako „ślepy pasażer" przedostać się do Oranu, gdzie spodziewał się u zamieszkałego tam przyjaciela, kupca, otrzymać pracę. Zamiar ten udał się o tyle, że Manakrowicz wśliznął się do składowni towarowej okrętu, gdzie niepostrzeżony pozostał prawie bez jedzenia trzy doby. Potem głód wypędził go na pokład, choć przygotowany był na pobicie. Okazało się, że przewidywania bezrobotnego były zbyt skromne. Ukazanie się bowiem „ślepego pasażera" wywołało szalony wybuch gniewu wśród oficerów okrętu, którzy zbili go w okrutny sposób. Kucharz okrętowy rzucił się na Manakrowicza z nożem i tylko wmieszaniu się jednego z marynarzy zawdzięczał Manakrowicz, że nie został zmasakrowany. Zkolei na polecenie oficerów dwaj marynarze chwycili go i wrzucili do morza. Okręt wykonał specjalnie obrót dookoła osi aby wciągnąć tonącego w wir, w ten sposób powstały i zapewnić mu śmierć. Potem okręt, który znajdował się około 10 kilomtrów od Cap de Garde, ruszył dalej.

Przypadkowym zbiegiem okoliczności zauważyli podejrzane zatrzymanie się, a następnie dziwaczny manewr okrętu przez lunetę dwaj strażnicy latarni morskiej, która znajduje się w Cap de Garde. Zkolei zauważyli na falach człowieka, usiłującego z rozpaczliwym trudem utrzymać się na powierzchni. Natychmiast wyruszyła motorówka, która po godzinie dopiero osiągnęła tonącego i w ostatniej niemal chwili, kiedy opuszczały go już siły, ocaliła go. Nieszczęśliwy bezrobotny odpoczął i posilił się na wieży morskiej, poczem oddano go do szpitala. Przeciw bestjalskiemu kapitanowi okrętu „Sapho" zrobiono doniesienie do władz greckich.

Samolot bez steru

Wynalazca amerykański Cornelius skonstruował samolot, zabezpieczony przed runięciem w dół, który w powietrzu sam się steruje i nawet lądowanie wykonuje automatycznie. Przy pierwszym zaprodukowaniu samolotu towarzysz wynalazcy usunął ster i zabrał go z sobą, spuszczając się na ziemię za pomocą spadochronu. Wynalazca ręce uniósł w górę, leciał dalej bez steru i wylądował bez szwanku.

W i P.

Ślub stuletniego wieśniaka i jego zamiary na przyszłość

W węgierskiej gminie Nyitmada odbył się w tych dniach niezwykły ślub: dziewięćdziesięcioletni wieśniak Jan Kresznoczki poślubił 25-letnią niewiastę z wioski. „Pan młody" doznał uroczystych dowodów sympatji ze strony wszystkich mieszkańców gminy, z którymi jest spokrewniony. Kresznoczki nienawidzi kolei i codziennie odbywa dla swych interesów kilkunastokilometrową drogę do sąsiedniej wioski pieszo, gdyż jego zdaniem „pęd ogłupia człowieka". Specjalną antypatją niezwykłego nowożeńca cieszy się radjo, „które wywołuje grad, pioruny i inne kary boże". Gd yswego czasu zgłosił się w magistracie, oświadczając, że pragnie się ożenić, sekretarz powiedział mu, że starani ao papiery niezbędne do zawarcia małżeństwa mogą potrwać zbyt długo i że może się ich nie doczekać, na co wesoły starzec odrzekł, że „dożyje 150 lat i napewno przeżyje wszystkich gryzipiórków magistrackich". Na swym ślubie dał wybitny przykład swej młodości, tańcząc bez przerwy przez kilka godzin męczący narodowy czardasz.

S. F.

Osobliwe przypadki „chodzą po ludziach"

Pewna gazeta amerykańska podała zestawienie osobliwych przypadków, jakim ulegli różni ludzie w ciągu roku 1931. — Szpitale, urzędy policyjne i towarzystwa ubezpieczeniowe pomogły jej w tem, dostarczając materjału aż nadto obfitego, z którego wybrano rzeczy najciekawsze.

Na wstępie więc była poważna liczba takich osobliwych nieszczęśników, którzy udusili się zębami sztucznemi. Dalej pewnemu złodziejowi stał się jego łup przekleństwem. Skradł mianowicie cały krąg kiełbas złączonych mocnym sznurem. Kiedy zamierzał drapnąć z łupem przez okno w dachu, pośliznął się, zahaczył się o gwóźdź sznur omotał mu się wkoło szyi, skutkiem czego udusił się.

Nieprawdopodobna ale prawdziwa jest historja pewnego policjanta, którego skutkiem pokaleczeń musiano przewieźć do szpitala, ponieważ przejechany został przez wózek dziecięcy.

Tak bardzo ulubiony w Ameryce sport, jakim jest golf, przyniósł w minionym roku poważne nieszczęścia. Większa ilość osób, ugodzona w głowę kulą od golfu, poniosła śmierć na miejscu, lub została dotkliwie poranioną. Pewien entuzjasta golfu w Afryce miał specjalne nieszczęście, bo w czasie gry zaatakowany został przez hippopotama.

O najosobliwszym przypadku i nieszczęściu donieśli z Eldorado w Cansas. Mianowicie pewien farmer zajęty był strzyżeniem osła. W tej samej chwili użądliła osła pszczoła tak dotkliwie, iż zwierzę oszalałe z bólu, rzuciło się z taką siłą, że nożyczki wbiły się w ramię farmera. Nastąpiło przecięcie arterji i biedny farmer zmarł skutkiem upływu krwi. — Pszczoły stają się niejednokrotnie bardzo niebezpieczne. Otóż pewną Amerykankę, kierującą samochodem, użądliła pszczoła — Amerykanka straciła z tego powodu panowanie nad sobą i nad kierownicą, co spowodowało zderzenie z drugiem autem.

Fatalny wypadek miał pewien starszy człowiek, który zmarł skutkiem użądlenia osy. — Towarzystwo badania telefonów zaś doniosło, że jeden z ich urzędników, zajęty pracą przy telefonach, poniósł śmierć od szerszenia, ukrytego w muszli słuchawki telefonicznej; szerszeń ukłuł go w ucho i jad dostał się do mózgu ofiary. Zdarza się niekiedy, że okoliczności pozornie nic nieznaczące, bywają niekiedy powodem zajść tragicznych. I tak pewna pani zauważyła ku swemu przerażeniu, że mysz biega po kuchni. Zaczęła ją gonić z taką zawziętością, że w końcu upadła ze zmęczenia i zmarła wkrótce na udar serca. W innym wypadku pies spowodował śmierć swego pana, przewracając nabitą fuzję, która wystrzeliwszy, kulę wpakowała w serce właściciela. Innym znów razem kot stał się przyczyną śmierci swego chlebodawcy. Piszczał bowiem tak nieznośnie, że pan poirytowany zapomniał, że trzyma fuzję nabitą, uderzył nią kota. Fuzja puściła, a właściciel padł nieżywy na ziemię, ugodzony śmiertelnie. (al)

Środek uniwersalny przeciwko gazom trującym?

Według „Daily Express" departament angielskiego ministerjum wojny dla badania chemicznych środków obronnych wynalazł po 14 letnich poszukiwaniach skuteczny środek obronny, przeciw wszelkim gazom trującym. Szereg osób, wystawionych najpierw na działanie gazu trującego, a następnie poddanych działaniu środka obronnego, wyszło z doświadczeń tych całkowicie bez szwanku. Główny rzeczoznawca doświadczeń, major Galwey w dniu 6 marca stał się ofiarą niezliczonych doświadczeń jakie przeprowadził z gazami trującemi.

W i P

Cukier do budowania

Prasa amerykańska donosi o dobrych wynikach, jakie osiągnięto przy wykonywaniu budowli przez domieszanie cukru do wapna. Używana do budowli masa z wapna i piasku rozrobiona została wodą, zawierającą trzy procent taniego żółtego cukru. Dzięki domieszce tej trwałość zaprawy wapiennej znacznie wzrasta, a równocześnie skraca się czas jej wiązania. Sporządzone w ten sposób zaprawy wapienne osięgały stopnie trwałości, odpowiadające zaprawie wapienno cementowej, a przewyższające ją właściwościami plastycznemi.

W i P.

W sobotę pierwszy popis muzyczny

Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej w sali Domu Ewangelickiego o godz. 20. Program, obejmujący suity Purcella i Telemanna, symfonję Es-dur Jana Stanitza, serenadę Mozarta oraz utwory chóralne Gastoldiego, Attenhofera i Świerzyńskiego — wypełnią orkiestra i chór W. S. M. Cały dochód na rzecz zubożałej inteligencji. Bilety do nabycia w składzie p. Kałamajskiego lub w kancelarji W. S. M. przy ul. Ratajczaka 36. Spodziewać się należy, że wieczór ten spotka się z największem poparciem.

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Wesele córki, czy zjazd żydowski religijny?

Wielkie poruszenie wśród ludności żydowskiej Sosnowca wywołał fakt, oskarżenia rabina Englarda, o którego w swoim czasie toczył się wielki i namiętny spór wśród jego współwyznawców. Pozatem rabin Englard brał żywy udział w akcji przed wyborczej.

Oskarżenie Englarda nastąpiło podobno pod zarzutem narażenia skarbu państwa na straty. Mianowicie, jak opowiadają, w końcu marca rb. rabin Englard wydawał zamąż córkę. Na uroczystość tę zjechało się do Sosnowca wielu gości z różnych okolic Polski. Aby zaoszczędzić kosztów swym gościom, podobno p. Englard zawiadomił władze, że w Sosnowcu odbywa się zjazd „Talmud Tory" i naskutek tego uzyskał od władz zniżkę kolejową dla swych gości przy wyjeździe z Sosnowca. Sprawa ta po upływie pewnego czasu stała się dość głośną wśród ludności żydowskiej, wreszcie wpłynęła skarga do władz, w związku z czem zostało wszczęte przeciwko rabinowi Englardowi dochodzenie.

Ciunkiewiczowej odmówiono odszkodowania

Towarzystwo asekuracyjne „Lloyd", w którem ubezpieczona była „hrabina" Ciunkiewiczowa, odmówiło ostatnio Ciunkiewiczowej wypłaty odszkodowania. Jak wiadomo, Ciunkiewiczowa po zgłoszeniu na policji kradzieży futer i biżuterji dokonanej w Grand - hotelu w Krakowie, wysłała do Tow. „Lloyd" w Paryżu konsygnację skradzionych i ubezpieczonych rzeczy, żądając odszkodowania. Tow. „Lloyd" dotychczas nie zajmowało stanowiska w tej sprawie, ostatnio jednak przez p. Dutru, swego przedstawiciela w Krakowie, zawiadomiło pełnomocnika Ciunkiewiczowej, iż odmawia jej wypłaty odszkodowania.

Krwawa walka z bandytą

W wsi Dysin pod Mińskiem Mazowieckim odbyła się onegdajszej nocy krwawa walka z głośnym bandytą Złotkowskim, który dnia 8 czerwca zamordował posterunkowego policji. Ukrywał on się od tego czasu, aż wreszcie znaleziono go i jego szwagra w jednej z chat w Dysinie. Silny oddział policji otoczył dom. Bandyta przyjął ich gradem kul. Policjanci odpowiedzieli strzałami i rzucaniem granatów łzawiących. Strzelanina trwała przez całą noc, nad ranem dopiero udało się policji rzucić granat łzawiący do izby, gdzie ukrywał się bandyta. Wybiegł on wówczas do sieni, dał jeszcze kilka strzałów i ostatnią kulą pozbawił się życia.

Zabił żonę, by wyjechać do... Hollywood

Niezwykły proces rozpatrywał przez kilka dni sąd karny w Grodnie. Na ławie oskarżonych zasiadł autor scenarjuszy filmowych Natan Milejkowski, który przez uduszenie pozbawił życia swoją żonę Freidę, chcąc się jej pozbyć, by móc wyjechać do Hollywood.

Oskarżony urodził się w 1898 roku, ukończył wyższe kursa pedagogiczne. Od r. 1925 stale mieszka w Grodnie. Na zapytanie przewodniczącego, czy oskarżony przyznaje się do winy, oskarżony odpowiedział przecząco i złożył obszerne wyjaśnienia. Jak widać z tego wyjaśnienia, oskarżony w r. 1923 przesłał do Hollywood swój scenarjusz filmowy, który został przyjęty i otrzymał honorarjum, w wysokości 1 000 dolarów. Po tym wypadku zaszła kardynalna zmiana w jego życiu. Zaczął on marzyć o sławie światowej, napisał dużo scenarjuszów filmowych i kilka dzieł dramatycznych. Zwracał się niejednokrotnie do Hollywoodu, do wytwórni filmów we Francji, Niemczech, lecz bez żadnego skutku. Zwracał się także w Polsce do różnych dyrekcyj teatralnych, jak do Teatru Narodowego w Warszawie, dyrektora Stefana Jaracza i in., lecz i tu bez żadnego skutku. Długo walczył o uznanie swego talentu, lecz nadaremnie. „Bernarda Shawa — oświadcza uroczyście oskarżony — kilkanaście lat nie uznawano, a ja oświadczam, że mam talent większy od niego."

Omawiając swój stosunek do żony, — mówi, że w początku małżeństwa była ona dość łagodnego charakteru, obiecała nawet pomagać mu w pracy nad scenarjuszami. Od r. 1930 jednak zaczęła wykazywać objawy chorobliwej zazdrości. Podejrzewała go ciągle o zdradę... Urządzała mu sceny z powodu każdej fotografji artystki filmowej. Chciał się z nią rozwieść, lecz jej krewni żądali od niego 1 000 dol., chciał odejść, lecz nie miał na to środków materjalnych, a nie chciał porzucać żony. W krytycznym dniu wybuchła u nich gwałtowna scena, podczas której prawą ręką zamknął jej usta i odepchnął od siebie. Co było dalej — nie wie. Po tej scenie poszedł do pracy, na dworzec, a po powrocie do domu znalazł żonę swoją już nieżywą.

Na zapytanie stron, dlaczego o tem nie powiedział w śledztwie — oskarżony odpowiada, że z początku chciał stanąć przed sądem doraźnym, lecz potem zmienił swoje postanowienie i o wszystkiem zeznał przed prokuratorem, gdyż nie chciał umrzeć jako zbrodniarz.

Po przesłuchaniu świadków sąd skazał Milejkowskiego, biorąc pod uwagę okoliczności łagodzące, na 3 lata twierdzy.

Z cechu krawieckiego

Wolny cech krawiecki w Poznaniu odbył w lokalach swej spółdzielni przy ul. Romana Szymańskiego 10 półroczne walne zebranie. Obrady zagaił cechmistrz p. Fr. Drabętowicz, witając przybyłych na obrady członków. Przeczytany przez sekretarza M. Jarosławskiego protokół z ostatniego walnego zgromadzenia, przyjęto bez zastrzeżeń Sprawozdanie kasowe przedłożył skarbnik p. Latanowicz. Imieniem komisji rewizyjnej referowali pp.: Kl. Maciaszek i Nowak, wnosząc o udzielenie zarządowi pokwitowania, co też zebrani uczynili.

Następnie starszy cechu, p. Drabętowicz przedstawił zgromadzonym okólnik Izby Rzemieślniczej, omawiający kwestje uczniowskie. Między innemi okólnik ten mówi, że każdy mistrz krawiecki może utrzymywać tylko 1 ucznia Sprawa ta poddaną została przez zgromadzonych ostrej krytyce. Dalszy okólnik dotyczył udzielania uczniom 7-dniowego urlopu, a to w celu odbycia w tym czasie ćwiczeń w szeregach P. W Zebranie uchwaliło wykreślić z listy członków kasy pośmiertnej wszystkich zalegających z opłatą 6 miesięcy, o ile do 1 lipca nie uregulują swych zobowiązań. Po załatwieniu szeregu spraw wewnętrznych zamknięto obrady. (z)

Cech cukierniczy

Członkowie cechu cukierniczego w Poznaniu odbyli wczoraj w cukierni p. Pawlarczyka w Parku Wilsona nadzwyczajne zebranie, celem dokonania wyboru cechmistrza, sekretarza i skarbnika. Obrady zagaił podcechmistrz p. Fr. Rączyński, który w krótkich słowach podał do wiadomości, że nadzwyczajne posiedzenie zwołano wskutek złożenia urzędów przez cechmistrza Dobskiego oraz dalszych członków zarządu Beysa i Łączkowskiego. Protokół z ostatniego posiedzenia przeczytał sekretarz p. W. Łuczak, poczem przystąpiono do ogłoszenia komunikatów zarządu. Po krótkiej przerwie przystąpiono do wyboru nowych władz. Zebrani postanowili wybrać na cechmistrza p. J. Wawrzyniaka, dawniejszego kierownika cechu, który jednakże urzędu tego nie przyjął. We wyniku dalszych wyborów powołano absolutną większością na cechmistrza p. Władysława Łuczaka, który odpowiedzialne to stanowisko przyjął. Skarbnikiem został p. Beys, sekretarzem zaś p. Wicherski.

Po dokonanych wyborach omówiono sprawę prowadzenia cukierni przez niefachowców i reklamowania kawiarń napisem „cukiernia". W związku z tem nowy zarząd poczyni u władz odpowiednie kroki. Dalej poruszono sprawę zaprawy owoców, przyczem zebrani utyskiwali na zbyt wygórowane ceny za cukier.

Adolf Nowaczyński

przybywa do Poznania i wygłosi pojutrze, w niedzielę, rewelacyjny odczyt na palący dziś temat: „Gazy nad miastami". Odczyt ten znakomitego i ciętego publicysty, będący sensacją dnia, wywoła niewątpliwie szerokie zainteresowanie i zgromadzi tłumy publiczności. Odczyt odbędzie się o godzinie 12,30 w południe w sali kina „Metropolis" Bilety w przedsprzedaży do nabycia w Księgarni Uniwersyteckiej przy ul. Gwarnej 19.

SPORT

Lekka atletyka

Mistrzostwa Polski panów odbędą się 25 i 26 czerwca w Warszawie na stadjonie „Legji". Będą to równocześnie ostateczne eliminacje dla olimpijczyków Dla szczupłej liczby wybrańców olimpijskich PZLA umiał stworzyć warunki jak najdogodniejsze i z zadowoleniem stwierdzamy, że nie były one bezcelowe. Z pewnością nie marzyliśmy jeszcze rok temu o świetnych wynikach osiągniętych obecnie przez Kusocińskiego, Weissównę, Heljasza i Siedleckiego. W dużej mierze jest to zasługą doskonałego Klumberga, i szkoda wielka że PZLA nie może zatrzymać go w Polsce jeszcze przez dłuższy czas. Przyzwyczajeni jesteśmy do tego, że w każdym okresie przedolimpijskim zawodnicy wznoszą się na poziom jak najwyższy Tak też jest obecnie. I z tego względu zwłaszcza, tegoroczne mistrzostwa zapowiadają się nadzwyczaj ciekawie. Zwycięstwa na „pewniaka" należą w naszej lekkiej atletyce na szczęście do przyszłości i niewiele tylko mamy konkurencyj, w których „mistrz Polski" z góry jest przesądzony Drugim momentem atrakcyjności mistrzostw będzie punktacja o puhar prezesa PZLA, p. inż. Znajdowskiego. Przyznać trzeba, że akademicy warszawscy zeszłoroczne niepowodzenie wzięli sobie do serca i należyte konsekwencje stąd wyciągnęli. Osiągają oni wspaniałe wyniki. „Warta" bez walki ze swego czołowego stanowiska też nie ustąpi, a „Cracovia" zasilona Nowakiem, nie będzie bez głosu. Również „Polonja" powoli wraca do dawnego znaczenia. Wreszcie z pośród innych kluby śląskie wybijają się na czoło.

Mistrzostwa pań rozpoczynają się jutro w Łodzi i trwać będą również w ciągu niedzieli. We wszystkich konkurencjach zapowiada się bardzo silna rywalizacja. Z Poznania startuje tylko Świderska (AZS) — na 200 i 800 m oraz Jasińska (AZS) — w dal z miejsca, kula, oszczep i dysk. Najliczniej obsadzony jest dysk, bowiem bierze w nim udział aż 12 zawodniczek; na 800 m startuje 9; po 8 zgłoszono do 60 m, skoku w dal z m. i skoku w wyż; po 7 walczy w 100 m, kuli, skoku w dal, 80 m pł. i 200 m.

Piłka nożna

O mistrzostwo klasy A Pozn. OZPN od będą się w niedzielę następujące spotkania: o godz. 11 na boisku najciekawszy bodaj mecz dnia pomiędzy „Legją" i „Spartą" na boisku tej ostatniej przy wylocie ul. Grunwaldzkiej. Ze względu na dobrą formę „Sparty", która gra w dodatku na własnym gruncie „Legję" czeka dość trudne zadanie, jednak zasadniczo powinna zwyciężyć. O godz. 17 gości „Olimpja" na stadjonie miejskim „Ostrovię", z którą czeka ją zacięta walka. O tej samej porze spotyka się „Warta" na własnem boisku z „RKS". — Na prowincji oba mecze są bardzo ciekawe W Lesznie o godz. 16 grają miejscowi rywale „Sokół" i „Polonja", a zawsze to spotkanie budzi duże zainteresowanie. Również o godz. 16 w Gnieźnie czeka miejscową „Stellę" uporczywa walka z dobrą „Ligą", a wynik znajduje się pod znakiem zapytania.

Rozgrywki ligowe przewidują w niedzielę następujące spotkania: „Warta" walczy z „ŁKS" w Łodzi, „Warszawianka" ma mecz u siebie z „Pogonią", natomiast „Polonja" jedzie do Lwowa do „Czarnych". Wreszcie w Krakowie odbędzie się atrakcyjna rozgrywka „Garbarnia i „Wisła".

Tennis

Turniej w Wimbledonie rozpoczyna się 20 bm. przyczem na pierwszy ogień idą pojedynicze. U panów rozstawiono na czele ośmiu grup następujących zawodników: Cochet (Fr), Vines (Am), Shields (Am), Perry (An), Wood (Am), Austin (An), Borotra (Fr) i Crawford (Austr); dziwi trochę wystawienie Shields'a, który bodaj czy zdąży przyjechać na czas. Tłoczyński znajduje się w grupie Perry'ego, razem p. i. z doskonałymi Amerykanami, Allisson i Van Ryn jeżeli ci wogóle przyjadą. Jędrzejowska znajduje się w ósemce Krahwinkel razem z doskonałą Angielką Ridley.

Jeden z największych współczesnych zbrodniarzy Sylwester Matuschka, składa zeznania przed sądem w Wiedniu, który rozpatruje sprawę jego zbrodniczego zamachu na pociąg na terenie Austrji.

25-ta Loterja Państwowa

(Nieurzędowa).

W pierwszym dniu ciągnienia, II klasy wylosowano numery następujące:

30.000 zł. na nr. 75183.

Po 1.000 zł. na nr 19390.

Po 500 zł. na nr. nr 127909 131342.

Po 400 zł. na nr. nr.: 48747 51574 53785 60507 77241 142513.

Po 300 zł. na nr. nr.: 28506 45752 55140 59034 120420 123617 133617 142641 147438 152213 157635.

Po 250 zł. na nr. nr.: 4618 17911 38843 50361 58704 85659 87745 106680 121154 123663 135158 157012.

Po 200 zł. na nr. nr.: 2081 2925 7455 9386 9978 14638 17792 18924 20818 21488 22250 22444 25350 26394 25793 26905 27899 28907 31496 32588 35520 39386 41863 43556 45989 46182 47001 49279 49926 51591 51644 53948 66359 66615 68462 72847 74806 80681 80910 83416 83459 84603 85374 89828 90160 90338 96851 97045 99380 102631 103822 104111 105808 106685 108112 117373 117576 118090 119144 125145 128860 129908 131919 132939 137001 139975 146742 148761 149264 150185 155508.

Po 150 złotych wygrały numery:

88 138 65 227 346 56 468 91 644 727 55 888 **1**035 326 49 50 454 542 2066 138 67 332 409 54 577 79 94 744 88 891 **3**213 326 81 447 89 511 32 66 712 92 **4**030 124 52 314 53 69 77 400 34 98 606 720 978 **5**010 52 53 238 68 360 503 56 595 602 61 98 767 955 82 **6**053 66 131 219 64 303 37 664 769 825 71 78 941 **7**000 75 159 61 362 465 676 761 78 818 938 42 **8**088 146 209 55 98 365 673 91 94 786 807 21 30 948 53 **9**055 229 350 421 521 614 755 **10**054 96 183 93 237 500 41 55 83 626 786 94 800 71 78 933 35 50 65 **11**014 111 203 18 52 339 88 471 98 471 98 527 75 616 43 913 71 **12**000 182 412 521 680 750 83 916 82 **13**155 91 345 58 465 704 31 44 95 96 878 958 **14**027 47 101 24 215 345 51 446 95 687 715 42 946 **15**019 142 472 711 830 40 79 989 **16**094 160 250 80 519 62 63 97 643 69 708 **17**055 299 326 68 86 480 537 961 **18**055 199 241 52 310 12 587 612 706 807 **19**061 375 478 522 96 625 82 980 **20**067 294 357 453 563 787 850 **21**289 303 46 51 443 642 69 721 41 59 **22**000 35 38 322 89 414 42 597 668 94 750 841 **23**046 90 278 324 584 96 605 36 87 95 726 61 819 50 **24**020 65 77 208 334 46 66 93 420 602 54 721 813 63 929 51 **25**124 431 578 845 915 77.

27 248 95 333 454 95 505 20 600 08 31 89 973 **26**103 204 33 377 403 32 562 683 707 42 808 918 82 **27**145 63 94 212 76 88 359 61 414 42 53 90 660 65 754 80 808 54 90 92 98 921 52 68 **28**505 643 744 **29**055 64 460 525 688 759 842.

30014 26 57 119 213 18 302 479 565 628 505 628 83 726 80 862 76 **31**245 56 312 14 92 400 81 82 578 689 845 57 935 **32**130 67 309 590 610 79 767 837 62 95 985 **33**022 61 201 36 315 665 80 748 814 950 60 **34**061 181 97 281 307 39 489 570 793 990 **35**383 99 414 653 783 89 95 807 42 69 977 **36**057 146 726 80 308 22 421 26 558 654 753 856 58 936 93 **37**140 208 07 75 330 70 624 43 915 **38**197 276 330 74 499 606 47 716 84 836 909 **39**000 67 134 232 311 65 93 96 451 505 47 661 93 749 859 939 95 **40**038 95 291 412 22 28 48 521 689 741 58 850 949 56 **41**725 56 63 835 65 941 87 **42**097 231 48 89 369 420 520 729 814 **43**311 418 652 55 782 863 **44**189 90 316 494 594 639 76 741 46 77 80 817 91 908 **45**082 85 128 281 495 707 808 85 92 94 **46**075 107 477 617 80 92 785 **47**227 58 75 81 357 81 440 999 **48**119 495 559 652 743 45 **49**131 223 68 387 493 848 **50**049 73 128 319 79 524 31 745 72 840 987 **51**140 43 72 230 48 91 389 410 534 637 700 77 **52**007 22 76 107 201 32 54 65 345 61 71 433 36 44 50 80 648 96 774 868 957 62 **53**042 108 265 417 663 781 **54**069 95 430 52 56 81 213 92 314 67 69 75 83 410 525 712 78 841 **55**253 317 563 98 615 84 711 25 77 82 86 825 35 58 928 93 **56**075 201 404 75 546 85 603 745 935 49 67 **57**056 163 262 74 367 900 74 79 **58**084 111 462 583 731 44 91 865 984 **59**079 106 47 227 86 456 525 628 36 711 965.

60029 236 77 410 19 42 45 68 78 527 66 719 830 902 **61**171 223 53 328 36 415 77 689 91 728 860 966 72 **62**019 251 327 82 419 89 592 649 79 724 897 920 90 92 **63**006 19 44 209 419 96 811 23 56 72 928 **64**000 127 294 419 32 87 691 729 **65**059 106 84 377 421 511 72 615 48 732 888 979 **66**029 121 297 354 78 433 53 91 643 865 73 **67**013 32 56 138 42 58 67 98 257 59 577 84 90 878 **68**002 105 22 60 317 36 458 551 636 54 60 820 954 77 **69**240 365 411 44 560 610 22 57 822 87 973 **70**054 236 300 97 656 75 802 49 920 93 **71**055 481 558 73 788 802 06 953 98 **72**145 206 15 61 69 326 32 420 65 553 71 663 768 830 **73**033 172 201 81 398 425 40 46 49 655 842 **74**085 138 363 419 40 505 39 644 710 98 881 935 46 **75**064 76 194 312 50 434 533 675 778 838 54 **76**000 15 85 168 214 18 990 **77**060 577 650 910 17 49 **78**158 260 88 425 55 516 67 700 98 802 21 44 **79**004 76 132 42 86 205 29 83 379 98 466 71 760 843 955 **80**264 307 37 440 510 98 617 45 56 956 73 86 **81**064 70 132 69 204 56 372 434 51 536 643 73 719 29 92 822 93 951 99 **82**038 74 213 29 84 302 468 698 874 79 948 55 81 **83**121 288 469 89 95 795 97 951 86 **84**143 200 91 345 424 78 634 84 765 993 **85**121 89 229 409 47 79 694 937 **86**028 57 97 141 247 333 46 529 59 658 820 22 33 78 928 **87**062 67 115 21 355 92 685 92 714 819 27 904 56 95 **88**335 58 782 867 929 **89**028 119 70 84 221 56 330 52 80 421 70 689 844 971.

90024 194 271 97 362 489 919 31 99 **91**022 85 112 281 95 362 420 36 48 69 552 667 718 920 45 52 66 **92**200 21 324 499 777 86 813 93187 342 508 28 672 744 67 835 92 **94**064 80 104 82 249 64 351 617 817 910 **95**028 70 93 143 76 268 313 74 494 638 61 798 811 41 69 919 38 56 **96**026 102 77 258 86 708 833 923 **97**156 251 53 319 78 489 777 818 51 57 61 905 76 88 94 **98**131 60 87 286 335 429 820 36 900 22 57 60 **99**122 77 95 246 317 56 460 841 **100**076 115 63 241 60 366 473 99 557 937 38 **101**020 28 90 182 556 656 92 741 829 923 58 73 **102**024 27 130 87 210 415 24 559 68 659 843 951 64 **103**039 111 29 81 242 56 57 63 352 56 57 593 625 32 709 17 816 27 31 98 905 **104**056 176 356 93 437 54 96 557 85 90 649 902 79 **105**156 343 52 70 441 620 41 43 982 **106**054 283 379 473 744 948 **107**063 81 227 307 17 53 55 410 536 40 647 97 707 898 **108**006 55 81 82 160 252 80 340 72 495 518 45 796 867 968 **109**040 212 69 351 431 37 79 84 631 42 831 907 36 46 50 **110**000 26 191 247 77 81 310 403 18 54 62 562 613 809 **111**033 273 426 649 779 925 56 66 **112**049 142 61 202 341 95 519 630 3 55 704 14 834 44 51 55 **113**122 84 225 69 437 38 574 788 827 69 97 903 36 **114**100 26 292 410 22 505 692 913 20 68 **115**106 39 215 472 84 587 613 92 904 54 80 **116**157 74 95 202 388 434 47 733 841 994 **117**027 28 382 401 88 521 26 90 602 745 48 95 908 **118**054 145 54 221 496 507 819 987 **119**005 80 182 251 358 97 424 512 34 609 34 91 784 890.

120020 122 58 76 83 359 411 18 67 592 612 64 774 813 14 84 925 98 **121**068 73 192 346 420 97 517 64 715 906 **122**119 84 201 10 33 44 346 427 60 516 34 42 712 800 37 904 06 **123**001 57 279 84 330 656 766 89 901 **124**126 81 234 90 341 84 95 492 561 625 704 54 86 91 815 41 75 78 **125**254 80 533 36 75 792 918 **126**117 42 360 79 400 79 80 505 683 816 81 94 939 76 96 **127**016 300 67 498 614 41 74 711 828 82 **128**126 208 12 37 433 549 76 95 712 49 59 808 **129**062 177 222 24 337 43 85 436 624 789 859 913 74 84 **130**002 93 178 282 306 38 508 36 80 83 606 41 912 30 **131**051 776 78 825 **132**010 50 140 261 68 441 560 61 642 721 34 45 98 814 18 927 **133**038 79 89 154 66 79 217 98 500 638 707 81 855 88 **134**008 136 96 228 321 90 467 83 95 99 542 71 711 85 830 69 76 983 **135**278 351 54 81 97 531 32 77 643 885 901 08 22 93 **136**017 85 142 83 271 93 305 22 59 616 883 965 89 94 **137**104 71 244 346 47 73 468 90 557 62 617 98 723 39 823 909 19 32 47 **138**153 227 54 57 78 317 43 44 97 521 41 65 642 776 886 970 **139**105 63 221 349 674 92 711 856 919 34 59 **140**118 93 214 23 94 362 82 400 97 593 782 804 928 **141**088 338 401 53 95 685 94 811 944 56 76 **142**029 99 212 42 48 84 361 63 460 66 703 817 61 **143**188 361 463 504 637 714 858 **144**047 61 185 210 76 96 376 445 802 56 **145**071 150 277 330 423 89 717 48 848 927 51 **146**258 73 80 414 21 54 85 658 88 751 99 859 93 960 89 **147**089 205 371 571 838 940 79 **148**069 83 106 228 61 331 451 542 619 749 51 76 91 820 95 900 42 **149**119 26 42 414 648 878 920.

150006 7 9 28 104 57 227 51 92 420 46 804 16 51 900 48 94 **151**020 44 186 433 864 940 62 **152**213 71 97 375 80 711 843 72 7? 98 **153**084 91 218 50 80 406 501 60 647 710 33 92 896 900 9 **154**036 53 114 325 96 589 614 33 54 741 70 825 60 94 939 **155**108 20 377 574 654 900 **156**038 49 83 274 380 85 426 77 602 869 **157**032 341 623 35 847 985 **158**073 90 176 272 347 497 513 693 735 814 19 33 76 910 **22** 43 **159**005 23 196 292 431 578 845 915 77

RADJO

Programy radjofoniczne:

Sobota, dnia 18 czerwca 1932 r.

Poznań (335 m) godz. **12.10** (Warszawa); godz. **13.05** koncert gramofonowy, godzina **14.00** notowania giełdy pieniężnej; godzina **17.25** audycje młodych wykonawców; udział biorą: Leonora Sawilska (sopran), Lila Czarska (mezzosopran); godz. **18.00** (W); godz. **18.20** odczyt z okazji Tygodnia propagandy W. F. i P. W. na temat: „Dzieje i myśl przewodnia Państwowej Odznaki Sportowej" (wygł. dyr. Studjum W. F. prof. U. P. dr. Eugenjusz Piasecki); godz. **18.45** odczyt z cyklu o dziennikarstwie; godzina **19.00** gawęda reporterska; godz. **19.35** (W); godz. **19.45** płyty gramofonowe; godz. **19.58** sygnał czasu; godz. **20.00** (W); godz. **20.55** (W); godz. **21.10** (W); godz. **21.50** (W); godz. **21.55** sygnał czasu — komunikaty; godzina **22.05** (W); godz. **22.40** komunikaty; godz. **22.50** muzyka taneczna z cukierni „Polonja".

Warszawa (1412 m) godz. **12.45** poranek szkolny ze Lwowa; godz. **13.35** i **15.10** płyty gramofonowe; godz. **15.30** wiadomości wojskowe dla wszystkich omówi i odpowiedzi udzieli red. J. I. Targ; godz. **15.40** słuchowisko dla dzieci starszych pt. „Dzwon" p/g Andersena w opracowaniu St. Dunin - Karwickiego; godz. **16.05** płyty gramofonowe; godz. **16.35** kom. centr. biura hydr. dla żeglugi i rybaków; godz. **16.40** „Przegląd wydownictw perjodycznych"; godz. **17.00** muzyka popularna rosyjska; godz. **18.00** „Przeszłość kultury w Polsce" — wygł. prof. L. Chwistek; godz. **18.20** muzyka lekka i taneczna z rest. „Cristal"; godz. **19.35** prasowy dziennik radjowy; godz. **19.45** „Książka rolnicza" — wygł. inż. Wład. Sawicki; godzina **20.00** muzyka lekka — wykonawcy: orkiestra Filh. pod dyr. St. Nawrota, Tadeusz Laskowski (tenor) i prof. L. Urstein (akomp.); godz. **21.50** dodatek do prasowego dziennika radjowego; godz. **21.55** komunikat Gł. Wojsk. St. Meteor. dla komunikacji lotniczej; godz. **22.05** koncert Chopinowski; godz. **22.40** wiadomości sportowe; godzina **22.50** muzyka taneczna.

Programy zagraniczne. Koenigswusterhausen (1635 m) 12.00 muzyka kameralna (gramofon), 14.00 marsze (gramofon), 16.30 muzyka lekka, 20.00 wesoły wieczór (tr. z Kolonji); **Budapeszt** (550 m) 21.00 tr. z Wiednia, 22.00 ork. cygańska; **Wiedeń** (516 m) 21.00 „Serenada" tr. z placu Józefa (ork. symfoniczna); **Praga** (488 m) 20.00 kabaret, 21.00 ork. dęta; **Heilsberg** (276 m) 19.30 wieczór rozmaitości, 21.00 koncert z Wiednia; **Beromuenster** (459 m) 20.00 koncert z oper i operetek.

Niedziela, dnia 19 czerwca 1932 r.

Poznań (335 m) godz. **10.00** transmisja nabożeństwa z Krakowa; godz. **11.50** transmisja z Krotoszyna; godz. **13.05** odczyt rolniczy pt. „Urządzenie gospodarstwa osadniczego" (wygł. Eugenjusz Horak); godzina **13.25** „Sposoby kalkulacji w rolnictwie" (wygł. inż. Maksymiljan Rolbiecki); godz. **13.45** wykład dla gospodyń pt. „Ostatnie prace przed premjowaniem ogródków" (wygł. p. Władysława Kubasikówna); godzina **17.00** (W); godz. **18.00** audycja kompozytorska; w programie utwory Michała Świerzyńskiego; wykonawcy: Krystyna Żabska (wiolonczela), Stanisław Roy, art. op. (tenor), prof. Stanisław Pawlak (skrzypce); godz. 19.15 słuchowisko SMP.; godzina **19.35** odczytz okazji Tygodnia propag. W. F. i P. W. na temat: „Warunki zdobycia Państwowej Odznaki Sportowej" (wygł. p. wizytator Sikorski, prof. Studjum W. F. U. P.; godz. **19.58** sygnał czasu; godz. **20.00** (W); godz. **20.55** (W); godz. **21.10** (W); godz. **21.55** sygnał czasu — komunikaty sport. i polic.; godz. **22.15** muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada".

Warszawa (1412 m) godz. **10.15** tr. nabożeństwa z Krakowa; godz. **11.40** odczyt ks. szamb. Sikulskiego pt. „O Kongresie Eucharystycznym w Radomiu"; godz. **12.15** tr. z Łodzi; poranek muzyczny w wyk. ork. Filharm. Łódzkiej pod dyr. Seweryna Pietruszki; godz. **12.55** „Rocjonalne a tanie spożytkowanie urlopów" — dr. J. Babecki; godz. **13.10** dalszy ciąg koncertu; godzina **14.00** „Żywot chłopa działacza" — dr. Stefan Inglot (Lwów); godz. **14.15** muzyka ze Lwowa; godz. **14.30** „Porady weterynaryjne" — prof. Lucjan Dobrzański; godz. **14.50** muzyka ze Lwowa; godz. **15.05** „Co słychać, o czem wiedzieć trzeba" — dyr. Szczepan Mędrzecki; godz. **15.25** muzyka ze Lwowa; godz. **15.40** a) Radjotygodnik „Co się dzieje na świecie". b) Opowiadanie dla dzieci pt. „Pamiętnik Wiewiórki" — A. Janowski; godz. **16.05** płyty; godz. **16.10** tr. ze Lwowa Międzynarodwego Wyścigu Samochodowego; godz. **16.20** płyty; godz. **16.45** odczyt pt. „W 15 rocznicę utworzenia Armji Polskiej we Francji" — Wacław Lipiński; godzina **17.00** koncert popołudniowy; wyk. Ork. P. R. pod dyr. J. Ozimińskiego. Włodz. Jarochowska (msopran); godz. **18.20** muzyka taneczna; w międzyczasie tr. ze Lwowa finiszu Międzynarodowego Wyścigu Samochodowego; godz. **19.35** skrzynka pocztowa techniczna — p. Wacław Frenkiel; godz. **20.00** koncert popularny; wyk.: Ork. Filh. Warsz. pod dyr. J. Ozimińskiego. Eug. Mossakowski (bar.); godz. **20.55** kwadrans literacki. Gustaw Morcinek — fragm. z opowieści „Wyrąbany chodnik" (tr. z Katowic); godz. **21.10** dalszy ciąg koncertu; godz. **22.00** wiadomości sportowe z Warszawy; godz. **22.05** muzyka taneczna; godz. **22.40** wiadomości sportowe z prowincji; godz. **22.50** muzyka taneczna.

Programy zagraniczne. Koenigswusterhausen (1635 m) 12.20 koncert ork. symf., 20.00 „Dzielny żołnierz" opt. O. Straussa, 22.00 tr. z Wiednia: **Budapeszt** (550 m) 18.00 koncert, 20.15 słuchowisko, **Wiedeń** (516 m) 17.05 koncert popołudniowy, 19.55 koncert popularny, 20.50 X. międzynarodowy festival muzyczny, dyr. G. Fitelberg, solista St. Frenkel, 22.00 sobótki, 22.40 muzyka taneczna; **Praga** (488 m) 20.05 ork. dęta; **Rzym** (441 m) 20.45 „Fior di Neve" opt. Poaletti'ego.

ADOLF NOWACZYŃSKI w Poznaniu!

Najznakomitszy i najpopularniejszy dziś w Polsce publicysta, literat, poeta, dramaturg i satyryk w jednej osobie, słowem: **ADOLF NOWACZYŃSKI** wygłosi **w niedzielę 19 czerwca rb. o godz. 12,30 w południe** w sali kina „METROPOLIS" rewelacyjny odczyt na arcyciekawy temat:

„GAZY NAD MIASTAMI"

Publiczności naszej nie potrzeba tłumaczyć ani przypominać wielkości i zasług tego, jak nazwał Nowaczyńskiego ceniony krytyk Zdzisław Dębicki, — **„genjalnego polemisty"**. Styl jego pióra niema równego sobie w całej Polsce, a **„żywe słowo"** Nowaczyńskiego ma jakiś magiczny urok i czar siłę i moc. Potrafi on być raz wykwintnym, raz prostym, a zawsze **bezprzykładnie odważnym...** Dlatego zjawienie się jego na estradzie jest **sensacją najpierwszej i najlepszej klasy...** Przemawia Nowaczyński rzadko ale **prelekcje jego mają wartość olbrzymią, wprost historyczną!..**

Bilety do nabycia w Księgarni Uniwersyteckiej Jana Jachowskiego. Gwarna 19, tel. 24-48 zw 14994

Zwracamy specjalną uwagę P. T. Publiczności na treść afisza o tym odczycie, umieszczonego w oknach wystawowych Księgarni Uniwersyteckiej!

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Tow. Uczniów Drogerzystowskich.** Zebranie plenarne odbędzies ię w piątek, dnia 17 bm. o godz. 8 wieczorem w sali „Domu Kupiectwa Polskiego" w Poznaniu, ul. Zwierzyniecka 19.

— **Tow. Obywateli Polaków z Obczyzny** Zebranie odbędzie się w sobotę 18 bm. o godz. 20 u p. Jarockiej, Masztalarska 8a.

— **Tow. Powst. i Wojaków im. Bolesława Chrobrego Poznań-Stare miasto.** W sobotę, dnia 18 bm. zbiórka o godz. 19,30 przed szkołą przy ulicy Bydgoskiej. Z powodu obecności drh komendanta okręgu I, przybycie wszystkich druhów konieczne. W niedzielę 19 czerwca zbiórka rano o godz. 7,30 przy moście Chrobrego.

— **Stow. Porządku Publicznego Poznań Stare miasto.** Wszystkim członkom do wiadomości, że projektowana wycieczka na Maltę w dniu 19 bm. przesuniętą została na następną niedzielę, dnia 26 bm. Natomiast w niedzielę 19 bm rano o godz. 7,30 stawią się wszyscy członkowie na miejscu zbiórki przy moście Chrobrego.

— **Tow. Cech. Czeladzi Piekarskiej.** Zebranie odbędzie się dnia 19 bm. o godz. 14 w lokalu posiedzeń p. Majewskiej, przy ul. Woźnej 13.

— **Zw. Czeladzi i Podmistrzów Murarskich.** Zebranie odbędzie się w niedzielę 19 bm. o godz. 11,30 w restauracji pod „Ulem" przy ul. Ślusarskiej 6.

— **Tow. Powst. i Woj. im. Gen. J. Hallera Poznań-Jeżyce.** Dnia 19 bm. o godz. 8,30 zbiórka z sztandarem w lokalu zebrań p. Jaszyka, Kraszewskiego 16, celem wzięcia udziału w święcie W. F. i P. W.

— **Koło Absolwentów Mieskiej Szkoły Handlowej.** W niedzielę, dnia 19 bm. odbędzie się wycieczka Koła do Radojewa. Wyjazd z dworca głównego o godz. 7,50. Zbiórka o godz. 7,30.

— **Poznański Klub Sportowy Głuchoniemych.** Nabożeństwo odbędzie się w dniu 19 bm. o godz. 9 w Zakładzie dla Głuchoniemych.

— **Związek b. Wychowanek SS. Urszulanek — Koło Poznań.** Miesięczna Msza św. odbędzie się dnia 19 bm. o godz. 10 w kaplicy SS. Urszulanek, ul. Sporna 6.

OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE WZMACNIA POTĘGĘ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: W. G. z Wrześni za otrzymane łaski z prośbą o nowe 10,— zł; Gawroniak, Golina 2,— zł; N. N. za otrzymane łaski 2,— zł, razem z poprzednio pokwitowanemi 520,60 zł.

Na kaplicę św. Antoniego w Nazarecie: K. Z. za otrzymane łaski z prośbą o dalsze 5,— zł; razem z poprzednio pokwitowanemi 12,50 zł.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Dnia 15 czerwca b. r., o godz. 23.45, zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza najukochańsza i najlepsza mateczka, babka, ciocia i teściowa, ś. p.

Weronika z Brzezinskich Muzykowa

przeżywszy lat 64. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 19 b. m., o godzinie 14.30, z kaplicy św. Józefa na cmentarz Św. Marciński przy ulicy Bukowskiej. Nazajutrz msza żałobna w kościele św. Marcina o godz. 8-ej rano, o czem zawiadamiają

w głębokim żalu pogrążeni
mąż z dziećmi i rodzina.

dw 3915

Poznań, ul. Ogrodowa 19.

†

W dniu 16 b. m. zasnęła po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, siostra, bratowa i ciocia, ś. p.

z Makowskich

Zofja Kaźmierczakowa

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 19 b. m., o godz. 4 po południu, z domu żałoby.

W nieutulonym smutku pogrążeni
mąż i rodzina.

zw 15020

Kopanina, p. Damasławek, pow. Wągrowiec.

Jedyny, prawdziwie skuteczny.

SZCZURY MYSZY tep: ORWIN

Żądać wszędzie.

nw 10733

DARMO! Zajmujące cenniki hygjenicznych artykułów gumowych, kosmetyki, brzytew, nożyków do golenia i t. p. wysyła natychmiast **Perfumerja Federa Lwów, Sykstuska 7/r.**

Tw 1 147

Świetna okazja! wyuczę panienki smacznego gotowania, wypiekania dużo zapraw przez całe lato tylko za 150 utrzymaniem. Adresować Wały Zygmunta Augusta 2, mieszkanie 8. zd 70 150

Poszukuję zaraz bardzo zdolnego

EKSPEDJENTA

władającego językiem polskim i niemieckim w słowie i piśmie, nadającego się również do obsługi lepszej klienteli. Oferty z podaniem pensji uprasza nw 11210

E. WIEDEMEYER, GNIEZNO, Chrobrego 7, skład żelaza.

Poszukuję

jasnych i słonecznych ubikacyj wraz z podwórzem lub ogrodem na prywatną szkołę przygotowawczą. Zgłoszenia do eksped. Kurjera Pozn. rw 6283 lub tel. 56-67.

Jutro, w sobotę, dnia 18 czerwca r. b.
po południu do późnego wieczora

WIELKI KIERMASZ w ZOOLOGU

urządzony staraniem

Stow. Pań Mił. św. Wincentego à Paulo przy parafji św. Wojciecha

na rzecz biednych i bezrobotnych.

Moc niespodzianek dla dzieci i dorosłych

Koncert orkiestry 7 pułku Strzelców Konnych

Wstęp dla dzieci 25 groszy — dla dorosłych 75 groszy.

Pw 18 983/84.24.64/65

Zabezpiecz oszczędności swoje
ciężką pracą zdobyte

Własny dom i ziemia
to najlepsza lokata kapitału

Parcele od 50 gr. za 1 m² na bardzo dogodnych warunkach w Antoninie pod Poznaniem. — Stacja kolej. i autobusowa. — Cegielnia i składnice materjałów budowlanych na miejscu. — **Bezpłatne zwózki** cegły i materjałów na miejsce budowy, **oraz bezpłatne porady fachowe.**

Członkowie Spółdzielni Budowlanych i Towarzystw Polskich korzystają z daleko idących ulg. Zgłoszenia przyjmuje:

M. CZUBEK i S-ka, Poznań,
ul. Gwarna 8, tel. 36-91 i 32-12. Pw 18 986-24.69

Poszukujemy na sensacyjny patentowany wiedeński artykuł masowy, ruchliwego i możliwie po niemiecku mówiącego

zastępcy generalnego

na Polskę z kapitałem na utrzymanie składnicy. Wzory do obejrzenia od piątku po południu w **Hotelu Victoria, dyr. Urbach.** zw 15016

Poszukuję celem kupna

SAMOCHODU

3-tonowego, używanego, lecz w dobrym stanie. Zgłoszenia piśmienne do Kurjera Poznańskiego pod nw 11214

Sensacja wielka Sensacja
w sobotę, 18 i w niedzielę, 19 b. m.
w MOULIN-ROUGE
o godzinie 5 po południu
FIVE O'CLOCK TEA
z tańcami i całkowitym orogramem na czele
4-letnia urocza mulatka FULA PICCANIES
w swoich oryginalnych tańcach
Wieczorem początek o godz. 9.
Wstęp wolny! Ceny znacznie zniżone
Pw 18 985 24.67

Do wynajęcia
2 składy przy ul. Nowej 2
z jednem i dwoma wystawami.
Informacje The Gentleman, ul. Nowa 1.
dw 3912

LUMIÈRE
NOWOŚĆ!
BŁONA FOTOGRAFICZNA
LUMICHROME
barwoczuła, przeciwodblaskowa,
wysokoczuła, (1400 H & D) drobnoziarnista
ZAPEWNIA OTRZYMANIE WZOROWYCH NEGATYWÓW przy każdej pogodzie.
PAPIER LUGDA
w czterech gradacjach:
miękki, normalny, twardy, bardzo twardy
ZAPEWNIA OTRZYMANIE WZOROWYCH ODBITEK z KAŻDEGO NEGATYWU.
nw 10 995

Przeciw chudości
używać należy naszego wypróbowanego od lat proszku od żywczego „PLENUSAN". W krótkim czasie znaczny przyrost wagi, kwitnący wygląd i pełne kształty ciała. Wzmacnia również krew i nerwy. Polecany przez lekarzy i profesorów. 1 pud 6.— zł, 4 pud 20.— zł. Przy zapłacie zgóry wysyłka franco. Pw 18933-23,133
Dr GEBHARD & Sp. — GDAŃSK. Oddz. 42.

ANI JEDNEGO ZDJĘCIA
nie zepsuje amator po przeczytaniu drugiego wydania podręcznika Gevaert'a.
275 stron druku, 20 oryginalnych ilustracji dogodny format, cena zł. 3.—
Gevaert
Żądać w składach fotograficznych
nw 11 196

Żadne perfumy nie zagłuszą przykrej woni potu!

DINOL — płyn — niezawodny środek od potu.
DINOL — opatentowany jako ostatnie słowo chemji kosmetycznej w dobie obecnej
DINOL — uwalnia od pocenia się pachy, ręce i nogi.
DINOL — usuwa radykalnie niemiła woń potu
DINOL — zapobiega poceniu się pod pachami chroni więc suknie w tych miejscach od splamienia.
DINOL — nie wywołuje żadnych objawów ubocznych szkodliwych dla zdrowia
DINOL — jest to płyn bezbarwny nie plami więc ani skóry, ani sukien dzięki czemu suknie pod pachami nie niszczą się. nw 11 224
DINOL — proszek — idealny środek przy poceniu nóg.
Laboratorjum Chemiczne „DINOL" Warszawa, Elektoralna 26.

UCHWAŁA. W sprawie zapobiegawczej nad majątkiem firmy **Stanisław Juracki i S-ka, Sp. z o. o. w Poznaniu,** Aleje Marcinkowskiego 13, postępowanie zapobiegawcze uchyla się z powodu zrzeczenia się dłużniczki dalszego korzystania z odroczenia wypłat. Poznań, dnia 9 czerwca 1932 r. **Sąd Grodzki.** nw 10840

UCHWAŁA. W sprawie układu zapobiegawczego Spółki Akcyjnej Leon Czarliński zwołuje się ogólne zgromadzenie wierzycieli na termin w dniu 28 czerwca 1932 r., godz 9 min. 30, pokój 24 podpisanego Sądu. Ostrów, dnia 10 czerwca 1932 r. **Sąd Grodzki.** nw 10839

Właścicielka domu Wanda Kopere w Poznaniu, Wrocławska 32, zastąpiona przez adwokata Czerwińskiego w Poznaniu, wniosła o wywołanie częściowego listu hipotecznego, utworzonego dla częściowej hipoteki, zapisanej w księdze wieczystej Poznań - Stare Miasto tom VIII karta 253 dział III liczba 16 w kwocie 10.000 mk. na rzecz Samuela Cohna, dawniej w Poznaniu, obecnie w Liegnietz. Posiadacza tego listu hipotecznego wzywa się, aby najpóźniej zjawił się do terminu wywoławczego, wyznaczonego na dzień 30 listopada 1932 r., godz 12, w podpisanym Sądzie, pokój 69, i przedłożył list, w przeciwnym razie list zostanie pozbawiony mocy prawnej. Poznań 30 maja 1932 r. **Sąd Grodzki.** nw 10872

Prezydent st. m. Poznania
L. dz. II 26/32-6. Poznań, 15 czerwca 1932 r.

Przedmiot: Fabryka Akwawit — pozwolenie wodno-prawne na odprowadzenie ścieków do rzeki Warty.

OGŁOSZENIE

Po myśli art. 195 ustęp 2 ustawy wodnej z dnia 19 IX. 1922 r. w brzmieniu, ogłoszonem rozporządzeniem Ministra Robót Publicznych z dnia 13. 4. 1928 r. (Dz Ustaw R. P. nr 62/574 z roku 1928) podaję niniejszem do publicznej wiadomości z upoważnienia Urzędu Wojewódzkiego Poznańskiego z dnia 4 VI. 1932 r. Nr. A. W. I. 12/171 w imieniu i w zastępstwie Urzędu Wojewódzkiego Poznańskiego, że spółka akcyjna Akwawit w Poznaniu — fabryka chemiczna w Głównej wniosła prośbę o udzielenie jej po myśli art 45 p 1. powołanej ustawy pozwolenia wodno-prawnego **odprowadzania do rzeki Warty ścieków fabrycznych,** pochodzących z fabryki chemicznej, położonej w Poznaniu, Główna, księga gruntowa Główna-wieś tom XI wykaz 282 parcele: 238-1, 2, 138-3, 139-4, 212-4, 140-5, 214-5, 6, 144-7, 215-7, 213-10 oraz 216-10.

Projekt techniczny wraz z sprawozdaniem technicznem, wyjaśniającem sposób wykonywania wymienionego prawa wodnego i sposób wykonania urządzeń, są wyłożone do publicznego wglądu na pokoju 4, plac Sapieżyński 10 a, parter w godz od 8—13 w czasie od dnia 17 czerwca 1932 r. do dnia 28 czerwca 1932 r. włącznie, dokąd wolno wnosić podania pisemne lub protokólarne oświadczenia przeciwko nadaniu powyższego prawa wodnego, jak również żądania w przedmiocie wzniesienia i utrzymania urządzeń oraz wypłaty odszkodowań.

Wspomniane zarzuty i żądania można wnieść również na rozprawie komisyjnej.

Termin dochodzenia komisyjnego przy udziale znawcy technicznego wyznacza się **na dzień 12 lipca 1932 r., o godzinie 9-tej,** na który wzywa się niniejszem wszystkie interesowane osoby.

Punkt zborny na miejscu przy fabryce chemicznej Akwawit sp akc. w Poznaniu - Główna w terminie i czasie wyżej wymienionym.

Ostrzegam, że ci, którzy we wskazanym czasokresie lub w ciągu dochodzenia komisyjnego nie podniosą przeciw nadaniu powyższego prawa wodnego żadnych zarzutów, tracą do nich prawo i mogą przeciw szkodliwemu działaniu wykonywania nadanego prawa żądać tylko wzniesienia i utrzymywania urządzeń, zapobiegających szkodzie, lub też odszkodowania, gdyby takie urządzenia nie dały się pogodzić z przedsiębiorstwem lub gospodarczo usprawiedliwić.

Ponadto ostrzegam, że podania, wniesione po upływie podanego wyżej czasokresu w przedmiocie udzielenia pozwoleń na takie prawo użytkowania wody, przez które mogłoby ulec ograniczeniu użytkowanie, zamierzone przez petentkę, nie będą rozpatrywane w trakcie niniejszego postępowania wodno-prawnego.

Za Prezydenta Miasta
(—) Świtka.
nw 11227

OGŁOSZENIA DROBNE

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

Ogłoszenia wśród drobnych: **1-łamowy milimetr 50 groszy**

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1311 i t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Fryzjernię
dworcową sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański nw 11 176

Rowery
„Łucznik" i innych marek od zł 200 gotówką ratami. Rymkiewicz Wielkie Garbary 9. dw 3798

„Antyki"
meble używane sprzedaje kupuje Wielkie Garbary 39. Pw 18 611-55.818

Restauracja
na sprzedaż Adres Kurjer Poznański zdw 69 755

Motocykl Douglas
bardzo dobrze utrzymany jak nowy na sprzedaż Centrala Magnetów Składowa 12 zdw 69 205

Walizy kolorowe
od 90 groszy W. Czysz Szkolna 11 — naprzeciw Szpitala. Pw 18 587-22.180

Złoto
srebro, brylanty kupuje Szulc, Wolności 5 Pw 18 868-23.54

Sypialnie
dębowe kompletne materacami 330 — jadalnie dębowe 390.— kuchnie 100 — Fabryka Mebli. Rynek Śródecki telef 19-59 zdw 62 576

40 gr
parcele pomiedzy Bukowska Dąbrowskiego wpłata 100 — Antoninku Starołęce wszystkich dzielnicach Poznania Kredyt Budowa De-Ka-Ha Aleje Marcinkowskiego 13 zdw 68 737

Pianino
czarne. Franciszka Ratajczaka 11a wejście 3. m 69. zdw 69 517

Samochód Minerva
limuzyna 6 cylidrowa nowe opony w dobrym stanie natychmiast korzystnie za gotówkę sprzedam. — Oferty Kurjer Poznański zdw 70 065

Sypialnia
jasna, dębowa jak nowa. Franciszka Ratajczaka 11a. m. 69, wejście 3. zdw 69 516

Samochód
Protos otwarty tanio sprzedam. Telefon 57-75. zdw 69 651

Skład
kolonjalny sprzedam. Focha 39. mieszkanie 17 zdw 70 023

Wózek
sportowy nowy tanio. Graniczna 6. mieszkanie 9 zdw 69 985

Dom
3 pokoje 2 morgi ogrodu wszelkie dogodności w miejscu. Żabikowo Długa 62 Stachowiak. zdw 69 972

Dwie
morgi żyta na pniu sprzedam zaraz. Adres Kurjer Poznański zdw 69 912

Sery „sardelowe"
wyłączna sprzedaż hurtowa: W. Misiek Poznań św. Marcin 21. zdw 69 592

Restaurację
mieszkaniem śródmieściu sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 958

Fortepian
450. Hodorski Wspólna 57. zdw 69 940

Skład kolonjalny
i delikatesów połączony ze sprzedażą warzyw i owoców jeden z najlepszych na św. Łazarzu, z ładnem dużem przyległem mieszkaniem do sprzedania. Do objęcia potrzeba 18 000 zł gotówki Oferty Kurjer Poznański zdw 69 942

Ciężarówkę
4 cylindrowy Chevrolet sprzedam. Plac Drweskiego, godz 10.15 przy autobusie. zdw 69 922

Motocykl
sprzedam. Nowicki Graniczna 12. zdw 69 923

Wolant
okazyjnie sprzedam. Płoszyński, Długa 9. zdw 69 924

Motocykl
z przyczepką, tanio sprzedam. — Górna Wilda 108. zdw 70 035

Drogerję
z towarem lub bez centrum korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 928

Gabinet
mało używany. Chełmońskiego 2. parter. zdw 70 043

Rzeźnictwo
sprzedam tanio z samochodem lub bez miasto kuracyjne, położenie dobre do objęcia 3 do 8 000 zł Oferty przesyłać: Jan Koralewski, Inowrocław ul. Łucjana 2. zdw 70 051

Parcelę
tanio sprzedam. Starołęka. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 175

Rower
wyścigowy dobrym stanie. — Trykoty. Pocztowa 1. zdw 70 139

Piekarnię
w pełnym biegu z przyległem mieszkaniem sprzedam od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 174

Egzystencja
mały skład galanteryjny sprzedam z powodu wyjazdu za 1,300 wraz z towarem i urządzeniem bez odstępnego za miesięczna dzierżawą 50 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 177

Mechanizm
zegara stojącego najtaniej. — Wroniecka 24. zdw 70 128

Singera
damska 75.— rower męski sprzeda warsztat, Kraszewskiego 5. zdw 70 123/24

Parcele
ulica Dąbrowskiego. Plantacja Bukowska, śliczne położone sprzeda na dogodnych warunkach. „Osadopol". Rzeczypospolitej 9. zdw 69 053/54

Wózek
dziecięcy sprzedam. Działyńskich 10 m 15. zdw 70 046

Okno
nowe kastowe, okute, akwarjum frak. Kopernika 3 m 7. od 4—5 d 3 896

Wózek
Brennabor tanio. Słowackiego 48, mieszkanie 8. jw 3 428

Sprzedam
zegarek złoty z bransoletką pluszowe nakrycie na leżankę nowe inlety, śliczne firany do dwóch okien, porcelanę, szkło i inne sprzęty domowe. Wielkie Garbary 47. m. 6. zdw 70 077/8

Sprzedam
okazyjnie maneż sieczkarkę, młócarnię Kłodziński, Fabjanowo, pow. Poznań przy szosie. zdw 70 162/3/4

Pianino
dębowe sprzedam. Nowomiejski 9. mieszkanie 8. zdw 70 115

Wózek
modny dziecięcy sprzedam ul. Urbanowska 2. m. 6. rw 6 284

Salon
nowy elegancki okazyjnie za bezcen. Mickiewicza 5, m. 3. jw 3 429

Dom
jednomorgowym ogrodem przy Poznaniu 3.500 Mroczkowski, Żydowska 1. wejście Kramarska. rw 6 282

Tatrę
dwucylindrową kupię. Tylko szczegółowe zgłoszenia Jonscher, Marcinkowskiego 26. zdw 70 182

Orginal automat
niemiecki szafkowy z 20 metalowemi płytami dziurkowanemi nadający się do gościnca bardzo korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 157

Składów
kilka centrum. Drogowskaz ul. Kramarska 24. zdw 70 117

Piec
bębenkowy 40 funt. do kawy, — jęczmienia prawie nowy. Rozpłochowski, Gniezno Koszarowa 3. zdw 70 137

2 pianina
mało używane sprzeda bardzo korzystnie Fabryka fortepianów W. Jähne, ul Gwarna 10. zdw 70 064

Pianino
zagraniczne prawie nowe nadzwyczaj korzystnie sprzedam. — Św. Marcin 5 mieszkanie 13. zdw 70 079

300
mórg ziemi buraczanej kompletne inwentarze blisko stacji Pobiedzisk sprzedam Józef Staszewski, Pobiedzika, Kazimierzowska 9. zdw 70 086

Motocykl
nowczesny Gillet, 5 H. P. 4 taktowy Supersport jak nowy za gotówkę. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 70 099

112 par
pończoch dziecięcych sprzedam za 50 zł. Małe Garbary 6 parter lewo. zdw 70 105

Samochody
reklamówkę i ciężarowy za bezcen sprzedam. Zgłoszenia w Probiernj Kujawa św Marcin 63. zdw 70 107

5 KUPNA

Domek
z ogrodem w Puszczykówku kupię Oferty Kurjer Poznański zdw 69 644

Dom — willę
15 do 45 000 i plac budowlany Poznań kupię Oferty Kurjer Poznański zdw 69 873

Młynek
do owocu z kamiennemi walcami kupię. Fimmel, Nowy Tomyśl (Wlkp.) zdw 69 741

Mamy zapotrzebowanie
na używany lecz w dobrym stanie, stacjonowany leżący kocioł parowy 7—8 atmosfer, ciśnienia około 20 m2 powierzchni ogrzewalnej. Zgłoszenie: Majętność Chwałkowo, p. Krobia, pow. Gostyń. zdw 69 740

Wannę
emaljowaną dobrze utrzymaną z piecem kupię Oferty Kurjer Poznański zdw 68 474

120 tysięcy
cegieł kupię za gotówkę stacja Swarzędz Tadeusz Gruszczyński. zdpw 69 981

Kupię
domek w Poznaniu lub na Osiedlu Warszawskiem, wpłata 22 tysiące. (Pośrednicy wykluczeni.) Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 69 902

Kupię
domek-willę jednomieszk. lub też budynek na osadzie. (3 pokoiki, kuchnia z ogrodem wystarczająco) najchętniej wieś w pobliżu stacji kol. zaraz, najpóźniej do 1 października, za gotówkę. Oferty Kurjer Poznański zd 68 527

Samochód
ciężarowy 2 tonnowy używany, kupię. Zgłoszenia Leszno. Leszczyńskich 44 skład bławatów. zdw 69 251

Kupię
skład cukierków albo kawiarnię w Poznaniu Oferty Kurjer Poznański zdw 70 014

Rower
damski kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 983

Parcelę
kupię zaraz. Wyczerpujące oferty Kurjer Poznański zdw 70 001

Rolnik
uprawiający konopie złoży oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 69 970

Mleka
80 litrów codziennie potrzebuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdwp 69 971

Kupię
używane leżaki zasłony z płótna lub surówki do 60 metrów bieżących, kuchenkę 2 płomienną nowszą. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 921

Szyny kolejowe
5.50; 5.30; 3.80; 3.20; 3.00 mtr. kupię. Górna Wilda 55 kuźnia. zdw 69 896

Kocioł
parowy ca 25 kw metr kupię. Kurjer Pozn. zdw 70 040

Dom
w Poznaniu lub przedmieściu w cenie 40 do 50 000 złotych przy wpłacie 25 000 nabędę. Wyczerpujące oferty: W Wąsowicz Katowice, Sokolska 10, m. 8. zdw 70 054

Ładny dom
lub willę w dobrym stanie z ogrodem kupię Poznań lub prowincja. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 116,11

Domek
od 10 do 20 mórg ziemi kupię. — Agenci wykluczeni. Zgłoszenia Sobkowiak Żabikowo, Spokojna 24. zdw 70 179/80

Zamienię
hipotekę 50 000 na gospodarstwo, blisko Poznania Kurjer Pozn. zdw 70 116

Samochód limuzynę
używany za gotówkę kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 067

Domek
Poznaniu kupię Wpłacę 7 000. — Oferty Kurjer Poznański zdw 70 084

6 KAMIENICE

Kamienica
komfortowa blisko śródmieścia, dochód 25 000 cena 140 000 wpłaty 70 000. „Krakus". Poznań, ul. Pocztowa 30 zdw 70 015

Kamienicę
Łazarz, nowa dochód 15 % netto sprzedam 85 000 wpłaty 40 000, reszta amortyzacja. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 991

Kamienicę
narożnikowa trzypiętrowa, centrum sprzedam Dochód roczny 16 000. Wpłaty 100 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 944

Zamienię
plac ca. 1 000 m², centrum oraz gospodarstwo 60 mórg blisko Poznania pierwszorzędne budynki, ładna okolica na willę w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 934

Za Djakoniskami
kupię wille ewentl. niewykończoną lub plac. Oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański zdw 69 935

Kamienica
ładna z balkonami blisko ulicy Łakowej 96 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 049

Dom
2 morgi ziemi Cena 8.000.— zł. Zgłoszenia W. Mańczak Szamotuły Poznańska 7 zdw 70 140

Zamienię
skład w Poznaniu na willkę lub domek z ogrodem z dopłatą w okolicy Poznania. Zgłoszenia Kurjer Pozn. Jeżyce jw 3 425

Kamienicę
czteropiętrową narożnikową, dobrze procentującą się sprzeda właściciel. 175.000. Oferty Kurjer Pozn. zdw 69 679

Willę
dwumieszkaniową komfortową — sprzedam. Marszałka Focha 35 tys. gotówką taniej. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 70 158

Kamienicę
ulica Mickiewicza dochód roczny 16 000 sprzedam lub zamienię na większy objekt dopłacając 70 000 Informacje administrator Dutkiewicz Chwaliszewo 70, front. zdw 70 057

Willę
2 × 4 pokoje — ogród przy tramwaju na życzenie cała wolna — sprzedam Radowicz, Półwiejska 38 a, mieszkanie 8. zdw 70 101

7 PIENIĄDZ

2 000
pożyczki na rok. Gwarancja. — Oferty Kurjer Pozn. rw 6 276

Pożyczki
1 500 zł poszukuję natychmiast. Spłata 100 zł miesięcznie od 1. 7. br. Gwarancja zastaw mebli. — Oferty Kurjer Poznański zdw 70 130

Pożyczki
1 500—2 000 złotych na ½ roku poszukuje, dobrze prosperujące przedsiębiorstwo handlowe za pewną gwarancją. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 061

Wspólnik
do biura handlowego z pożyczką 1 000—2 000 pod zastaw. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 081

15 000 zł
poszukuję na I. hipotekę domu czynszowego w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 70 153

8 DO WYNAJĘCIA

Jeden
i dwa pokoje z kuchnią z wszelkiemi wygodami na Osiedlu ul. Kolska 13, od zaraz do wynajęcia u gospodarza. zdw 69 624

Dwa
pokoje kuchnia. Focha 111, mieszkanie 17. zdw 69 749

2 000
złotych 3 lata dzierżawy, ładne mieszkanie Oferty Kurjer Poznański zdw 69 980

Słoneczne
4 pokojowe balkon elektryczność meblami lub bez odstąpię. Początek Jeżyc. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 69 989

4 pokoje
komfortowe I. piętro od 1 sierpnia: Matejki 6, właściciel domu, 3—4. zdw 69 966

Mieszkanie
z kuchnią dwupokojowe umeblowane odstąpię bezdzietnym. — Dzierżawa szesnastumiesięczna zapłacona Oferty Kurjer Pozn. zdw 69 900

2 — 3
pokoje ładne umeblowane oddam ewentl z używaniem kuchni, centrum Kurjer Poznański zdw 69 907

2 — 3
pokoje umeblowane zaraz oddam panu lub dwom punktualnym centrum. Kurjer Poznański zdw 69 908

Pokoik
umeblowany, niski parter piecyk do gotowania piwnica odstąpię, dwuletnie komorne 600. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 943

Mieszkanie
pięciopokojowe. Wyspiańskiego 11, wysoki parter lewo. zdw 69 946

Małżeństwu
pokój z kuchnią. Skryta 2, mieszkanie 1. zdw 69 939

Pokój
kuchnia za półroczną dzierżawę wskaże Zielona 3, mieszkanie 21. zdw 70 036

1 pokój z kuchnią
zaraz wolne wskaże Wroniecka 24 m 8 zdw 70 176

Pięciopokojowe
centrum 160 siedmiopokojowe 280.— Czarnecki, Marcina 62, II. zdw 70 184

Trzypokojowe
dwupokojowe tanio wskaże Jaskółcza 10 a m 10 zdw 70 122

„Rex"
Stary Rynek 45, wskaże trzy dwupokojowe. zdw 70 076

Dwa
pokoje, kuchnia, łazienka nowy dom, czynsz miesięczny. Adres Kurjer Poznański zdw 70 082

Willa
komfortowa 7 pokojowa z ogrodem centralne ogrzewanie przy Alei Szelągowskiej do wynajęcia. Zgłoszenia: Dr. Klabecki, — Tama Garbarska 7 telefon 36-66, w godzinach 14—16. zdw 70 098

Pokój
kuchnia. Chełmońskiego 1 m. 10 zdw 70 109

9 SZUKA MIESZK.

Od zaraz
lub później szuka mieszkania 2—3 pokojowego starsze spokojne małżeństwo najchętniej przy centrum nie wyżej drugiego piętra wprost od gospodarza. — Łaskawe oferty Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 52 118

4 pokoje
pokojem służącej wszelkiemi wygodami od sierpnia ewentl wcześniej Oferty Kurjer Poznański zdw 67 528

2 — 3
pokojowe mieszkanie z wygodami wprost od gospodarza słoneczne poszukiwane. Warunki Kurjer Poznański zdw 69 553

Mieszkania
3—4 pokoi wygodami poszukuje wprost od gospodarza, ewentl. dzierżawa zgóry Oferty do Kurjera Pozn zdw 69 710

5 pokojowe
mieszkanie mansardowe zaraz lub od 1 lipca do wynajęcia. Obejrzeć od 4—6 Matejki 57 Informacje m. 3 zdw 67 781

Poszukuję
składu próżnego mieszkaniem, — piwnicą dobrem położeniu wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 024

4 pokojowego
mieszkania wprost od gospodarza szuka od sierpnia wyższy urzędnik państwowy (małżeństwo bezdzietne). Regularne płacenie czynszu zapewnione Oferty Kurjer Poznański zdw 69 976

2 — 3
pokoi z kuchnią komfort, słoneczne poszukuje poważny reflektant, ewentl. czynsz zgóry lub zwrot kosztów remontu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 69 993

Pokój
kuchnią wprost od gospodarza, płace pół roku zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 914

Poszukuję
2—3 pokoi kuchnią, gospodarza, czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 114

3 — 4
pokoi poszukuje od 1. 7. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 69 916

Poszukuję
4—5 pokojowego słonecznego mieszkania na Łazarzu. Zgłoszenia Solacz, Śląska 5, prof. J. Sypniewski. zdw 69 933

Skład
z mieszkaniem 1—2 pokoi miesięczną dzierżawą od gospodarza poszukuję, przebudowę przeprowadzę na własny koszt. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 026

Poszukuję
1—2 pokoi kuchni w śródmieściu gospodarza, posada państwowa. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 030

Poszukuję
2—3 pokoi kuchni gospodarza w centrum posada stała bezdzietni. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 031

Nowożeńcy
poszukują od gospodarza mieszkania dwóch względnie trzech pokoi, kuchni, łazienka możliwie balkon. Połowę roku naprzód. — Czynsz miesięczny gwarantowany Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 70 048

Pokoju
ewentualnie pokoju kuchnia szuka wdowa córka Dzierżawa pewna Tylko od gospodarza. Oferty Orędownik zd 66 982

Mielżyńskiego
22 mieszkanie 7 jedno i dwuosobowe pokoje. zdw 69 629

Mieszkania
4—5 pokojowego szukam zaraz. Młyńska 9 I prawo, telefon 27-28 zdw 70 156

11 POKOJE UMEBL.

Frontowy
Stroma 26, parter lewo. zdw 68 914

Dwuosobowy
zaraz lub od 1 lipca. Franciszka Ratajczaka 11a, wejście 3, mieszkanie 69. zdw 69 518

Pokoje
jasne, słoneczne. Matejki 60 mieszkanie 3 umowa godz. 2—3. zdw 69 594

Słoneczne
czyste, spokojne frontowe pokoje umeblowane przy ogródkach. Zielona 3 mieszkanie 6 I piętro, od zaraz zdw 69 590

Słoneczne
pokoje zaraz. Małopolska 7, II. zdw 70 020

Pokój
solidnemu panu. Adres Kurjer Poznański zdw 70 021

2
osobowy duży frontowy balkonowy wolny 1. 7. św. Marcin 39 m. 9. zdw 70 017

Pokój
słoneczny pani zaraz. Strzelecka 12 m. 12. zdw 70 005

Pokój
elektryczne światło. Popiełuszkich 1. mieszkanie 5. zdw 70 010

Komfortowy
pokój od 1 lipca solidnemu. Matejki 6 mieszkanie 5 3—4. zdw 69 967

Pokoik
skromny Stroma 7, mieszkanie 5. zdw 70 004

Frontowy
słoneczny elektrycznością i fortepianem. Mickiewicza 1 mieszk. 6. zdw 70 002

Pokój
1 lub 2 także z używaniem kuchni od 1 lipca. Mickiewicza 17, mieszkanie 7. zdw 69 996

Czysty
Ratajczaka 11 a 6 wejście, mieszkanie 92. zdw 69 968

Przyjezdnemu
Św. Józefa 9 a, parter 2. zdw 69 975

Pokój
umeblowany frontowy 1—2 osoby. Zgłoszenia wieczorem 6—7. Kantaka 5, mieszkanie 8. zdw 69 901

Pokój
Wroniecka 10, m. 3. zdw 69 951

Pokój
wolny. Matejki 46 Olejniczak. zdw 69 053

Słoneczny
utrzymaniem. Kopernickiej 15, I. zdw 69 925

Pokój
słoneczny 1—2 osobom. Składowa 11, mieszk. 9. zdw 70 028

Półwiejska
2. m. 6 utrzymaniem (bez) także dni. zdw 70 042

Pokój
Krasińskiego 3 parter, prawo. zdw 70 045

Przecznica
2. mieszkanie 4 pokoje. zdw 70 113

Pokój
pokoik. Słowackiego 39, m. 9. jw 3 426

Kraszewskiego
19, III., prawo. jw 3 427

Inteligentnemu
panu Dąbrowskiego 10, mieszkanie 16. rw 6 280

Pokój
jedno- dwuosobowy, lub próżny. Fredry 4, m 6. zdw 70 171

Grobla
19, m. 8. zdw 70 172

Pokój
i przyjezdnym. 27 Grudnia 9, III. zdw 70 181

Niekrępujący
słoneczny z wygodami 1—2 panom. Śniadeckich 30, m. 6. zdw 70 120

Umeblowany
na 1 lub 2 osoby elektryczność. Spokojna 21, m. 3. zdw 70 121

Próżny
frontowy I. piętro. Półwiejska 5 m. 5. zdw 70 125

Dwuosobowy
Jeżycka 43, m. 4. zdw 70 060

Pokój
małżeństwu. Żupańskiego 5, m. 6 zdw 70 071

Niekrępujący
osobne wejście balkonowy. Plac Sapieżyński 8, m. 5. zdw 70 080

Pokój
frontowy z klatki schodowej od 1. Patrona Jackowskiego 19 m. 9. zdw 70 085

Pokój
na biuro telefonem i pokój utrzymaniem do wynajęcia. Św. Marcin 66/67 front mieszkanie 7. zdw 70 109

Pokój
z telefonem centrum, utrzymaniem lub bez inteligentnemu panu od 1. 7. wynajmę. Mieszkanie 18, II. ptr. front. Szkolna 3. Pw 18 982-24.62

12 SZUKA POKOJU

Małżeństwo
bezdzietne szuka pokoju kuchni lub próżnego, płatnik pewny, za miesięcznym czynszem. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 999

Za posługę
panienka lat 23 szuka spania od 1 lipca. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 948

Panna
poszukuje niekrępującego pokoiku cena 15 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 050

2
pokoi z używalnością kuchni i łazienki poszukuje w lepszym domu urzędnik. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 093

Panna
poszukuje pokoju wzamian posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 095

Bezdzietne
małżeństwo szuka pokoju umeblowanego, dzierżawa 30 lub 35 pewna. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 154

13 LOKALE

Skład
z pokojem kuchnia wynajmę. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 69 593

Ubikacje
parterowe ca. 200 m² i I. piętro ca. 400 m² na biura, przemysł lub handel do wydzierżawienia w centrum miasta. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 904

Poszukuję
ubikacji nadającej się na warsztat stolarski. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 962

Pięć
pokoi kuchnia niski parter, odstąpi gospodarz na przemysł lub mieszkanie za dwuletnim komornem. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 945

Lokalu
około 80 metrów (siła, światło, woda) poszukuje drukarnia. — Oferty Kurjer Pozn zdw 70 039

Ubikacja
nadająca się na warsztat mechaniczny z instalacją na światło i siłę poszukiwna Zgłoszenia z podaniem rozmiarów położenia i czynszu Kurjer Poznański zdw 70 074

Lokale
św. Marcin. Plac Nowomiejski. „Rex" Stary Rynek 45. zdw 70 075

14 DZIERŻAWY

Dzierżawa
200 mórg okolica Leszna od właściciela, budynki inwentarze nadkompletne objęcia 13.000. — Rutkowski. Grobla 29. zdw 70 041

Dzierżawy
1 500 mórg pszenna ziemia objęcie 50 000 1 000, objęcie 30 000 — 900 objęcie 25 000 450 objęcie 20 tys. Jaśkiewicz Poznań Fredry 6 zdw 70 044

Kołodziejstwo
w Poznaniu dla taśmowa z zapędem na inne wyroby drzewne zaraz wydzierżawię Górczyńska 14, parter zd 65 323

Gospodarstwo
172 morgi 2 km od Szamotuł zaraz wydzierżawię lub sprzedam. W. Mańczak, Szamotuły, Poznańska 7. zdw 70 148

15 LETNISKA I UZDROWISKA

Tatarów
nad Prutem chrześcijański pensjonat „Zofjówka" starannie prowadzony, czerwiec od 7 zł dziennie. Kuchnia pierwszorzędna — ogród kort, łazienka kąpiele. dw 3882

Ojców
Hotel i Restauracja pod Łokietkiem poleca pokoje oraz wykwintną kuchnię, ceny niskie. zdw 67 742

Hrebenów
jedno z najpiękniejszych letnisk w Karpatach (500 mtr.) wśród lasów szpilkowych nad rzeką Opór Pocztowy Dom Zdrowia — pierwszorzędny pensjonat polski Kąpiele rzeczne, wietrzne, słoneczne. Bibljoteka tennis radjo, wycieczki, zebrania towarzyskie Polonj letniskowej fortepian — gry i zabawy Telefon nr 1. — Kaplica domowa. Kuchnia we własnym zarządzie Ceny niskie. Stacja kolejowa (szlak Lwów—Ławoczne) poczta w miejscu. zdpw 64 364

Hel
willa nad morzem pokoje z całodziennem utrzymaniem lub bez na lipiec, sierpień do wynajęcia. Ceny przystępne: Dr. Łukowicz, Chojnice — Pomorze zdw 69 017

Rabka
Zdrój Internat leczniczy dla dzieci i młodzieży Dra Zagoty. Ryczałtowa opłata miesięczna z kuracją od 200 zł. nw 10 831

Letnisko
Błotkowo poczta, stacja Lipno Nowe powiat Kościan, uroczo w lasach położone poleca pokoje obfitem utrzymaniem 4,50 dziennie. nw 11 218

Poszukuję
letniska leśniczówkę — spieszne szczegółowe warunki Oferty Kurjer Poznański zdw 70 025

Wisła
Śląsk Cieszyński pensjonat „Zofjówka" poleca pokoje z utrzymaniem. zdw 70 053

1.000
pożyczki poszukuje na 3 miesiące pewna gwarancja wzamian letnisko w uroczej okolicy. Adres Kurjer Pozn zdw 70 096/97

Karwia
odstąpię 2 umeblowane pokoje kuchnią cały sezon 400 zł. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdw 70 112

Kórnik — Letnisko
Pokój, kuchnia, ogród, jezioro, las. Adres wskaże Kurjer Pozn. nw 11 209

Pokój
kuchnia (Puszczykówko) czas letni za 25 zł miesięcznie do wynajęcia. Radowicz, Półwiejska 38 a mieszkanie 8 zdw 70 102

16 OSOBISTE

Zgubiony
dowód osobisty na nazwisko Jan Kruszona unieważniam. zdw 70 047

Kapelusz W. U.
uprasza się odnieść do redakcji Kurjera Poznańskiego i odebrać własny. zdw 70 058

21 ZGUBY

2 indeksy
nr. 12 027 na nazwisko Marja Koczorowska zgubiłam, proszę oddać za wynagrodzeniem. Wyspiańskiego 10 mieszkanie 7. zdw 70 133

Zgubiono
książeczkę wojskową na nazwisko Jan Siwczak. Szosa Obornicka 66 Poznań. zdw 70 063

22 ROZMAITE

Autobus
do wycieczek wolny Oferty Kurjer Poznański zdw 67 877

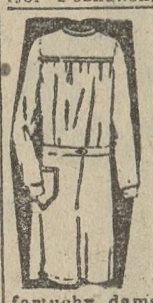

3,90 złote
fartuch biały z rękawami płaszcz damski biały od 4 90 płaszcz czarny damski od 6 90 Fartuch kolorowy z rękawami od 6 90 Płaszcz męski lekarski biały od 6.90 kolorowy od 7.90 jaczka rzeźnicka lub cukiernicza z dymk od 4 90 Płaszcze fartuchy damskie i męskie białe kolorowe w wszystkich wielkościach stale w wielkim wyborze po cenach niebywale niskich poleca Fabryka Bielizny J Schubert. Poznań ul Wrocławska 3 Pw 18 608-23.87

Oddam
dziecko chłopca 4 mies. na własność. Anna Mokronowska, Chocicza powiat jarociński. zdw 69 973

Srebrzenie — złocenie
papierośnic torebek alp. cukiernic zastaw metalowych przedmiotów antycznych — wykonuje Galwonostegja (M Borzyński) Wielkie Garbary 4 zd 68 343

Koncesji
na wyszynk wódek poszukuję — Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 132

Ondulacja
70 gr. Ślusarska 3. zdw 70 066

Chiromantka
wschodnia wszechświatowej sławy. Plac Bernardyński 3 m. 12, II. piętro. zdw 70 092

23 OŻENKI

Przystojna
zdrowa inteligentna, 33, mieszkanie 4 pokojowe, kompletne, szuka męża podobnych zalet bez nałogów dobrze sytuowanego. Urzędnicy wyżsi kupcy pp. wolnych zawodów proszę o zgłoszenie z fotografją Kurjer Poznański zdw 69 979

Właściciel
realności oraz przedsiębiorstwa, lat 34, znudzony samotnością, pragnie się ożenić; jest spokojny, poszukuje religijnej żony, z zamiłowaniem do kupiectwa. Pożądane nadesłanie fotografji którą zwracam dyskretnie pod słowem honoru Kurjer Poznański zdw 69 308

Kawaler
przystojny brunet, lat 31, kupiec, fachowiec z własną egzystencją, muzykalny, nawiąże w celu matrymonjalnym korespondencję z religijną, sympatyczną panią od lat 19—26. Cośkolwiek majątku mile widziane, lecz niekonieczne. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego nw 11 218

Młody
sympatyczny księgarz przebywający stale zagranicą szuka 20-letniej panny celem ożenku z cośkolwiek majątkiem. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański śrw 124

Panna
starsza sierota z dobrego domu poważnie myśląca wyjdzie za pana w 50-ce z inteligencji pragnącego przywiązanej żony nie potrzebującego majątku. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 141

24 NAUKA

Kursy handlowe
Tadeusza Preissa, Ratajczaka 29, 2 lipca. zdw 69 290

Która
z pań dopomoże panience w języku polskim. Spieszne zgłoszenia warunkami Kurjer Poznański zdw 69 969

Absolwentka
wydziału matematycznego Uniwersytetu Poznańskiego poszukuje na lipiec kondycji we dworze lub leśniczówce. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 69 909

Lekcyj
niemieckiego poszukuje młody pan. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 956

Gdzie
można nauczyć się kroju gruntownie w godzinach wieczornych? Oferty Kurjer Pozn. zdw 69 929

Żeńskie Kursy Techniczne
(budowlane). Poznań Kraszewskiego 17, m. 15. Przygotowanie średnie (sześcioklasowe). Urzędnikom 75 % zniżka. Pw 18 981-55.340

Elewkę
do kuchni przyjmę. Nauka przy kuchmistrzu Zgłoszenia Probiernia Kujawy św. Marcin 63. zdw 70 106

25 MUZYKA

Repertuar
na orkiestrę salonową sprzedam zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 70 006

Fortepian
tanio do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 69 997

26 ROZRYWKA

Kino Tęcza
Na fali życia. zdw 70 032

Kino „Muza"
Łazarz Focha 23, „Dzikuska" z Marją Malicką i Zbyszko Sawan. zdw 70 173

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Młoda
wiejska dziewczyna poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 68 948

Dziewczyna
wiek średni, poszukuje posady z gotowaniem do wszystkiego. — Oferty Kurjer Poznański zdw 70 009

Poszukuję
posady za ekspedjentkę w składzie piekarskim lub bufetową. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 69 674

Starsza
panna na miejskie wiejskie gospodarstwo szycie i robótki poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 774

Uczciwa
posługaczka poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 69769

Rzeźbiarz
w drzewie, dobry fachowiec szuka pracy Oferty Kurjer Poznański zdw 69 763

Nauczycielka
szuka umieszczenia lipiec, sierpień wieś kościelna, miasteczko. Za utrzymanie da lekcje Zgłoszenia Kurjer Poznańsk zdw 69 738

Damskie trio
(śpiew) duży repertuar wolne. — Chojnice poste restante, Bednarek zdw 69 870

Bona - freblanka
lat 25 biegła w niemieckim, z kilkoletnią praktyką w domach pierwszorzędnych poszukuje posady od 15 lipca też do Małopolski. Łaskawe zgłoszenia pod Marja Kośmiecka, maj. Borowiec, poczta Sobótki pow. Jarocin — Wielkp. zdw 69 187

Praktyki aptecznej
w Poznaniu poszukuje starszy student farmacji zrazu bezpłatnie od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 312

Przedstawiciel
fabryk francuskich poszukuje kilka zastępstw artykułów pierwszej potrzeby wyłącznie na Wielkopolskę Samochód do dyspozycji Oferty Kurjer Poznański zdw 68 915

Ekspedjentka
branży cukierniczej poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 69 348

Française
cherche place. Offres Kurjer Poznański zdw 69 276

Poszukuję
posady urzędnika lub pisarza gospodarczego od lipca z szkołą rolniczą i 5 letnią praktyką świadectwa bardzo dobre. Na żądanie kaucja. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 69 185

Sierota
lat 18, umiejąca cośkolwiek krawieczczyzny poszukuje jakiejkolwiek posady. Zgłoszenia: Szamarzewskiego 19, m. 13. zdw 70 013

Dziewczyna
samodzielnie gotująca szuka posady zaraz wzgl. 1. 7. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 70 007

Kasjerka
znająca wszelkie prace biurowe, ekspedycję język niemiecki poszukuje posady najchętniej prowincja. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 337

Dziewczyna
do wszystkiego dobrze polecona, poszukuje posady od pierwszego lipca. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 978

Młodszy
pomocnik handlowy uczciwy, pilny fizycznie dobrze rozwinięty, branży kolonjalno - delikatesowej przyjmie zajęcie za bardzo skromnem wynagrodzeniem. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 69 986

Elewa
początkującego na wieś wykształcenie handlowe pawskroś uczciwego pilnego fizycznie dobrze rozwiniętego, wysokiego wzrostu, jedynie za utrzymanie kto przyjmie? Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdwp 69 987

Zawodowy
rolnik poszukuje posady w gospodarstwie lub w jakiem przedsiębiorstwie za małem wynagrodzeniem. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 69 963

Prasowaczka
poszukuje posady poza domem za małem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 965

Panna
poszukuje posady do wszelkiej pracy. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 913

Panienka
wychowawczyni dzieci znająca szycie, robótki ręczne, poszukuje posady zaraz z dobremi świadectwami. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 615

Ogrodnik
biegły handlowiec obeznany w swym zawodzie, hodowli najwcześniejszej, poszukuje posady zaraz lub później Oferty Kurjer Poznański zdw 69 892

Nauczycielka
poszukuje pracy gdziekolwiekbądź w charakterze książkowej, kasjerki do dzieci wyręczycielki pani domu, względnie jako pani do towarzystwa Oferty Kurjer Poznański zdw 69 886

Służąca
poszukuje posady z długoletniemi świadectwami do wszystkiego. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 69 954

Posługaczka
poszukuje posługi bez prania, kilka godzin tygodniowo. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 941

Młodsza nauczycielka
z ukończonem seminarjum poszukuje posady biurowej za skromnem wynagrodzeniem Oferty Kurjer Poznański zdw 69 919

Posługi
na cały dzień z gotowaniem poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 920

Osoba
polecona przyjmie zarząd domu samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 897

TEATRY

Teatr Polski: Dziś i codziennie Rewja „Sposób na kryzys" w wykonaniu zespołów „Morskiego Oka" i „Wesołego Wieczoru" z Warszawy.

Teatr Nowy: Dziś — „Bank Nemo" premjera, z Jerzym Leszczyńskim.

Sobota, 18. 6. — „Bank Nemo" z Jerzym Leszczyńskim.

Niedziela, 19. 6. — „Bank Nemo" z Jerzym Leszczyńskim.

Poniedziałek, 20. 6: „Bank Nemo" z Jerzym Leszczyńskim.

Teatr Letni (Plac Nowomiejski 5, tel. 29-08): Otwarcie sezonu w drugiej połowie bież. miesiąca. d 31/32

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „Noce marokańskie".
Aurora: „Królowa Puszczy".
Colosseum: Charles Farrel „Bohater Prateru".
Corso: „Benefis czterech djabłów".
Metropolis: „Rio-Rita".
Muza: „Dzikuska".
Odeon: „Zaginiona żona".
Orzeł: „W niewoli u szeika" i „Na tropie przestępcy"
Renaissance: „Kłamiesz kobieto" i „Djabełek".
Roxy: „Bandyta".
Sfinks: „Kaprysy życia".
Słońce: „Dziecko grzechu".
Tęcza: „Na fali życia".
Wilsona: „Lekarz kobiet".

Rolnik
kawaler trzydziestoletni z skad. wykształceniem i długoletnią praktyką w kraju i zagranicą; dobrze polecony szuka posady administratora lub urzędnika gospodarczego od września br. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 69 926

Chłopiec
do posyłek poszukuje posady lub innych zajęć. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 931

Student farmacji
szuka praktyki bezpłatnej na czas wakacji w Poznaniu. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 037

Posługaczka
bardzo dobrem poleceniem szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 129

Uczciwa
dziewczyna dobrze polecona, gotowaniem poszukuje posady 1. 7. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 170

Sierota
inteligentna przychodnia poszukuje posady do dzieci lub w składzie. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 155

Rządca
lat 30 z praktyką w maj. buraczanno - hodowlanych poszukuje stosownej posady Oferty Kurjer Poznański zdw 70 091

Dziewczyna
z dobremi świadectwami poszukuje miejsca z gotowaniem, zgodzi się na wyjazd z państwem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 70 127

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego skromnem gotowaniem dobremi świadectwami szuka posady zaraz. — Oferty Agencja Kurjera Poznańskiego Kostrzyn nw 11 215

Dziewczyna
z wioski uczciwa czysta do wszelkich prac domowych poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego Kostrzyn nw 11 216

Krawcowa
z kilkoletnią praktyką szuka pracy Oferty Kurjer Poznański zdw 70 151

Kucharka
do wszelkich prac domowych szuka posady z praniem dla 1 Oferty Kurjer Poznański zdw 70 094

Lokale handlowe

frontowe na parterze przy ul. Fredry: Jeden lokal z 3 oknami wystawowemi o powierzchni ca 43 m², drugi lokal z 1 oknem wystawowem o powierzchni ca 34 m², oddzielnie lub w całości zaraz do wynajęcia. — Zgłoszenia poważnych reflektantów do Kurjera Poznańskiego pod dw 3916

8 tanich dni!

Bronz. damski bucik skórkowy — obcas francuski — 9.80

Buciki dziecięce — flexible wielk. 21/22 — 4.80

Komb. damski bucik skórkowy — obcas francuski — 12.80

Bronz. męski szpilkowany — mocna skóra, bucik bardzo trwały podeszew gwarantowana — 14.80

Bronz. i czarne męskie boksowe — org. pasowo szyta — 17.80

Leo — Magazyn Obuwia ul. 27 Grudnia 3.

Pw 18987-24.70

Panna inteligentna
przyjmie posadę bony i wyręczycielki ma robótki szycie bielizny Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 70 050

Czeladnik
piekarski poszukuje posady zaraz lub później ewentl przyjmie bezpłatną posadę w cukierni Przemyślak, Drzeczkowo per. Osieczna (Poznańskie). zdw 70 052

Zarządzającą
domem, pensjonatem poszukującą pracy wykwalifikowaną referencje pierwszorzędne polecić mogę skromnych wymagań. Kurjer Pozn. rw 6 278

Książkowa - bilansistka
pisze biegle na maszynie zna język polski i niemiecki szuka posady Oferty Orędownik Wielkop zd 65 322

Cukiernik
dzielny fachowiec z dłuższą praktyką poszukuje posady miejscowość obojętna Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn zdw 69 949/50

Ekspedjentka
branży rzeźnickiej poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 974

Dziewczyna
pracowita, rzetelna poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 70 134

Praczka
rzetelna, umiejąca prać bieliznę na czysto pod gwarancją poszukuje prania. Łaskawe oferty do Kurjera Pozn zdw 70 038

Służąca
z gotowaniem poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 70 072/3

Dziewczyna
uczciwa czysta pracowita, długoletnie świadectwo poszukuje posady do wszystkiego od 1. 7. lub od zaraz może się zająć dziećmi. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 138

Osoba
poszukuje posługi z gotowaniem, praniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 165

Szukam
posługi z gotowaniem, Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 149

Werkmistrz
dypl. mistrz ślusarski, obeznany dokładnie z maszynami rolniczemi dobry specjalista na maszyny parowe różnych systemów posiada szersze wiadomości techniczne oraz nowoczesne organizacje fabryczne — poszukuje posady werkmistrza lub montera w odpowiednich przedsiębiorstwach. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 70 055

Biuralista
młodszy, sierota, sumienny, pracowity szuka jakiejkolwiekbądź posady. Kaucja 400 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 056

Poszukuję
posady jako hodowca ryb (karpi) dobry myśliwy również mogę zastąpić urzędnika gospodarczego. Mogę stawić kaucję. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego dw 3910

Mężatka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 119

Praczka
poszukuje prania Oferty Kurjer Poznański zdw 69 664

Maszynistka
z dwuletnią praktyką adwokacką poszukuje jakiejkolwiek posady. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 69 632

Handlowiec
młody energiczny poszukuje posady podróżującego w branży spożywczej lub innej Już podróżował. Włada językiem polskim, niemieckim. 3 lata praktyki rok szkoły handlowej Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 69 657

Sierota
16-letnia poszukuje miejsca do prac domowych. Jadwiga Ginter Grodzisk ul Parkowa. zdw 69 610

Prasowaczka
poszukuje posady na wyjazd. Of. Kurjer Poznański zdw 69 751

Dziewczyna
z lepszem gotowaniem i zaprawianiem poszukuje posady od zaraz lub 1. Oferty Kurjer Pozn. zdw 69 691

Służąca
zdolna do wszystkich prac domowych szuka posady od zaraz lub od 1 lipca z dobremi świadectwami. Oferty Kurjer Pozn. zdw 69 693

500.—
kaucji da ekspedjentka branży żywnościowej i restauracji poszukująca posady. Dobre świadectwa Oferty Kurjer Poznański zdw 69 561

Kasjerka
z kaucją poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 69 563

Posługaczka
skromna uczciwa poszukuje posługi Oferty Kurjer Poznański zdw 69 564

Poszukuję
posługi dobrze polecona. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 565

Praktykantka
dentystyczna z roczną praktyką poszukuje posady celem ukończenia nauki. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 69 552

28 WOLNE MIEJSCA

Praktykant rolny
potrzebny na majątek uprzemysłowiony Zgłoszenia „Par" Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 24.31 Pw 18 968-24.31

Bufetową
samodzielną możliwie z kaucją do 500 zł przyjmę do nowopowstającej kawiarni miasto prowincjonalne. Zgłoszenia z fotografją do zwrotu do Kurjera Poznańskiego zdw 69 665

Pomocnika
branży kolonialnej poszukuje na 6 tygodni Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 69 734

50 złotych zarobku dziennie
Zastępców i odsprzedawców dla rozpowszechnienia nowopatentowanych artykułów poszukuje firma „Maibruch" Anvers Borgerhout. Belgia zdw 68 454

Apteka
poszukuje od 1. VII na 6—8 tygodni pomocnika obeznanego z pracą w aptekach b. Kongresówki Mag Tadeusz Sumiński Krotoszyn Rynek 3. zdw 69 285

Kucharka
samodzielna znająca pieczenie ciast i zaprawy potrzebna 1. Ul. Mickiewicza 36. m. 7. zdw 70 008

Krawcowa
w dom poszukiwana zaraz. Jadwiga Rybska Focha 75. zdw 69 988

Za
udzielenie pożyczki 2 000 zł dam stałą posadę dobremu czeladnikowi rzeźnickiemu i procent. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 003

Poszukuję
zaraz sekretarza (samotnego) do mego biura obrony prywatnej w mieście powiatowem Znajomość spraw administracyjnych, państwowych i samorządowych oraz sądowych wymagana. Wynagrodzenie: mieszkanie z utrzymaniem oraz 40 zł miesięcznie. Wymagana kaucja 1 000 zł. Wyczerpujące oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 69 898

Książkowa
początkująca może się zgłosić. Oferty Kurjer Pozn. zdw 69 952

Służąca
do wszystkiego potrzebna zaraz. Ostroroga 16. zdw 69 905

Służąca
do wszystkiego. Kręta 4 Bolińska. 7.30—9.00. zdw 69 910

Stolarz
otrzyma stałą pracę za wypożyczeniem 1 000—2 000. Gwarancja zapewniona. Oferty Kurjer Poznański zdw 69 947

Fryzjerka
potrzebna. Plac Działowy 11. zdw 69 927

Dziewczyna
praniem gotowaniem silna, czysta zaraz Pocztowa 14 m. 1. zdw 70 118

Młodsza
dziewczyna do wszystkiego z dobremi świadectwami zaraz. Milewicz. Mokra 4. rw 6 277

Służąca
zaraz potrzebna. Św Marcin 31, cukiernia. zdw 70 022

Pomocnik
fryzjerski zaraz potrzebny. Wroniecka 4. zdw 70 019

Ekspedjentka
dzielna sumienna potrzebna. Górna Wilda 53 rzeźnictwo. zdw 69 995

Dziewczyna
do dzieci potrzebna. Lechowska, Stroma 26 zdw 70 083

Fryzjerka
potrzebna Mostowa 14. zdw 70 062

Posługaczka
młodsza z Poznania na ½ dnia. Adres Kurjer Pozn zdw 70 108

Panią
inteligentną do sprzedaży robótek Filet po domach prywatnych poszukuje. Zgłoszenia Grobla 6 m 7 zdw 70 103

Dziewczyna
z praniem kochająca dzieci potrzebna Starościńska 1 Głapowa zdw 70 090

Służąca
z gotowaniem potrzebna Półwiejska 2 m 1 zdw 70 088

Do
współpracy kupiecko - ekspedycyjnej (Bydgoszczy) przyjmie stałą osobę z gotówką Oferty życiorys Kurjer Pozn. zdw 70 178

2 bufetowe
na sezon z kaucją, umiejące parzyć kawę, tylko skromne, uczciwe świadectwa referencje. — Zgłoszenia poniedziałek 9—10 w Kawiarni Słoman św. Marcin 41 dw 3914

Inteligentna
osoba kochająca dzieci (3), miłująca obowiązek wzorowa porządna i dobrze polecona może się zgłosić zaraz. Franciszka Ratajczaka 32, mieszkanie 5. zdw 70 070

Zaufana służąca
z dobrem gotowaniem do wszelkich prac i prowadzenia gospodarstwa potrzebna do apteki blisko Poznania od 1. 7. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego dw 3913

Humor zagraniczny

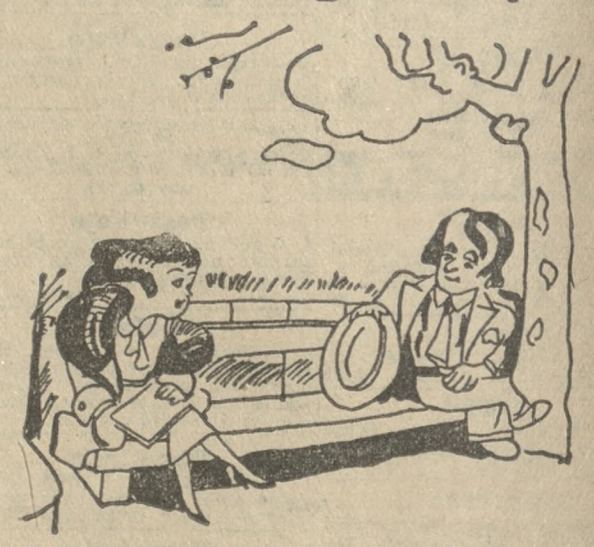

— Ja umiem czytać w myślach ludzi.
— Gdyby tak było naprawdę, jużby pan siedział przy mnie.

(Frankfurter Illustr.) S. F.

Przedpłata na lipiec 1932 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped zł 4.00 w agencjach w mieście zł 4.50 z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70 z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94 kwartalnie zł 14.82 pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00 w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr na stronie czwartej 100 gr na stronie drugiej 120 gr przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża: do wydania wieczornego drobne" do godz. 11 w soboty i dni przedświąteczne tylko do godz. 10: większe dłużej według możności Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr każde dalsze słowo 15 gr Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072. filja Stary Rynek 2305 — P K O Poznań nr 200 149.